BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAŢIUNII" SIBIU

ANUL 1. No. 59. 16 pagini 5 lei Sâmbătă 1 Maiu 1937

BUNA VESTIRE

ZIAR LIBER DE LUPTA SI DOCTRINA ROMANEASCA

Directori: DRAGOŞ PROTOPOPESCU, TOMA VLADESCU | Redacţia şi Administraţia: BUCUREŞTI, Bulevardul Elisabeta 12, etaj II. | TELEFOANE: Direcţia Administraţia 4-85.83, Redacţia 4-84.34

ABONAMENTE: Comune urbane: 1 an Lei 700, 6 luni „ 350, 3 luni „ 175 | Comune rurale: 1 an Lei 100, 6 luni „ 250, 3 luni „ 12..

A treia zi după Scripturi

Un mistic a numit era creştină acea crescindă sumedenie de veacuri decind «omenirea s'a apucat să sufere în nădăjduire».

Coborîrea în pămînt a Mîntuitorului naturalizase, e drept, moartea, ridicînd-o dela rolul umil de accident al omului (o mică neplăcere survenită de pe urma unei ciudate întîmplări din Rai) la o frumoasă necesitate, a seminţiei.

Cînd Isus alegea Vinerea Sfîntă ca să dovedească, după expedierea călîilor de pe Golgota, că se poate muri pentru om chiar în calitate de Dumnezeu, omul nu mai avea altă alegere decît să moară şi el pentru Dumnezeu chiar în calitate de om...

Reciprocitatea aceasta de joc pe deasupra abisului, pedagogia aceasta a morţei, trecută ca un mare manual dela om la Dumnezeu şi dela Dumnezeu la om, e singura solidaritate palpabilă între noi şi Finţa Deapururi.

Incarnaţia Dumnezeului în om şi a omenescului în Dumnezeu poate n'ar avea nicio dovadă dacă un mormînt nu s'ar fi deschis ca crinul galben al unui trup să coboare după cruce.

Şi, mai ales, dacă a treia zi trupul n'ar fi înflorit din nou la cer.

Trei zile, prin urmare, numai trei, au fost de ajuns ca să asigure veşnicia.

Mai grozav decît la facerea lumei, cu cele trei picături de sînge veşted numărate din vîrful suliţei, s'a plămădit din nou haosul în care păcatul adusese pe om, timpul şi spaţiul s'au refăcut şi planetele au început să răspundă a doua oară la chemarea lui Dumnezeu.

Vieaţa reluată după norme nouă a însemnat de atunci nădăjduire, Inviere.

Dacă moartea este prin urmare cel mai mare act al lui Dumnezeu predat omului, învierea este cel mai mare act al omului închinat Dumnezeirei.

Fiindcă prin primul Dumnezeu s'a coborît la ultima treaptă a nefiinţei, El care e Fiinţă fără de început şi fără de sfîrşit; aşa precum prin al doilea, omul s'a ridicat pînăla cea mai înaltă treaptă a perfecţiei, el care e imperfecţia însăşi.

Moartea, deci, triumful dumnezeirei.

Invierea, triumful nemaipomenit al omenirei.

Uitîndu-te la amîndouă, în gloria aşternută de ele în cer şi pe pămînt, nu ştii aproape ce să slăveşti mai mult, într'atîta de desăvîrşit se oglindesc una într'alta.

De atunci pe semne pămîntul e paralel cu cerul. De atunci mormîntul este singurul mod de a privi de sus în jos şi de jos în sus. Singurul mod de a ajunge în cer, cu pămîntul pe tine!

Poziţie a fericirei, convorbire liniştită cu Dumnezeu, în togă de gilugiu, din jilţ răsturnat, moarte pre moarte călcînd, — Inviere!

Trei zile, numai trei zile în care Cineva a predat omului cum poate deveni Dumnezeu.

Lecţia urmează.

Nu anual, cu fiecare zi de Paşte.

Zilnic, cu suferinţa biruită.

Inviere, apanaj divin al omului!

Nădejde, Imn surd al Invierei, Jubilare de îngeri cu glas de clopot, refren al Bucuriei care începe cu durerea şi sfârşeşte pe piscurile scăpate de prăpăd!

Trei zile, da, au fost de ajuns ca să asigure omului veşnicia.

Dar şi de ar fi trei veacuri, trei veacuri de moarte în suferinţă, ce înseamnă ele — şi oare nu sînt tot trei zile — faţă de neasemuita frumuseţe a lucrului fără de sfîrşit?...

DRAGOŞ PROTOPOPESCU

Singurul nostru mare păcat e TINEREŢEA. Unicul sens al vieţii noastre e PATRIA. Iubirea mare: pământul strămoşesc. Gata oricând să facem din tinereţea şi din viaţa noastră trecătoare destin de veşnică ascensiune Naţiei, gata oricând să cădem pentru Ţară, vom şti să stăm — stâncă de granit — neclintiţi în faţa puhoiului duşman.

Rugăciunea noastră de toate zilele: PATRIA. Bucuria vieţii noastre fără bucurii: Patria. Singurul rost al trecerii noastre prin viaţa pământeană: Dumnezeu ne-a lăsat în dar iubirea de Patrie. Şi noi înţelegem să-L slujim slujindu-ne Patria.

Rugă pentru înviere

Doamne,
Când trec prin satul meu dela hotar,
Mă'nchin troiţelor crescute din lumină.
Şi văd, aud şi simt, pe drumul secular,
Cum trec străbunii mei şi se închină.

Din lacrima ce-o poartă 'n colţul genei
Ţărani cu palma noduroasă şi suflet răstignit,
Am însemnat opriri la porţile Gheenei
Şi-am împletit,
Cunună de măriri pentru Inviere.

Doamne,
Din ţara fără cântec şi prinsă'n zări cernite,
Trimit un glas de ru gă, sub patrafir de jale,
Să-i împleteşti destin aparte, din zile măestrite,
Că gândurile noastre sunt toate ale Tale.

Din ochii stinşi, din feţe măcinate,
Răsară floarea traiului mai bun.
In ruga mea, străbun după străbun,
Noi, toţi, am nizuit spre deslegarea de păcate.

Din datina poporului sărac şi bun,
Aduc, smerit, azi ruga mea la denii.
Nădejdile şi visul în salbă să le-adun
Şi să distram, Părinte, năpraznice vedenii!

Când toaca va vesti nemărginita Ta putere
Şi îngerii vor proslăvi Minunea în sobor
Trimite, Doamne, răstignitului popor
Un semn râvnit şi aşteptat, de Inviere.

VALERIU CARDU

„...Şi lumea i'a urît, pentru că ei nu sunt din lume"...

Foarte puţini din oamenii viciaţi de atmosfera înăbuşitoare a marilor oraşe de astăzi, sau orbiţi de lumina artificială a unei civilizaţii organizânde, mai cunosc farmecul de negrăit al acestei poeme SFANTA SCRIPTURA.

Iar acum, ca să începem, să ştie că cea mai pateticä pagină din EVANGHELII nu este aceea a patimilor, ci aceea care ne-a păstraţ sbuciumul sufletesc al lui Crist din Grădina Ghetsemani, atunci când în pieptul lui opresat de presentimente triste, s'a dat o luptă supremă între natura divină şi cea umană. Sfânta Scriptură tălmăceşte astfel sbuciumul vulcanic ce-a premers jertfei jertfelor:

«Aceasta vorbind ISUS discipolilor Săi, şi-a ridicat ochii la cer şi a zis: Părinte a sosit ceasul: Măreşte pe fiul Tău, ca şi Fiul Tău să te mărească. Precum l'ai dat putere peste toată făptura lui, ca să dea viaţă eternă tuturor acelora pe cari i-ai dat în seamă. Căci de aceea este viaţa cea veşnică, pentru ca omul să te cunoască pre Tine, pre unul adevărat Dumnezeu şi pre Isus Cristos, fiul Tău...

Apoi ceva mai departe:

«Eu am arătat numele tău oamenilor pe cari mi l'ai dat din lume; ai tăi erau şi mie l'ai dat şi au văzit ei cuvântul Tău. Acum **au cunoscut că toate** *(darurile)* **câte mi-ai dat sunt de la Tine.** *Că toate adevărurile pe cari mi le-ai încredinţat, le-am dat lor, şi ei le-au primit. Şi au cunoscut în adevăr, că eu am ieşit din Tine şi'au crezut că Tu m'ai trimes. Pentru aceştia mă rog. Nu pentru mine mă rog, ci pentru aceştia pre cari mi i'ai dat,* **CACI SUNT AI TAI.** *Şi toate ale mele sunt ale Tale şi ale Tale sunt ale mele.* **Şi m'am mărit într'ânşii.**

«Şi Eu nu mai sunt în lume iar aceştia sunt în lume şi Eu vin la Tine. Părinte Sfinte păzeşte-i în numele Tău pre acei pe cari mi l'ai dat ca să fie ei una, precum şi Eu, când eram cu ei în lume i'am păzit în numele Tău aşa precum mi l'ai dat şi nici unul din ei nu s'a pierdut afară numai de (Iuda) fiul pierzării.

Apoi această rugă arzătoare, halucinantă, pentru ocrotirea REALA a creştinilor:

«Eu li-am dat cuvântul Tău; şi lumea i-a urât, pentru că ei nu sunt din lume, precum nici Eu nu sunt din lume. Nu mă rog ca să-i iei din lume, ci ca să-i păzeşti de cel rău. Ei nu sunt din lume precum nici Eu nu sunt din lume. Sfinţeşte-i în adevărul tău, fiindcă cuvântul tău este adevăr. Precum m'ai trimea Tu în lume, tot aşa l'am trimes şi eu pe dânşii».

Greşit au înţeles aşa dar creştinismul aceia cari l'au interpretat ca pe o religie a iubirii suave, detaşată de realitate. Ci creştinismul este mai presus de toate eroism activ şi apel patetic la toate posibilităţile de jertfă şi abnegaţie ale omului pentru a merita eternitatea, adică veşnica, perpetua contemplare a chipului lui Dumnezeu, exprimat în toate metamorfozele universului.

Prin urmare, religia lui Hristos a biruit timpul, a fermecat şi-a transfigurat atâtea popoare, tocmai pentru că esenţialmente divină şi esenţialmente umană este.

Divină pentru că a iluminat şi a înălţat pe om până acolo încât să-l facă să se depăşească pe sine. Umană, pentru că numai graţie ei pământeanul viu al naturii păcătoase, a putut lua cunoştinţă de adevăratul său rost cosmic, de finalităţile sale spirituale.

In sfârşit, creştinii sunt o elită, nu marea massă gregară, călăuzită de instincte şi de teama animalică de moarte. Şi numai în calitate de elită precursoare şi combativă îşi vor putea realiza ei înalta lor misiune aci pe pământ.

BUNA VESTIRE

Şi ne iartă nouă, greşalele noastre...

M'am culcat târziu în noaptea Răstignirii pe cărţi în care mi se vorbia de Isus. Un cer înfrigurat ca acesta şi o noapte imposibil de tristă, — aşa îmi închipui că a trăit Isus ceasurile lui de carne, cele din urmă ceasuri, când centurionii îl goniau din urmă şi crucea grea îl dobora pe drum.

Şi de atunci până în ziua de azi, îmi închipui că a rămas pentru toţi creştinii nu ştiu ce fior nelămurit care nu se mai desparte de aceste nopţi de Aprilie, când simt durerea până la exces, ca o moştenire a sângelui blând, şi când cele dintâi frunze de liliac îmi mângâe totdeauna, cu flori, un gând straniu şi împăcat, de sfârşit, de sinucidere şi de odihnă. Primăvara, totdeauna, la acest timp, când clopotele se împart peste oraş şi ne chiamă la rugăciuni, ascult par'că o răsuflare obosită a lumii şi totul e atât de esenţial, atât de simplu şi de covârşitor, că eu pricep melancolia mea obsedantă, tot frigul care mă strânge când trec prin lumina oarbă a serii, — dacă n'ar fi decât în taina aceasta luminoasă şi nepricepută, ca vântul trist care se plimbă pe lângă mine şi mă ameţeşte şi mă clatină — şoapte reci de groază şi de miracol... Un spasm tremură pe lângă mine pretutindeni şi spasmul ăsta ştiu că e al meu. N'aş putea spune ce văd, fiindcă simt bine că văd ce nu se poate numi. Imi dă fiori şi linişte cuvântul poetului scump, mort atâta de tânăr.

Et j'ai vu quelques fois ce que l'homme a cru voir...

Şi văd o umbră imensă, înaltă peste tăcere, târînd după ea un lemn, şi în umbra lui un om nenorocit pe care l-au condamnat toate veacurile omeneşti.

Şi când, dimineaţa, cerul de aramă şi ploae se lipeşte de geamul meu şi cărţile se închid triste de tot ce n'au isbutit să spună, se ridică în liniştea goală omul ăsta cu drama lui, şi a mea, răstignită, ca acum, pe o cruce pe care nu mai pot să n'o văd. Simt hârca lui chinuită — teribil hoinar prin atâtea inexplicabile veacuri!

Dacă Iuda a fost vinovat, atunci mâine dis de dimineaţă, în zori de zi, va trebui să mă spânzur şi eu — ca să fiu cel puţin în căinţă tot atât de mare şi definitiv ca el. Decâteori n'am greşit! Şi iată-mă acum, atâta de sfânt, asvârlind cu piatra în acest spânzurat pe un pisc singuratec — unde mi-e de ajuns să mă uit ca să văd în ochii holbaţi, de două mii de ani, toate păcatele noastre.

Am păstrat pe masa mea, mai de mult, un articol al d-lui Nae Ionescu, un articol care-l condamna definitiv pe Iuda — dar din care eu am priceput totuş că procesul lui şi al nostru nu se poate judeca pe pământ.

Iuda nu era necesar pentru ca să se împlinească jertfa lui Christos, aşa cum era scris. S'ar fi găsit, spune d. Nae Ionescu, «altă cale a jertfei».

Dar se face oare ceva pe pământ fără ca Dumnezeu să vrea? nu, — «dar e VOIA lui Dumnezeu ca anumite lucruri să se întâmple după voia oamenilor».

Şi astfel în acel domeniu teribil unde Dumnezeu vrea ca oamenii să dispună după singura lor voinţă — deşi el ştie totdeauna care va fi această voinţă — Iuda a hotărît să vândă pe Isus, hotărîre care-i aparţine, cu voia totuş şi subt privirea enigmatică a Aceluia care l-a creat aşa!

Bietele judecăţi ale oamenilor! Cum ne sbatem subt frunţile noastre închise.

Abia dacă mai îndrăsnim să întrebăm — fără să sperăm niciun răspuns omenesc:

Dacă nimic nu se face fără voia lui Dumnezeu, dece s'a ales această cale a jertfei — şi nu alta?

Dacă Dumnezeu ştia — fiindcă El ştie totul şi totul este în El — care va fi libera hotărîre a lui Iuda, dece l-a mai trebuit s'o vadă?

Şi în sfârşit dacă omul este aşa cum l-a făcut Dumnezeu şi dacă voinţa lui nu e liberă decât fiindcă vrea şi când vrea Dumnezeu — care dealtfel ştie totdeauna care va fi această voinţă — atunci ce mai înseamnă acest joc straniu al lui Dumnezeu cu naivele şi orgolioasele lui păpuşi?

...Intrebări fără răspuns şi fără rost — decât atunci când e bine să denunţăm judecăţile noastre incompatibile şi vanitatea verdictelor transcendente.

*

Dimineaţa m'a găsit târziu, prăbuşit, — tot în zori de zi... — la picioarele celui mai păcătos dintre oameni, în faţa acestei spânzurători — ou pendait mon image. Păcatul, care trebue să existe într'un fel, undeva îl simţiam nelămurit apăsând peste destinul meu egal — şi îl vedeam în picăturile de sânge, ca nişte lacrimi, depe crucea de suferinţă. Nu l-am putut pricepe decât atunci când mi-a venit pe buze singurul cuvânt posibil — ABETISSEZ VOUS! — cuvântul care mă apără şi acum, în ceasul înfiorat când scriu aici, când scriu străpuns, de amintiri străvechi din timpurile când n'am trăit...

TOMA VLADESCU

Cu faţa spre lumină...

N'am fost în stare să scriu nici odată pe teme de circumstanţă. Şi simt că dac'aşi încerca-o şi acum, mi s'ar împăenjeni ochii şi mi-ar povăli mâna.

Iată de ce, spre a prăznui în spirit marea sărbătoare a Invierii Domnului, în aşa fel în cât să ne putem comunica emoţiile şi altora, trebue să ne întoarcem puţintel înapoi cu mintea către copilărie şi poezia ei duioasă.

*

Inchid ochi şi mă revăd într'o bisericuţă de ţară, clădită pe umăr de deal, lângă apele cuminţi ale Prutului. Eram atunci la o vârstă când mitul este considerat suprema realitate. Şi acum îmi stărue în suflet reminiscenţe adânci din emoţia indicibilă ce ne cuprindea pe toţi, când apărea preotul în uşa luminoasă a altarului spre a rosti cu voce tremurândă:

HRISTOS A INVIAT!

Adevărul acesta, rostit de aproape două mii de ani neîncetat, avea pentru sufletele noastre crude un singur sens, o unică semnificaţie: biruinţa infailibilă şi eternă a vieţii împotriva întunericului, a adevărului împotriva minciunii. Certitudinea aceasta ne da tăria şi puterea de a înfrunta micile necazuri ale vieţii, pentru că viaţa întreagă se transfigura în poezie sfântă. Hristos, fiul lui Dumnezeu, învia, birula în noi şi prin noi.

Când ieşeam din Biserică, stelele zâmbeau duios la noi din înălţimile ireale de unde prindeau să se înfiripe zorile. Frunzele arborilor de pe cărările umblate şi de strămoşii noştri, apele limpezi ale Prutului, adierile uşoare ale vântului ce se stârneau dinspre răsărit, totul părea că ne şopteşte cu o bucurie muzicală în glas:

HRISTOS A INVIAT!

Au trecut anii pe încetul şi poezia din primăvara vieţii, s'a convertit pe nesimţite în proză. Ne-am schimbat aproape fără să ne dăm seama. Insă ar fi să ne exagerăm importanţa, dacă am pretinde că odată cu noi s'a schimbat totul.

Una după alta s'au ridicat după noi generaţiile, în cari se reimprospăta mereu esenţa poetică, divină şi eroică a vieţii. Şi prin cari şi pentru cari Hristos învia şi birula răutatea şi întunericul. Astăzi când ne dăm seama de această realitate minunată şi totuşi evidentă ca soarele, înţelegem că singurele adevăruri mari şi în adevăr eterne, au înflorit în sufletele noastre în bisericuţele rustice ale copilăriei. Şi cu ochii înlăcrimaţi, nu ne putem împiedica de a şopti: HRISTOS A INVIAT!

NICOLAE BOGDAN

Cultură, Oameni, Fapte

Invierea

Pină aici, Iisus e om, adică e capabil de suferinţă. Mai departe, actul Invierii şi Inălţarea înseamnă dumnezeirea deslegată de chinul pămîntesc şi confirmarea istorică a fenomenului Hristos.

M'aş fi îndoit de orice, de parabole, de minuni şi de răstignire, fiindcă bănuiam un sfătuitor, un Petrache Lupu şi o voinţă martirică, toate turnate în legendă. Dar tocmai ce-i mai cutezător de prins cu mintea, prind cu sufletul.

E un fel de dubito, ergo cogito; cogito, ergo sum. Adică tocmai îndoiala mă convinge. Indoiala care se raportă la existenţa mea şi certitudinea în existenţă, suferinţa şi mai ales Invierea lui Hristos. Mai curând cred că eu sînt o dubiositate, decît să nu simt în leagănul clopotelor toată vraja creştină a Inălţării la cer.

Dar toate astea nu-s argumente pentru CREDINŢA mea. Credinţa nu se argumentează, nu se discută. Argumentele sînt pentru — nu, nu nici pentru Sf. Toma Nedumiritul — ci pentru cei care n'au simţul eunetelor» cînd încearcă să înţeleagă cu uneltele raţiunii, care poate fi oricînd perfidă, un fenomen sufletesc, credinţa în legenda sfîntă a lui Hristos. Dar legenda la rîndul ei nu sare la drumul mare, decît tot din tr'un tufiş de mare adevăr. Legenda lui Guynemer eternizează egoismul oficial al unui om care s'a născut, a trăit şi a murit. Legenda lui este Actul de Inviere în sufletul mulţimii şi al posterităţii. Moţa şi Marin au trăit aevea; dar viaţa lor, tocmai viaţa lor de înnaltă, polară semnificaţie morală, de trăirea în mitul creştin al legendei lui Iisus, le-a deschis larg porţile de nemurire ale legendei. Tot astfel cum Iliada nu-i altceva decît documentul vitejiilor concrete de odinioară; nu-i nimic nefiresc, sentimentul prieteniei (Patroclu) sentimentul demnităţii (cearta Ahile—Agamemnon şi însuşi războiul troian) sentimentul onoarei, toate sînt şi azi posibile.

Atunci Invierea o simţim ca atare în uriaşa ei semnificaţie... Este cel mai uluitor spectacol din arhivele pămîntului. Strînge în Ea, tot sensul vieţii, răscumpărarea ei prin jertfă şi concretizează dăruirea individuală pentru salvarea colectivă. Morala vieţii se încununează în desprinderea spirituală din lut şi de sub pază. Orbirea paznicilor înseamnă incandescenţa forţelor morale ale Omului Iisus. Iar înălţarea Lui să fi fost mulţumirea păstorului care şi-a făcut datoria?

Iisus pătimeşte totuş, în toate sufletele cinstite şi înviază în fiecare an. De 2000 de ani Mîntuitorul luptă, ostaş al Destinului Moral, cu îndărătnicia drăcească disimulată în fundră politică (iua diavolul sutană de călugăr). Şi Invierea va fi şi se va urma, an de an în inimile noastre până la INVIEREA CEA MARE cînd Hristos va veni printre noi ca şi acum.

Numai că atunci vom şti că a trecut Hristos printre noi, abia după ce a fost răstignit.

Ion Băleanu

Atitudinea noastră se desprinde din mărturisirea cotidiană pe care o facem în altarul Neamului.

Linia noastră nu este o scrisului gazetăresc obişnuit. Avem un crez de slujit. Suntem soldaţi ai crezului naţional şi luptători ai condeiului.

MARAMURES

Vite, munţi, rumâni,
argăţim şi dugărim pe la jupâni.
Veneticii ne-au băut, până la lască.
Râpă rea, oftatu 'n piept se cască,
Codrii, cerul, basmele
îngenunche, lângă noi, cu fruntea'n praf.
Cu harapnicul la brâu ca un vătaf
se bălăngăne stăpânul în caftan,
burduhos şi cu zulufi şi roşcovan.

Soarele-i şi el bătrân zaraf,
viaţa: lipitoare de catran.

Ni-i făptura ardicată din obiele,
din pecingine şi călţi. Din zdrenţe plânse.
Coastele domneşti bătute 'n stele,
cine ni le-a stins? cine le frânse?
Că ne scârţâe ciolanele sub piele:
osii ruginite şi neunse.

Peste os de voevozi şi peste gropi,
suge guşa viperii, umflată,
Ne'nfig, liftele, în carne, târnăcop,
fier de plug ne 'mplântă 'n beregată...
Şi sub măgurile unde, altădată,
călăreau pădurile albastre
pe-a bourilor de foc spinare 'naltă, —
sinagogile din coapse tinere tresaltă
peste măduva şi junghiurile noastre.

Când, sărac, ne coace jerăgaiul
mămăligile de bozie şi smoală,
soarelui i-am smulge tot mălaiul,
de Crăciun să-l clocotim în oală.
Ziua o'noptăm, la geam, cu pae,
să nu scoale pruncii din copae.
Limba hornului flămândă, de funinge,
sarea neagră-a cerului o linge.

De-am avea opinci în fier turnate,
drept la rai, pe pravăţe de lună,
la Sân-Pătru am porni, cu jalba 'n mână,
să ne facă, Dumnezeu, dreptate!

Munţii,
sfârtecaţi în măruntae ca de-o ghiară,
storşi şi cu rărunchii scoşi afară,
vor şi ei să plece 'n ţară,
pân' la Vodă, cel cu pragul de safire,
ca să bată cruci la Stăpânire
şi să ceară de pomană desrobire.

Nici o stea nu vine... Nu se 'ndură
nici un înger pe la poartă să ne treacă,
în bocceaua inimii, săracă,
să ne lunece un zâmbet de prescură.

Numai noaptea, când dorm oasele — găteje,
fruntea aprinde vis de răsmeriţă;
vulturi mari de cremene şi arşiţă
ni se smulg din umeri, cu vârteje, —
Munţii urlă şi scot şerpi de flăcări, crunţi,
fierb şuvoaiele şi tulnicele tună,
şi prăpastii, joagăre şi munţi
prăvăliţi din muget şi furtună,
iar îşi cheamă Domnul lor de soare
să descalece a doua oară 'n piatră,
şi'n viforniţă de mare Vânătoare
să despice zimbrul înc'odată!

RADU GYR

CUIBURI DE LUMINA

Ne-am născut din patimă,

din marea Patimă a Neamului. Şi din visul neclintit al oştilor cereşti.

Urcă Neamul pe drumul Golgotei, greu, cu fruntea în sudoare de ghiaţă, cu ochii fierbinţi de nelinişti, urcă orbit în uitarea rostului Jertfei Sale. Darul încredinţat nouă cui i-l dăruim? Sub greul vremii chipul înroşit de pe năframă se ştergea mai mult, semnele Tainei se întunerau în mincinoase minciuni hulitoare, din veac.

Atunci am venit noi

In ceasul înoptării Crucii, Fiul Durerii Neamului se arată. In urma Lui fiii aceleiaşi Dureri păşiau strâns, în rânduri, nebiruită oaste venită să aducă dreptatea Crucii în Neam.

Invingător păşia tot înainte strălucitoarea oaste, dar sub smerenia marei învăţături a Jertfei. Trecea tăcut, înfrângându-şi voia trupului cu fiecare biruinţă. Jertfa ei vădită în depăşirea legilor fireşti se împlinea acolo unde Legea Neamului ia aripi de vecie.

Unde Dreptatea nu-i decât o Dragoste nesfârşită.

Din dragoste de neam

ne-am născut şi noi. Din nevoia de a ne împăca în lăuntrul nostru, în firea noastră moştenită din strămoşi, de dincolo de veleaturi.

Şi tot ce ţese din dragoste e supus jertfei. Trăieşte şi moare dintr'însa şi printr'însa.

Şi tot ce vrea să mai trăiască o dată, să invie în haină neasemuită de lumină, trebue să se supună jertfei.

Marea Jertfă — Lauda Neamurilor.

Dincolo de vreme,

pecetea lui Dumnezeu poartă grija bunilor. Priviţi câmpiile tălăzuite de furtună. Ţi se pare că se prăbuşesc spicile, dar furtuna trece şi ele rămân cum au fost. Soarele le înviorează din nou. La fel e cu lunile, stăpânite de Duh.

Lumina cea veşnică

înconjoară crucea. Ea stă nebiruită deasupra noastră. Credinţa noastră în îmbrăţişarea ei cu cerul e nesfârşită.

Oriunde am fi, ochii noştri trebuie să ne fie mereu atenţi spre Ea. Mântuirea vine.

Oare Duminica aceasta nu e a Invierii?

Pentru ochii cei nedeprinşi

lespedea mai odihnea încă, grea ca toate păcatele omenirii, deasupra mormântului vremelnic. Dar, înăuntru, mormântul era ca o lumină.

Minunea se săvârşea înconjurată de întunerice. Parcă o negură de nebunie cuprindea minţile becisnicilor iudei.

Dar ce-i ce au avut credinţă s'au mântuit.

Icoanele

lui Horia, Cloşca, — lui Iancu şi Tudor din Vladimir, — sunt aci pe altarul istoriei, prinse cu fulgere să fie în veci precum sunt acum, rădăcini şi iarbă de viaţă.

Iată

cum miresmele viilor zile ale Paştelui înfiorează pietrele inimilor noastre. Acum se desluşeşte pe dinaintea chemărilor adevărate, minunile adâncilor timpuri ale crucii.

Adevărata

mărire şi bucurie sfântă este proslăvirea Ta, iar nu a mea; să mă bucur de slava Ta, iar nu de fapta mea şi să nu găsesc bucurie în nici o făptură, fără numai în Tine.

Gândeşte-te

la viitor, priveghiază, roagă-te neîncetat.

In ziua asta

Păstorul a spus privind după un munte: «către toţi: liberi, din închisori şi din ceruri: «HRISTOS A INVIAT»!

«Firea

vrea să primească cinste şi onoruri. Harul dă slava şi cinstea numai lui Dumnezeu".

Ară

adânc ogorul tău Române. Supune-te legilor neamului. Ele îţi comandă să ai inima mare, pieptul tare, capul sus. Şi îţi mai comandă române — legea neamului, să mori pentru el.

«Şi zic vouă, că de acum nu voiu mai bea dintr'acest frupt al vieţei. Până în ziua aceea, când îl voiu bea nou cu voi în împărăţia Părintelui meu».

Şi cântând psalmi, au ieşit în Muntele Măslinilor. Laudă a rodului celui nou, te purtăm astăzi pe buze încă, în tristeţi de dincolo de veacuri. Te-m cerut, rod nou, cu fiecare pas muiat în seară, cu fiecare suspin al mesteacănilor clătinându-şi îndoiala, cu fiecare pecetie căzută pe apele vremii... Am trecut cu lucrurile, printre clipirile lor pizmaşe, am rătăcit între creste înşelătoare şi am lunecat încet la poalele aceluiaş tainic, statornic Munte.

M'am rupt de vijelia pestriţă, urzuză, a destrămărilor şi mi-am ridicat ochii spre piscul de ghiaţă şi foc al Muntelui care tăcea

Tăcerea dinaintea vântului rodnic al Apusului.

Şi cântând am ieşit întru întâmpinarea Durerii.

Ce glas se înalţă mai singur în frunzişul grădinii? Ce fior se răsucea mai tremurat în neîmplinirea sevii?

Am auzit, am auzit. Câte şoapte nu se împleteau aprige, haine, acolo în umbră. Câte scrâşniri duşmane nu gemeau în inima bolovănişului povârnit.

Dar lină unduia cântarea luceferilor neîntorşi, de mâine, lină trecea sângerarea potecii spre nesfârşituri, lin se împlinea paharul jertfei în sfântă rugăciune.

«Părintele meu, de nu poate trece de la mine acest pahar, ca să nu-l beu, fie ...

Şi iară chemă scâncetul celor din morminte, slab...

*

«Şi venind, i-a aflat iarăşi dormind, că ochilor erau îngreuiaţi».

Vai, somnului nostru întru odihna lâncedă, de neputinţă, a păcatului. Vai, braţelor înlănţuite în patimă sugrumatoare, cu fiarele nopţii lihnite după putreziciuni.

Se apleacă trupul omului către adâncuri, coboră în visul de piatră al balaurului mincinos. Era acolo tot el — dar nu — mai era el. Era un vis, dar visul acesta — era o prăbuşire.

Ingeri fierbinţi se topeau în cazanul de foc al înşelărilor. Crinii împăcărilor lunecau pe ape în tăciri de pustiu.

Doamne, de ce nu stă odată clipa în loc, să împietrim în închipuita înfăţişare a zilelor noastre de totdeauna?...

De ce nu ne încumetăm să trecem spada de foc prin inima ascunsă a omorîtorului vis?

E lepădarea de noi, de neîncetata înşelare de noi înşine, atât de grea?

Greu e trupul omului! Şi atât de apăsătoare dragostea de sine!

*

«Iar de la ceasul al şaselea s'a făcut întunerec peste toată ţara până la ceasul al nouălea. Iar în ceasul al nouălea a strigat Iisus cu glas tare, zicând: Eli, Eli, lama sabachtani? adică: Dumnezeul meu, de ce m'ai lăsat?»

Şi n'a mai auzit nimeni în ceasurile de întunecare glasul Fiului Omului. Şi nimeni nu l-a mai văzut chipul. Căci adânc era întunerecul în trecerea vremii aceleia pe pământ.

Până când — a strigat. Glasul Lui a despicat noaptea, ultimă chemare a omului din capătul unui drum din marginea putinţelor sale, aci, unde chipul — la depărtări genunare — se cere una Chipului, unde Unul se cere asemenea Unului din care a purces.

Mare întoarcere a veacurilor, acolo de unde şi-au luat Inceputul. Mare întoarcere a lucrurilor acolo de unde numai omul s'a zămislit...

*

«Insă el li-a zis: Nu vă spăimântaţi; căutaţi pre Iisus Nazarineanul cel răstignit? el s'a sculat, nu este aci; iată locul unde l'au pus».

Bucuraţi-vă şi vă înveseliţi noroade, căci Cel ce s'a crezut în morţi astăzi viu este şi petrece în mijlocul vostru.

Bucuraţi-vă copii ai neamului, că nădejdea vă va însenina pe veci făptura.

Negrăite sunt căile Tale, Doamne! Căci ieri unde stăruiai prin beznă, astăzi unde te slăveşti în lumină?

Lumina noastră alta o vrem, lumina noastră mioapă în veacuri. Vremea nu stă. Ea vine, ea trece.

Şi noi, din stâncă în stâncă, alunecând, trecem subt ea. Dincolo de ea. Dar unde?

Deaceea — mărturisim Invierea. Invierea cea de veci.

Mărturisim Taina de Sfârşit a Mielului.

Ştefan Ion Gheorghe

Horă de Paşti la Şo recani (jud. Cluj).

---

abecedar

Avem o ţară şi ne-am făcut destin din destinul ei. Avem un neam şi tăm îngenunchiaţi în faţa lui. Avem un altar şi ne închinăm altarului.

Bun primitor al înfăptuirilor fireşti, rumânul priveşte drept, drept înainte, şi preţuirea durerilor ţării se pregăteşte pururea în sârg şi luptă în viaţă crescând din morminte, cu trupul pe ruguri şi ochii în sus.

Cu sufletul drept şi neîndoit primim rugul. Cu sufletul drept şi neîndoios primim moartea. In viaţa noastră de aci, în viaţa noastră de dincolo ne învălue gândul şi cuvântul adevărului.

Dste o primăvară mare aceasta. Ea binevesteşte bucuria culegerii de mâne, când alegoriile nu vor mai fi necesare pentru a spune adevărul.

Eacă ar veni la tine toate plaiurile Ţării şi ar îngenunchia în faţa ta, ai avea puterea să-ţi întorci privirea dela ele, ca să te înmormântezi în întuneric? Şi, totuşi, sunt şi oameni de aceştia, cari se simt bine numai în stăpânirile iadului.

Fapta creiază istoria. Misiunea unei generaţii istorice aceasta este: să creieze şi să se încadreze în marile rosturi ale istoriei. Fără această marcă a misionarismului, o generaţie rămâne ştearsă şi inutilă.

Găseşti mândria acestei ţări, se arată, o vezi, în moartea copiilor în tranşee. Toată mândria se află acolo în hotărârea lor către moarte. Acolo şi numai acolo.

Hotărârea trebuie să fie spontană în sensul unei rapide şi clare deliberări de conştiinţă. Ea nu trebuie, în schimb, să fie pripită. ... svorul biruinţelor este înscris în trinitatea aceasta sfântă: muncă, disciplină şi credinţă.

Şi în ceasul în care El îşi dete duhul, se cutremură pământul, iar morţii ieşiră din morminte să se înfăţişeze celor din cetate. Şi se temu cetatea de dânşii.

Pentru că veneau din altă lume, — şi nu le vorbeau. Doar ochii: mari, neclintiţi, ca de arhangheli, scăpărau, fulgere din Ţării, faptele neîmplinite ale strămoşilor.

*

Adâncă patimă încercui neamul meu sângerând. Geme pământul sub paşii hrăpăreţi ai tâlharilor, chiuie de moarte vântul prin păduri bătrâne unde nici stejarii nu mai ocrotesc suflete mari, nici mierle nu-şi mai cântă alintul printre fraţii de ieri. Doamne, par'că întreaga pădure urcă aplecată o Glogotă, cu cruce uriaşă pe umeri...

Fac...

Mărama Chipului Sfânt ... căm a fi. Bunătate şi drept... mânare Lui, omenească după... dar cât mai înaltă.

*

Cum trebuia să fie lumina... rii aceleia! Amestec de az... din brumile adâncurilor... floare de măr domnesc, ... gint purpurat de sângele ... mină de început de veacuri... întunericul diavolesc, de ... de păcat, iată mirul luminii curate, — azur de mântuire.

*

Jertfa adusă de Fiul ... fost sărbătoarea tuturor ... Ea se continuă în fiecare ... păcatele noastre. Vrednicia ... să nu ajunge niciodată la ... tate. Insă căutarea noastră ... colo trebuie să fie. Ca să ne ... nicim, cinstind jertfa.

*

Lumina pogorârii dumnezeeşti desfăşoară în inimile drepte ... dere de tot să fie rugăciunile ... tre. Pregătind casă curată ... lui care intră, ca să împrăştie ... nericele.

*

Chipul Lui era tot ce-a pus ... mai frumos pe lume. Blândeţea, hotărîrea, bucuria jertfei şi ... tea, soarele stelele şi luna — toate acestea, gândindu-vă ... mie de ori mai frumoase la faţa Lui. Căci din Ea pur... mina cea veşnică.

*

Bucurie mare era în ceruri ... pământ. Implinirea tainei ... înţelegere omenească se ... Satana zăcea înfrânt, înecat ... stemata lui micime.

*

Dincolo de pietrele morm... stă acuma ziua cea mare a Inv... Sunatul clopotelor ... cerurile. In genunchi să ... tăm. In genunchi să ne ... In genunchi să primim Cr...

*

Unde-a fost trupul Lui, ... nea mirozna crinilor şi-a ... rilor. Câmpiile întregii lu... neţele tuturor pajiştilor şi ... tuturor munţilor, strânse ... loc într'un singur pahar — n'ar avea o mirozna mai ... toare ca mormântul întip... prea-sfinţitul trup.

*

Crucea răspânditoare de ... îşi împrăştie binecuvântarea ... supra celor buni, şi asupra ... Insă ce poate fi mai diavolesc de-a fugi dela chemarea Cr... o fac răii şi nebunii?

*

O, cum rascoleşte dorul ... tea crângurilor, pătrunde... titor în ceardacuri ... moare în fumul hornurilor ... tremură azi atât de negru ... ceafărul pe cer?

Era o seară ca niciuna ... Era o seară în care bucuria ... ţii înflorea în jarul cuvin...

Răst... şi Inv...

IUDA

Toată dragostea i-a fost dată lui Iuda. El trăia în preajma luminii Fusese îngăduit — Iuda — întru mântuire. Cerurile aveau să se deschidă şi pentru el. Sălăşluit în biserica fiinţei dumnezeeşti, omul acesta s'a aşezat, totuşi, în îngustimile şi întunericile nebunei mândrii.

«...Satana a intrat în Iuda, ce se chiema Iscariotu, care era din numărul celor doi-spre-zece. Şi mergând a vorbit cu arhiereii şi cu căpeteniile, cum li l-ar da. Şi s'au bucurat şi s'au învoit să-i dea bani. Şi el s'a făgăduit, şi căuta timp potrivit să li-l dee în lipsa poporului. (Luca, XXII, 3—7.).

Domnul de peste veacuri grăia cu discipolii săi, acolo, între arborii grei de noapte.

«Iar încă vorbind El, iacă venea mulţime, şi cel ce se chiema Iuda unul din cei doi-spre-zece, mergea înaintea lor, şi s'a apropiat de Iisus să-L sărute. Iar Iisus i-a zis: Iudo, cu sărutare vinzi pe Fiul omului». (Luca, XXII, 47—49).

Nu ştim cum a gândit Iuda în clipele acelea, răspuns l-ar fi putut da Domnului. Ne întrebăm cum de n'a isbucnit în lacrimi, căindu-se amar şi fără întârziere şi îngenunchind. Ne cutremurăm. Iuda, fiul viperelor! Iuda, vândut Satanei!

Pe Domnul L-au legat şi L-au dat lui Ponţiu Pilat.

Iuda, abia atunci, după ce ... s'a săvârşit, a prins să-şi cum... bunia — şi «a întors cei trei-... arginţi arhiereilor şi bătrânilor ... când: Păcătuit-am vânzând ... nevinovat. Iar ei au zis: Ce ... nouă? tu vei vedea. Şi aruncând ... ginţii în templu, s'a dus de ... şi mergând s'a spânzurat. Iar ... reii luând arginţii, au zis: Nu ... cuvine a pune pre aceştia în ... nă, că preţ de sânge este. Şi ... sfat au cumpărat cu ei ţarina ... rului, pentru înmormântarea ... nilor. Drept aceea s'a numit ... aceea ţarina sângelui, până ... de astăzi». (Matei, XXVII, 3-...

Aceasta este plata oricărei ... dări: dispreţul chiar al celor ... servit de trădător.

Diavolul l-a luat sub aripile ... de ciumă pe Iuda.

Şi, de-atunci şi până azi, ... reu alţi vânzători.

Insă grăieşte sfântul apostol ... tru:

«Fiţi treji, priveghiaţi, căci ... trivitorul vostru diavolul ca ... răcnind umblă, căutând pre ... înghită; căruia opuneţi-vă ... ind în credinţă, ştiind că ... suferinţi întâmpină şi ceilalţi ... ai voştri din lume». (Epistola ... 5).

Mircea Str...

NEAM ŞI INVIERE

Răstigniri prin veacuri şi Invierea din veac

Viaţa involburată a neamului românesc prezintă un drum de răstigniri. Toate zidirile poporului acesta sunt tencuite cu jertfă şi sânge. Balada meşterului Manole nu este fructul unei fantezii populare şi nu este un accident de creiaţie literară. Balada aceasta de furtunoasă trăire a jertfei, este însăşi povestea neamului românesc. In legea acestei balade a trăit poporul şi din cărămida acestui sens şi-a ctitorit istoria.

Dacă întorci filele istoriei noastre naţionale, privirile îţi alunecă prin spinii însângerărilor şi printre bolovanii tuturor piedicilor ridicate de vitregia vremilor. Şi toate patimile se aliniază, biblic, în cartea anilor. De când îşi poartă paşii prin veacuri neamul, 3 mari zile de patimi i-au fost hărăzite, în drumul lui spre învierea care se descifră la orizont şi pe care o căuta.

Nu l-au doborît Patimile.

Oridecâteori părea că nu se mai ridică din ingenunchierea de-o clipă, rezistenţa culbărită în adâncul fiinţei lui istorice, s'a ridicat mai vijelioasă, mai spre soare, mai spre lumină.

Şi-a nădimit neamul nostru toate vrerile, şi-a adunat toate înfrângerile din ajun, le-a sfinţit prin resemnare, suportându-şi poziţia de umilinţă temporală şi ridicându-se din toate mormintele, gata să pornească din nou la drum. Pe orice drum. Pe toate drumurile.

Cât de sbuciumată este istoria noastră. Şi cât de epopeic şi-a trăit-o neamul. Furtunile şi le-a cântat în doină, în frunza tuturor codrilor străbuni. Prin Dumnezeu, prin trăire caldă întru Hristos, poporul românesc şi-a pregătit cărările.

SA DESCHADA CARTEA VREMILOR

Să slovenim tot ce ne-au lăsat cronicarii. Şi tot ce au scris cei mai mari dintre cronicari, sulijarii şi plăeşii, dorobanţii şi ostaşii tuturor tranşeelor, — plugarii noştri din toate vremurile.

Ei, cei mulţi şi anonimi au scris istoria, cu plugul, cu fluerul, cu spada, cu puşca. Ei au primit, fără cărţire, împărtăşania morţii.

Ei au ştiut să moară şi, mai ales, căzând drept şi uraganic, să calce peste moarte, pentru Invierea din veac a Patriei.

Ei şi-au ascultat comandanţii şi prefecţii întotdeauna. Suliţari, plăeşi, panduri... Morminte fără număr. Vieţi dăruite pentru viaţa eternă a Patriei. Cruci umile şi sfinte. Datorii împlinite şi pofte pământene călcate. Suliţari, plăeşi, panduri...

INTAIA MARE ZI DIN CARTEA SUFERINŢEI

Scrisă în slovă de cronică, a însemnat-o Horia. Ţăranul năpraznic, cu inimă de împărat şi cu vrere de Detunată.

Din roata lui a pornit primul luminiş spre marea Slobo...i.. Moţul din Horia-Arada a stat de vorbă cu Impăratul dela Viena şi cu toţi unţelepţii, cu toţi farisei vremu... e atunci. L-au ispi... străi... şi l-au batjocorit, în jurul lui cărţi... şi zavişţiile s'au ţinut lanţ. Trădările Trifeştilor şi ale Niculeşilor au muşcat din carnea acestui mare c...ar al istoriei.

L-au frânt pe roată. In chinul fără hotar, în tăcerea fără plângeri a moţului din Alba: s'a încheiat cea dintâi zi de Mare Patimă. In Horia, în destinul lui, trei au trăit: El însuşi, Crişan şi Cloşca.

A DOUA ZI DE FRANGERE

a însemnat-o pe răbojul istoriei Domnul Tudor din Vlădimiri.

De când s'a născut Domnul Tudor, cămaşa morţii a îmbrăcat.

Nu s'a îndoit în faţa nimănui. Aspru a fost, aşa cum îi şade bine unui comandant de vreme.

El a sădit, peste moartea lui, în ţarina sufletului românesc, lege de pandur şi menire de oştean.

Nu s'a clătinat în faţa sorţii. Nu s'a împotrivit jertfei. A primit-o senin, magnific, aşa cum primeşti cuminecătura.

Sub zidirea lui, oamenii vicleni au aşezat dinamita trădării.

Dar Domnul Tudor din Vlădimiri a fost mai tare decât vremea. Şi, iată-l zidit, mai trainic decât legendele, în istorie.

A doua zi de Mare Patimă s'a încheiat cu o viaţă de mare pandur sfăşiată în fântâna trădării.

Istoria coboară steagurile în faţa Domnului Tudor.

VENI A TREIA ZI DE CHIN

In faţa istoriei se ridica, năvalnic, tânăr şi urias, Avram Iancu. Purta pe umeri desaga frângerilor depe roata Bălgradului. In suflet îi băteau toate vijeliile smulse din drama pământului ardelean.

Chip de prefect al vremii, întovărăşit pe căile bătute'n insulte, loviri, însângerări şi răstigniri, de ceilalţi prefecţi şi de toţi tribunii, Iancu a bătut temelie mare pentru toate timpurile care vor povesti despre neamul nostru. Peste toate trădările care nu l-au cruţat.

Şi-a scris povestea în aspre mânuiri de spadă şi şi-a încheiat-o în cântec de fluer.

Dee acolo, din uriaşa lui încordare spre zările din viitor, din voluntara şi conştienta lui intrare în viaţă de vifor, din sfânta lui nebunie, a pornit cântecul de biruinţă al ceasurilor de mai târziu.

A treia zi de Mare Patimă s'a încheiat cu un sfâşietor cântec al fluerului din care doinea Iancu, legendar Crai al Munţilor.

Codrii ardeleni i-au păstrat amintirea în altar de stejar.

*

Toate cărţile suferinţelor româneşti aşa se încheie. Aşa sunt scrise. Am ales trei momente de mare jertfă, pentru că sunt reprezentative. **Nimeni nu uită de Ştefan Vodă al Moldovei, nici de Vodă Mihai Viteazul, nici de Ion Vodă Cumplitul. Toţi voevozii cuceritori şi ctitori de mănăstiri, toţi Brâncovenii istoriei noastre, sunt prezenţi într'un altar de amintire. Tinereţea noastră îngenunchiază în faţa lor.**

DUMINICA INVIERII

A venit în cea de-a treia zi. Atunci a străfulgerat. In chinul lui Iancu se desluşia semnul Invierii. In cântecul lui, se auzia chemarea războiului celui mare. Şi siguranţa împlinirii de după război.

Izbăvirea Neamului românesc a venit, aşa cum au vrut-o ei, cum au vestit-o cronicarii şi cum au binevestit-o iluminaţii vlădici.

Semnul deslegării a venit întotdeauna. Unii au crezut în el înainte de venire. Alţii numai când a venit Minunea. Câţiva, după ce au pipăit rana cu degetul. Alţii au scuipat în obrajii Mântuirii.

Mântuirea, însă, a trecut pe drumul ei fără opriri, fără colţuri şi fără întoarceri.

Hristos a înviat!

După datina străbună: Adevărat, a înviat!

Valeriu Cârdu

RUDOLF RYBICZKA — BIRUINŢA ASUPRA INTUNERICULUI

Invierea neamurilor

Din Patimă s'au ridicat neamurile şi către Inviere au mers. Din Patimă şi-au dezlegat viaţa şi în mai curata şi aleasa înfăţişare a Istoriei au intrat, aşteptând judecata Celui dintru început. La porţile Istoriei aşteptau Invierea.

Din pământul călcat al neamului au răsărit luptătorii. Au răsărit ridicând prin biruinţă slava şi cinstea neamului lor. Au chemat pasările tainice şi minunate ale Trecutului şi au ascultat în inima lor bătăile de aripi ale visului care îşi cereà un sfârşit. Aplecaţi peste ape ascultau — şi erau ani care treceau — murmurul schimbării neîncetate a lucrurilor, pieirea fără glas şi fără de întoarcere, în glasul neauzit al Celui Atotprimitor. Şi tălmăceau din când în când în suspinul lucrurilor dorul smeritei lor dezlegări.

Treceau pasările albastre ale Viitorului nevăzute în noaptea de destin a luptătorilor. Mai greu urcà azi ceasul către miazănoapte.

Sufletul luptătorilor rătăceà peste pământuri stinse. Neamurile nu mai erau aci. Chipurile lor îşi luaseră locurile în Istorie, în vrednică înfăţişare de moarte pământeană. Fiecare ştiuse ce trebuià să facă. Nici o părere de rău nicăiri, nici o tăgadă de faptă. Fiecare ştiuse să răspundă încă de acolo, de jos. Fiecare învăţase chipul în care se câştigă darurile. Fără strâmbătate, fără îndemn ascuns, — ci numai cu inima ridicată în soarele virtuţii.

Crucea se înălţase pe cel din urmă munte. Aci nu mai erau decât zăpezile amintirii, răsuflarea îngheţată a lunii, şuerul din când în când al vântului ţâşnind din văgăuni. In Cruce ardeà inima celui din urmă luptător, jertfă închisă în altarul Vieţii. Jertfă zvâcnind în furtuni, în nemărginită dăruire a altei Vieţi, astăzi gemând în geruri, în aşteptarea faptei celei mari, de căpătâiu. Dar ea nu mai venià. Liniştea doar. Linişte, de moarte.

Atunci, în trecerea nopţii, — inima a *strigat*.

Un strigăt fierbinte în care tot duhul se încredinţă. Strigăt mare de sfârşituri.

Adânc se cutremurară văile, până departe răsunară, clopote de aramă. Uriaşe se porniră nălucile norilor călare pe coame, purtând puhoiul de fulgere împotriva stâncilor încremenite ale Viitorului.

Atunci muntele cel mare se rupse în două şi sufletele celor munciţi ieşiră dintr'ânsul aprinse de faptele ce se aşteptau judecate. Faptele ce se aşteptau slobozite de cele lăsate în urmă, de lumea căreia ele însile îi dăduseră naştere, viaţă.

Atunci ieşiră din fiece stâncă sufletele aprige ale luptătorilor, ieşiră ca o pădure semeaţă de brazi, sfruntând limbile de foc pârâtoare ale piezişelor vânturi, adunându-se iară către vârfuri ca aievea, să-şi asculte legendele spuse stelelor şi să răcorească fruntea luceferilor...

Aşa se făcu lumină. Erau toate neamurile acolo. Erà o cetate mare de lumină. In ea nu mai erà decât — ceea ce se întâmplase. Istoria împlinită, împăcată. Dar o altă Istorie. Aci sfârşitul nu mai erà o întoarcere la început. Ci un alt Inceput.

Care neam îşi închipuie măreţia adevăratului său sfârşit?

Dincolo de aducere aminte, dincolo de chemări şi de încremenirea marmorei în clipă, stă ceea ce nu-i nici ieri, nici azi, nici mâine. Ceea ce trăieşte nu ca să trăiască, nici ca să moară. Ci ca să *învie*. Acolo unde nu mai e vreme, nu mai e semn, nu mai e taină. Ci numai taina *Invierii*.

Oricum, oricând, oriunde eşti legat de vreme. Vremea aceasta, oricare ar fi ea, te desparte de taina ei de voci. Şi numai neamurile cari o iau ca temeiu, cari pătimesc şi mor întru credinţa ei, pot ajunge la dânsa.

Atunci faptele lor par asemenea dorurilor, asemenea rugilor cari se împlinesc prin harul dumnezeesc al Celui ce primeşte curata şi aleasa lor jertfă.

Şi asemenea laudei îngereşti căreia singură dumnezeiasca Dragoste îi răspunde.

Noi nu ne legăm, în sens de încorporare, cu dogmele de peste hotare. Nu suntem generaţie paneuropeană şi nici mondialistă, Crezul nostru nu este continental. Avem o ţară şi un hotar. Şi un suflet naţional.

Nu primim transfuzii de sânge străin în spiritualitatea românească tânără, vie şi verde, care creşte spre biruinţă. Suntem zidiţi pe pământ românesc şi trăim în respiraţia largă, ozonată a sufletului naţional.

Invierea României

Răsăritul unui neam e asemeni răsăritului unui soare în miezul nopţii. Aducător al unei zile neaşteptate.

Cine s'a gândit să tălmăcească vreodată această minune a ivirii neamului în cea mai deplină lumină, această minune a Istoriei în care el se arată în toată biruinţa faptelor sale adânc vorbitoare? Cine aştepta ieri mărirea şi slava neamului ce se arată astăzi?

Viitorul unui neam e nebunia înţelepţilor. Viitorul unui neam nu stă decât în vedenia luptătorilor, — a luptătorilor pentru dreapta sa biruinţă. Numai alături de ei poţi asculta pulsul victoriilor neîntrerupte ale neamului în Istorie. Şi numai alături de ei, în bătălii şi în tranşee, poţi crede în Inviere.

INVIEREA NEAMULUI TAU. Inviere în duh. In duhul marelui său sobor, în duhul cinstei, mândriei şi tăriei sale. In duhul vredniciei fiilor săi şi al cinstirei de strămoşi.

Neamul îşi aşteaptă astăzi mărirea. Şi vai de cei ce nu i-o dau. De cei ce în fără de de lege îi vrăjmăşesc viaţa şi temeiurile sale de putere şi unire. De cei ce caută să înfrângă legea sfântă a domnului său, tăiat în ogor cu jertfa de sânge a fiilor.

Sângele lor A RODIT: iată minunea cea mare. Dintr'însul au ncepul să crească urcând către culmi codrii mândri şi viforoşi. Aprigă, creşterea lor, se împlinea în visul plaiarilor sub veghea luminii neclintite a lumii. S'au tulburat hulitorii foarte, s'au strâns nemernicii la sfadă ascunsă — şi nedestoinicii şi-au strigat încăodată nepatinţa.

Dar drumul celor aleşi de soartă taiă înainte desişurile încurcate ale vicleniilor, apele stătute ale împăciuitoarei trândăvii, stâncile de dispreţ ale duşmanului. Şi cu puteri înmiite au lovit mai departe semeţii luptători, acolo unde locul şi clipele erau prielnice.

S'au înfricoşat de Taina lor cei meşteşugiţi în viclenii. Şi au dat drumul pe apa veacului tainelor mincinoase.

Nu s'au prins de suflet. Ci omul nu le putea decât strica. Căci de unde veneau ele decât dela tatăl lor, diavolul?

Erau dincolo, sufletele celor cari aşteptau să înflorească din patima şi mormântul neamului. Erau cei cari aşteptau ziua de mâine ca pe cel mai mare dar pe care l-ar fi putut primi în lumea aceasta dela Cel de Sus. Era o aşteptare sfântă. O credinţă în vedenia unui neam încredinţat sieşi, cu fruntea înălţată, răspunzător de sine, — neam bucurându-se în taina Facerii sale din afară de veac, dintru început nemărginitului său răspuns la viaţă.

De neînţeles e această Taină. Mari şi necuprinse sunt Inceputurile. Atunci o lume întreagă ia fiinţă. Necuprinsul se întrupează în cele cuprinse. Dar totdeauna trece dincolo de ele. Duhul vieţii noi vrea întotdeauna mai mult. Nicăeri nu poate rămâne. El nu trăeşte decât din creşteri, din biruinţi. Misiunea lui este fără de sfârşit. Şi aci Inceputul şi Sfârşitul se unesc în adâncurile Tainei.

Un neam care are întrebări de deslegat nu moare niciodată. Mor neamurile când nu mai trăesc decât din ceeace au, din ce le-a încredinţat trecutul mort, din deslegări înfăptuite de veacuri şi cari acum se împlinesc orbeşte, trăind trândăvia unui neam robit altora.

Ceeace vrem noi astăzi e ca neamul să-şi fie singur stăpân. După cum stăpâni să ne fim noi înşine. Se cade să ne lipsim de dădăcitul altora, de sfatul nesimţitor al străinului şi al înstrăinatului, de jaful celor cari ne vând la mezat în bâlciul neruşinat al veacului.

Să nu crească în noi sămânţa vânderii de neam! Asta o vrem.

De aceea neamul — trebue astăzi CAŞTIGAT.

In Inviere neamul îşi câştigă o viaţă în care azi nădăjdueşte. Inviere în duhul dreptei şi vredniciei sale cuceriri de sine. Un neam trebue să-şi ajungă sieşi stăpân. Şi pentru acest lucru trebue să-şi orânduiască la neîncetată luptă şi muncă toate puterile sale de vrednicie.

Pentru înfăptuirea dreptăţii şi adeveririi legii înlăuntrul soborului său.

Luptă, dreptate, muncă. In duhul vitregiei. Intru slava măririi şi tăriei neamului celui vecinic.

Ştefan Ion Gheorghe

Partidul unic n'are numai o etică nouă; el are deasemenea o *tehnică* nouă în organizarea sa. Conducerea, ierarhia, disciplina sunt totdeodată diferite de ceeace ele sunt în partidele politice ale regimului liberal.

Prima originalitate a partidului unic, e şeful său. Conducătorul şi partidul sunt două realităţi complimentare.

Marele conducător de tipul lui Kemal, al lui Mussolini, al lui Salazar, al lui Hitler, e un fenomen al secolului.

Din «Le parti unique».
de **MIHAIL MANOILESCU**

Credinţă şi cultură

Pămîntul ţării e bătut cu troiţe care cuprind în braţele lor largi, tot văzduhul. Pe lingă ele, cind au trecut şi carul şi boii şi omul şi-au oprit drumul să se închine. Deoarece aici este tot sensul unui stejar bătut de vijelii, dar care s'a păstrat mîngru, ţintuit în ţiţinile credinţii lui. Credinţa în rădăcini.

Numai astfel putem înţelege slova lui Niculae Bălcescu: «deschid sfînta carte unde se află înscrisă gloria României». Slova lui caldă, de ctitor de ţară nouă în datini vechi.

Cultura proprie poporului nostru nu poate creşte, nu poate da rod, nu-şi poate urca fruntea pînă'n vîrful zăpezilor, decît dacă nu uită a se închina.

Cultura, la drum, îşi ia sacul de merinde, abia după ce şi-a mărturisit credinţa. Altfel n'ar fi putut trăi farmecul popular al doinelor şi ciocîrliilor, dacă n'ar fi stropită melodia lor cu aiasmă.

Şi vorba bătrînească tare-i actuală. Mergem înapoi la cronici să le aflăm miezul lor metafizic, (Insăşi existenţa care-i cel mai divers fapt şi îşi are metafizica ei.) Deaceia ne însuşim chiar concepţia lor teologică şi fatalistă pentru geografia ei spirituală — orientală).

Cronicile s'au scris sub gîndul Divinităţii.

Idealul creştin mirue toate paginile lor, încît Gr. Ureche va spune că Albert al Poloniei a fost înfrînt în codrul Cosminului pentrucă s'a ridicat contra unui Domn creştin.

Ce e mai potrivit decît altarul cu biblioteca? Amîndouă clădesc suflete pe care le despart de sgomot şi ipocrizie spre a-i ocupa predinlăuntrul.

In ele se intră cu capul descoperit şi cu sufletul smerit. Din amîndouă ieşi luminat, limpezit.

Şi ar creşte strîmbă cultura poporului nostru dacă n'ar crede în Hristos şi'n Inviere. Fiindcă acolo unde codrii sînt falnici şi isvoarele doldora de minuni şi stelele doinesc, nu poţi înţelege peisagiul fără să-L simţi pe Dumnezeu. Scuzaţi panteismul dar intenţiile mele sînt foarte cinstite. Cîtă vreme în firul de iarbă Il cinstesc pe Dumnezeu.

Cultura noastră nu poate conlocui cu noi altfel decît cum au lăsat-o veacurile. Literatura a început într'un ungher de Maramureş în texte rotacizate care pomeniau dealungul şi dealatul de lucruri sfinte. Dar mai mult. Cărţile populare, literatura apocaliptică şi hagiografică, nu codificate, ci pe cont propriu, romanul popular Alexandria şi Varlaam şi Ioasaf au făcut educaţia veacurilor noastre analfabete.

Aşa am crescut noi, deştepţii de acum. Dar să ne dispreţuim străbunii că buchisiau Călătoria Maicii Domnului la Iad?

Cum s'a născut atunci Divina Commedie a lui Dante, dacă nu din Legenda apocaliptică?

Am văzut orice, dar zidire fără temelie, nu!

Nici cultura romînească fără credinţă, căci oricînd la răstrişte se află un meşter manole care să-şi zidiască 'n temelii fericirea. Vedeţi acum cît e de grea sortirea culturală a unei ţări.

ION BALEANU

Bat vânturi duşmane sufletului românesc. Şi dacă ba? Vor să stingă făcliile aprinse pentru cinstirea Marei Invieri? Nu vor putea. Numai luminiţele se sting când bate vântul. Braţele tinere poartă făclii mari cari vor trece peste duşmănia tuturor vânturilor.

Inviere... la Mânastirea Dealului!...

Sunt ani de când am coborît dela Mânăstirea Dealului. De când zările ...u aveau margini pentru noi, pentru ...nii noştrii tineri, sfinţiţi subt boltele ...e piatră care ascund istoria. Era o ...oapte de vară... Neuitată noapte în ...re luna argintea turlele mânăstirii şi ...rasa cu plopi, aruncând peste pă...ure şi peste ziduri, o pânză fină şi ...urburător de straniu. Aceiaşi lună ...re-o vrăjea şi pe vremea lui Radu ...l Mare, când domniţele erau frumoa...e şi credeau în Dumnezeu, când no...dul şi boerimea lipeau frunţile de ...etre ca s'asculte cum bate inima pă...ântului şi când voivozii de oaste ...şteptau cu ochii la cer să se ivească ...ucea de foc sau sabia Arhanghelului Mihail, care să-i ducă la biruinţă. Domni, mitropoliţi şi boeri, cu toţi laolaltă — ca şi norodul cel mult — ştiau să citească semnele vremii ş'ale pământului în care dormeau toate ale lor... Când n'au mai plecat urechea la şoaptele pământului, nu li-s'a mai făcut semne şi ţara aşezată din veac, s'a sguduit de furtuni, s'a împrăştiat şi s'a golit de credinţa cea multă şi tare. Atunci nu s'au mai arătat cruci de foc şi nici sabia Arhanghelului, fiindcă popor credincios n'a mai fost şi nici oşti de dus la luptă... Şi chiar de-ar mai fi fost, cine era să le ducă?

Eram pe atunci drumeţi tineri, păşiam pe pragul vieţii neîncrezători în lumea cu care nu ne obişnuisem să trăim. Duceam cu noi amintiri şi ecouri îndepărtate, culese din alte lumi, atât de înrudite cu noi şi totuşi atât de străine de înţelegerea noastră. Coboram dela Mânăstirea Dealului ca din istorie, în faţa căreia îngenunchiam în ceasuri târzii de rugă, când veşnicia intra pe ferestruicile de piatră şi când s'aprindeau luminiţe sfioase şi înfiorate de răcoare la căpătâiu de domni şi domniţe adormite cu gândul la înfricoşata judecată din urmă! Ne înconjura o lume de umbre. O lume adormită întru Domnul, cu coroana pe frunte şi cu spada pe piept! Subt lespezi înflorite cu slove adânc grăitoare de vitejii cunoscute, de suferinţe şi dureri pe cari cronicile le tăinuesc, s'a păstrat o parte din fiinţa neamului acestuia care n'a avut parte de toată lumina pe care i-a hărăzit-o Dumnezeu... Un înstrăinat a spus odată „că bolţile apasă greu neamul omenesc... că mătănile îl atrag la pământ..."

Câtă neînţelegere şi rea credinţă! Numai subt bolţile acestea zidite cu credinţă şi cu dragoste s'au rugat strămoşii noştrii. Acolo au vorbit ei cu Dumnezeu. In vremuri grele, n'au cunoscut ce este îndoiala, fiindcă ei n'au ştiut să filozofeze... Ştiau să citească semnele şi semnele nu i-au înşelat! Subt bolţile acestea — şi numai subt ele! — s'a făurit istoria, toată numai din credinţă şi din dragoste către cele ale lui Dumnezeu! Dorm veacuri multe între zidurile dela Mânăstirea Dealului! Şi mă întreb nedumerit: cum se poate scrie istoria şi cerceta documente — în pergament sau în piatră — mai bine ca subt zidurile acestea, sfinţite de vreme şi încărcate de amintiri?... Câte nu mi-a spus ea în nopţi senine de vară, când adormiam în paza clopotniţelor ei dăltuite în măestre înflorituri! Şi cu câte legende vechi nu mi-a turburat ea somnul!... Comoară nesecată de basme, de amintiri, de nedescifrabile şi neliniştitoare doruri, câţi ani vor fi fiind de când am coborît din pacea şi din sfinţenia lumii tale? Din umbra şi din taina pădurilor tale care păstrau atâtea fermecătoare colţuri pentru imaginaţia mea aprinsă de legende şi de cronici vechi? De subt albastrul cerului tău de vară, spre care înălţam în şoaptă frânturi din „Luceafărul" al căror sens exact, eram departe de a-i pricepe, dar cari învălmăşeau în mine atâtea lumi de doruri!

...Dar un luceafăr răsărit
Din liniştea uitării
Dă orizon nemărginit
Singurătăţii mării.....

Atâta vreme de când am părăsit liniştea ta şi totuşi atât de vie ai rămas în sufletul meu! Nimic nu v'au putut smulge din inima mea,

EM. VOINESCU
De Sf. Inviere a Domnului

57416

Colonizarea românilor de peste hotare: o problemă de stat

Desnaționalizarea celor din afara noastră trebue să fie curmată prin aducerea lor aci. Principiul călăuzitor: creierea prin orice sacrificiu a Statului Național

Pentru formarea unei unități naționale într'un stat, s'a dus încă din vechime—și istoria ne este mărturie — o politică adecuată situației. Și nu ne referim la istoria altor popoare, nu voim să scrutăm trecutul altor neamuri, ne uităm numai la realizările strămoșilor noștri dela care — deși au trecut 2000 de ani — putem învăța multe lucruri.

Când Romanii au cucerit Dacia și când și-au dat seama de potențialul acestui popor viteaz de pe malurile Danubiului, și-au pus problema integrării lor, în marele și puternicul imperiu latin. Dar această problemă nu era pentru ei nouă. In alte părți ale Europei, acolo unde legiunile romane, înfipsese steagul cuceririi, au întrebuințat un sistem special de desnaționalizare și de asimilare.

Colonii romani, proveniți din legiunile în care luptaseră, erau împământeniți cu mari ușurințe de trai, în țările cucerite.

Pentru ca să-și poată asigura stăpânirea în întregime a pământului cucerit, înțelepciunea latină, făurise un plan, care resolva problema în complexitatea ei variată și asigura fără nici un risc, ceeace ei doreau: stăpânirea integrală.

Grație acestui sistem, isvorit dintr'o înaltă înțelegere a problemelor de stat, imperiul roman, puternic, temut și mândru, a stăpânit ani dearândul populațiile Europei și a realizat latinizarea lor.

Conștiință națională

Incepe războiul mondial, care se termină prin cucerirea unui înalt principiu de etică socială: granițele țărilor, vor cuprinde înăuntru lor toată populația cu aceiaș limbă și credință.

Principiul odată câștigat, începe la conferința dela Versailles, tocmeala păcii și a fixării hotarelor.

In secolul acesta de mari frământări și schimbări sociale, s'a întâmplat în întreaga lume un fenomen nou, unul care a făcut să se transforme, harta politică a continentului nostru, în special.

Incă din secolul trecut, ca o urmare firească, a unor serii de revoluții, a început să se afirme din ce în ce mai puternic, ceiace până atunci fusese oprimat: conștiința națională.

S'au dus lupte, s'au organizat comploturi, s'au răsturnat capete încoronate, au isbucnit revoluții, toate acestea în diversele țări europene, numai pentru afirmarea acestei conștiinți.

Dar ziua mare venise și nimic nu mai putea opri, valul năvalnic al afirmării naționale.

1914 an istoric, scris cu litere de foc în conștiința neamurilor.

Neam blestemat

Românii, au fost blestemați ca să vină peste ei și în casa lor toate liftele păgâne și rele. Au îndurat în cursul existenții lor ca popor, cât nu a suferit nici cinci neamuri la un loc.

Soarta a vrut ca noi să fim încercați și oțeliți de vitregia vremurilor și a isbutit.

Năvălirile barbarilor asiatici nu numai că ne-au furat, nu numai că ne-au stricat gospodăriile înjghebate, dar ne-au despărțit de o bună parte din frații noștri.

Și slavii veniți în masse compacte peste noi, au aruncat, dislocând depe glia lor, o bună parte din ai noștri peste Dunăre.

Dar nici aci nu am fost lăsați în pace, căci au venit iarăși, tot ei, amestecați cu bulgarii și ne-au despărțit din nou. O parte a rămas dealungul Dunării și alta a fost împinsă în toată regiunea munților Balcani.

Iată cum a fost scindat poporul nostru, iată cum au fost rupți românii, de către slavii năvălitori și asta numai în sudul țării.

In celelalte regiuni, ruperea, răpirea și asuprirea, au fost mai grele, au fost mai dureroase, fiindcă au venit după ce se închegase principatele românești cu aparatură de stat, cu domnitor cu administrație și hotare stabile.

Blestemul însă ne-a urmărit și ne urmărește!

Tot ce s'a făcut cu noi românii, s'a făcut împotriva noastră.

Hotare noi

După războiu și după tocmeală, ni s'au dat de către cei atotputernici, granițe lărgite în care au fost cuprinși, o bună parte din românii asupriți atâtea veacuri de călcâiu străin.

Deși la fixarea hotarelor s'a ținut seamă de principiul repartizării și formării statelor naționale și cu toate că s'au examinat statistici oficiale, totuși mulți români au rămas în afară.

Statele vecine, cu care dealtfel avem tratate de amiciție, asupresc și în văzul nostru neputincios mulțime de frați români.

Astfel d. prof. universitar Constantin Giurescu, un foarte bun cunoscător al problemei, dă în interpelarea sa, ținută la Cameră în ziua de 25 Februarie 1937, următoarele date:

Rusia (Republica Moldovenească) sunt 350-400.000 de suflete românești.

In Serbia (Macedonia) locuiesc 350.000 de români.

In Kraina (Bulgaria) 240.000-250.000.

Grecia adăpostește circa 200.000 de români.

In Albania 40.000 de frați.

Ungaria 50.000 de români, dintre cari 20.000 ortodocși.

In Cehoslovacia 15.000.

Iată deci după cifre bine stabilite și cercetate cu amănunțime de către d. profesor Giurăscu, reese clar că în afara hotarelor noastre locuesc — asupriții fiind minimum 1 milion de români.

Toate aceste state din jurul nostru, cari adăpostesc în sânul lor români, duc față de ei o politică de rapidă desnaționalizare.

Este deajuns să citez numai cazul țărilor prietene, cari în politica lor internă, au interzis cu desăvârșire funcționarea de biserici și școli românești. In această privință Jugoslavia, întrece în excesul pe care-l face, toate celelalte state.

Nu trebue să piară nici un român

Problema își are deci aspectul ei foarte complex și cere o rezolvare imediată.

La noi multe lucruri se examinează îndelung și neeficace.

Ca să lași un milion de români să piară în afara granițelor noastre, este o crimă față de acest neam așa de oropsit, de vitregia vremurilor prin care a trecut.

Și d. GIURESCU spune în interpelarea amintită: «ei bine, eu afirm că nu trebue să ne fie indiferent nici măcar de un suflet de Român, care ar dispare, care ar fi asimilat de celelalte naționalități, pentrucă acest Român poate să fie mâine o putere economică, artistică, gospodărească, de primul rang, care să contribue la întărirea neamului nostru».

«Și atunci, dacă aceasta este situațiunea, altă soluție nu există în ceeace privește Românii din afară hotarelor decât colonizarea lor treptată, înăuntrul hotarelor Statului nostru. Pentrucă nu ne putem gândi să întindem hotarele dincolo de Nistru, în Rusia. Este un lucru care mi se pare din punct de vedere antropogeografic o imposibilitate. Am depăși linia unei arii normale».

«Noi trebue să consolidăm și să întărim ceeace este înăuntru hotarelor noastre».

«Socotesc că un lucru mai mult gospodăresc, mai înțelept ar fi să aducem din aceste elemente din afara hotarelor, să le aducem înlăuntrul lor, începând cu cele mai primejduite.

Cei mai primejduiți sunt incontestabil, cei din Macedonia, cei din Sudul Peninsulei Balcanice. Iar cei mai puțin primejduiți sunt acei la cari au legături imediate, directe cu hotarele noastre, unde fenomenul de osmoză etnică poate avea loc, în timp ce acest fenomen este exclus pentru teritoriile îndepărtate cum este Macedonia».

Intr'adevăr după cum foarte bine argumentează d. prof. Giurescu elementul macedo-român este în situația de dispariție, dacă nu se iau urgente și mai ales serioase măsuri pentru scăparea lui.

România în pericol

Mulți naivi se întreabă de ce este nevoie să colonizăm, când în țară este o repartiție a populației destul de normală.

Da! trebue să aducem elementele românești de dincolo de graniță, pentru ca să întărim pe cei din lăuntrul, slăbit de liftele străine.

Și colonizarea nu are numai un aspect local, nu se reduce la începutul făcut cu sudul Dobrogei, colonizarea este o problemă de stat, este o problemă de apărare a teritoriului câștigat cu atâtea sacrificii și de întărire și solidificare a elementului autohton, astăzi în mare pericol în unele regiuni ale țării.

ISTORIA SE REPETA

Suntem azi, după atâtea sute de ani, în acelaș pericol ca înaintea năvălirilor barbare. Sunt regiuni ale țării în care străinii au năvălit și la sate și în bună parte au reușit, sau sunt pe cale să disloce elementul românesc.

Bucovina, această grădină și leagăn al românismului, este grav amenințată. Jidanii prin chiar ziarele lor își îndeamnă coreligionarii să se apuce de agricultură, să pătrundă la sate, fiindcă la orașe și în comerț nu mai au loc.

Pericolul este în fața noastră, îl vedem și îl trăim cu toții.

Să vină macedonenii

In Dobrogea s'a făcut o experiență care a dat rezultate strălucite. De unde acest colț de țară era în cel mai acut pericol, dat fiind șovinismul populației și imediata ei apropiere cu Bulgaria, era amenințată să ne fie cotropită, astăzi după o colonizare înceată și parțială, vigurosul element macedonean a pus stăpânire pe graniță, pe câmpuri și pe orașe.

După un timp foarte scurt și îndurând ingratitudinea politicianismului nostru, românii-macedoneni au înflorit Dobrogea.

Este o realitate care trebue ținută în seamă de toți acei cari au în grijă viitorul acestui neam.

In Bucovina, în Basarabia, în nordul Ardealului și în Banat, procesul colonizării macedonenilor trebue extins cu multă grabă și cu deosebită grije.

Românii-macedoneni, sunt elemente îndârjite în lupta lor națională, sunt oameni căliți de viața care au dus-o până acum în mozaicul balcanic. Ei știu ce vor și mai ales știu să realizeze dorințele lor. In fața lor, înaintea curajului și energiei cu care sunt dotați, nimic nu le poate rezista. Sunt dornici de a stăpâni și știu să gospodărească cu multă înțelepciune și pricepere pământurile cari le vor avea.

Statul național, Statul de mâine, va trebui printre alte multe și variate probleme, să rezolve cu energie, cu mult curaj și cu soluții practice și imediate, întărirea elementului românesc dela granițe, prin injecții de însănătoșire cu sânge macedonean.

Misiunea României, în sud vestul european este din toate punctele de vedere mare și importantă și deci nu trebue să se cruțe nimic, pentru ca ea să fie tare înăuntru, pentru ca apoi să fie temută și simțită în afară.

Și fenomenul se va întâmpla, mai curând decât se așteaptă scepticii și dușmanii noștri.

DUMITRU GHERASI

INCA O VESTE BUNA!
în „BUNA VESTIRE“

Biciclete de oraș 1/2 Balon	Lei	3.300
„ „ 1/1	„	3.500
Demi-curse	„	4.500

la „CARTEA ROMANEASCA“
Reputatele produse „TRIUMPH“ (TWN) Nürnberg

Teatrul Ligii Culturale

De Sfintele sărbători ale Paștelui, Teatrul Ligii Culturale reprezintă în prima zi, seara la ora 9, a doua zi la matineu și seara și a treia zi seara „Fiul cel pierdut“ dramă în 3 acte de Nicolae Iorga, cu Ion Manolescu și Nicu Dimitriu dela Teatrul Național în rolurile principale, în regia d-lui Ion Sahighian.

Marți 4 Mai, ziua III-a, se va reprezenta Cadavrul viu, cu Ion Manolescu și Eugenia Zaharia, dela Teatrul Național, în matineu la ora 3.

Viitoarea premieră „Scamatorul“, comedie în 3 acte de Karl Goetz, ce se va reprezenta în regia d-lui N. Massim, în decorul de Traian Cornescu, cu un tineresc ansamblu cuprinzând pe: C. Saica, Cezar Theodoru, I. Focșeneanu, Toma Dimitriu, Gh. Damian, N. Făgădaru, Al. Jeles și d-rele Vivi Vlasdin și Anca Balaban.

Citiți „BUNA VESTIRE“

Vizitați:
Vechiul și Marele Magazin La Balon-ul Albastru
Iordan A. Ionescu, S. Sor.
Strada Carol, 62 sub „Hotel Dacia“
Bogat asortiment în
Manufactură, Galanterie, Pânzărie, Lenaj-uri
încălțăminte de bărbați, dame și copii
Pardesiuri de Damă, Șepci, Pălării, bascuri

PETRE I. CHRISTESCU S-sori
George Savini & D-tru Ivanovici
Magazin de produse chimice
ANILINURI, CULORI, VOPSELE, LACURI
Franceze, Engleze și Americane
ULEIURI MINERALE ȘI VEGETALE
București - Strada Colței, 10

RIVIERA
Florăria en-vogue
B-dul Brătianu, 7

CONSTANTIN P. MATEESCU
Fabrica românească de
Argintărie și Obiecte Bisericești
„UNIREA“
București. - Str. Carol No. 9
Fiind prima sursă, sunt cele mai eftine din țară.
Atelier special pentru reparații în aur și argint.
Incercați spre a vă convinge și pentru aceasta rețineți adresa | Telefon 4.78.50

Anchetele noastre

Haosul edilitar la Pitești

Parcul Trivalea sau anteriul lui Arvinte. Păduri și maluri suspendate. Hotel subteran pentru întârziații amorului eftin

De parcul Trivalea se leagă amintirea unui om, al cărui nume l-am pomenit în treacăt în reportajul nostru trecut. E decedatul, fost pe vremuri prefect al Argeșului, Manolescu.

Cu mijloace aproape inexistente, dar cu o voință care-i va face cinste multă vreme, omul acesta a tăiat în sălbăticie, mărturie vrednică de laudă.

Simplu, dar frumos, respectând măreția naturei, gândul fostului prefect s'a fost turnat, drept ca un caracter, în început de parc imens, care ar fi dat putință urmașilor să-l continue și să bine-merite dela piteșteni.

In sălbăticia Trivalei, drumurile și aleile erau suple și primitoare ca o zi de primăvară; prin boschete și grote, odihna era iubitoare, iar cerul minunatului parc, cârpit cu nouri de crengi răcoritoare, își fura timpul și gândurile.

Aci, în Trivale, era locul recreației și nu rareori, singurul loc demn de a satisface curiozitatea streinilor cari se abat pe aici, purtându-și spleen-ul spre cetatea și munții Basarabenilor, ctitori de Țară. Intr'atât a fost de minunată această pădure încât, un geograf-francez care ne-a vizitat țara acum câteva decenii, o trece, în al său memorial de drum, drept unul din cele mai frumoase parcuri naturale din Europa.

Au trebuit să treacă zeci de ani, pentru ca concepția, de proporții uriașe în materie de arhitectonică peisagistă, a regretatului Manolescu să pară unșilor întru democrația bugetivoră, ceva întârziat prin lumea de beton și fier; a trebuit să vină, după zeci de ani, contribuția estetică a singurului miligram de materie cenușie de sub o lucie scăfârlie democrată, pentru ca părerea esteticului francez să nu mai aibă, azi, pentru călătorul strein, decât valoarea unei cruncte desamăgiri.

In parcul cu poduri suspendate

Era grădina aceasta rânduită cu mare grije. Ici, un podeț cu brațe albe de vie și de mesteacăn; dincolo, o bancă primitoare; mai colo, într'un luminiș, flori multe și variate, râdeau, în dimineața înrourată, cerului și brazilor. Peste tot ordine, rânduială și liniște.

De cum intri azi în parc, desordinea te isbește. Teama plecării din fruntea primăriii unită cu grija Argonautului edilitar de a nu-i fi rămas urmele legat de aici o operă, au transformat parcul într'un nesfârșit șantier. Unii s'au specializat în poduri, — fie ele chiar inutile, — alții în canalizări parțiale și fără nici un rost. Peste tot, banul risipit cu largă dărnicie.

N'am vrea să ni se spună că cele două poduri, în beton, trântite pe o alee secundară, fără nici o tracțiune grea, erau imperios cerute de vreun pericol oarecare! Cine le vede, așa cum sunt, își dă bine seama, — mai ales când va vedea grija cu care s'a înfipt nelipsita placă de marmoră care arată trecătorului pe edilul constructor, că n'au fost făcute decât pentru aceasta și, așa, pentru a face ceva.

A impus esteticul acest lucru?

Categoric, nu. Ca să ai simț estetic, mai ales în materie peisagistică, trebue să fii, înainte de toate, cu un dram de bun simț, să ai o chemare atavică, ca atare.

Cine va vedea podul suspendat din Trivale, pod care a înghițit așa, un milion lei, ne va da perfectă dreptate.

Acum doi ani de zile, peste pârâul natural care străbate întregul parc, d. Corneliu Zamfirescu, primar din schimbul întâiu urbanistic liberal, începe să lucreze, în toamnă târzie și rece, un pod mare. Un pod care, — se zice, — s'ar fi vrut să fie și trainic și artistic. Trăinicia podului poate fi oricând și de oricine controlată cu un băț de chibrit apăsat, fără sforțare, pe suprafața brațelor de beton: totul se macină din cauza timpului rece sub care s'a lucrat. De frumusețea lui, singur, — lăsând la o parte sporiul pe care-l aduce peisagiului natural, — nu mai vorbim. De doi ani, stă neterminat, spânzurat deasupra pârâului ca un hoit pe o apă cristalină.

La căpătâiul acesta de an, cel de al treilea schimb edilitar liberal, d. R. Teodoreanu, reeditând povestea anteriului lui Arvinte, tae malul din stânga celei mai frumoase promenade pe care o avea Trivalea, pentru a face umplutură capului de pod care, trufaș, nu se vota plecat spre pământ. Peste umplutura aceasta, de durată îndoelnică ca dealtfel peste întreaga suprafață a parcului, se trântește piatra de râu, mare.

Și astăzi când, ca de obiceiu, Trivalea își primea, — gătită de sărbătoarea primăverii, — oaspeții, pustietatea se întinde grea ca un lințoliu trist. Peste promenada suspomenită, amenință să se prăbușească malul tăiat cu copaci cu tot, iar cine se aventurează pe aleile învecinate riscă să-și piardă tălpile încălțămintei din cauza bolovanilor netăfăluiți.

Todie Curătureanul

Situația lucrătorilor în fabricile Filderman[illegible]

Intre frații Filderman și inspectoratul muncii s'a așternut pentru lucrători drumul dela Ana la Caiafa

BACAU, 2. — In fabricile de postav, încălțăminte, pielărie, talpă și cele de produse alimentare ale lui Filderman și a fiilor săi, lucrează mii de muncitori romîni. Se întîmplă sute de accidente. Mor lucrători asfixiați de mirosul pieilor de tăbăcit și a substanțelor chimice ce se întrebuințează la lucratul lor; mor călcînd peste cabluri electrice neglijent amenajate. Să zicem, cu oficialii, că mor «din imprudență». Care este situația celor în viață, a celor care muncesc și prin munca lor Fildermanii ridică noui palate, construesc noui fabrici și fac donații de milioane comunității israelite? Sunt plătiți sub minimum de existență, prestînd în schimb muncă peste orele legale.

GREVA MUNCITORILOR. INTRUNIRI DE PROTEST

In nenumărate rînduri, numeroase delegații muncitorești s'au prezentat patronilor cerînd mărirea salariilor derizorii. La început, patronii nici nu au vroit să audă. In [illegible] autorităților cererea lor dreap[tă a] fost prezentată ca o manifes[tație] cu caracter politic. In această [si]tuație muncitorii au declarat [gre]vă. In urma promisiunilor ins[pec]torului muncii, Adam Budiște[anu] greva a încetat. Promisiunile [au] continuat să rămînă promis[iuni] pentrucă pe inspectorul Budiște[anu] îl cheamă Adam și e căsătorit [cu o] jidoafcă. Muncitorii au făcut [noui] întruniri de protest. Din no[u s'au dus] mers la Budișteanu, iar acesta [din] nou i-a trimis, cu mincinoase [făgă]dueli, la Fildermani. In aștep[tarea] îndeplinirii făgăduelilor, mun[cito]rii s'au liniștit. Intre timp Fi[lder]manii s'au gândit să facă mi[lă] douri din produsele lor, așa ca [pen]tru Sf. Paște; pentru instituții [de] făină de grîu, cu preț ceva mai [re]dus. Și credem... că toate se vor [a]ranja cum vor voi Fildermanii [în] folosul lor și al comunității is[rae]lite.

TH. FECIO[illegible]

Hotărîrile comisiunii pentru valorificarea lân[ei]

Eri dimineață s'a ținut la ministerul cooperației sub președinția d-lui ministru M. Negură, ședința pentru valorificarea lânei.

In legătură cu valorificarea lânei pe anul 1937-38, comisiunea a dat următorul aviz:

Prețul lânei indigene să se fixeze la paritatea prețului mondial. Acest preț să fie stabilit după prețul lânei din Occident, iar calitatea lânei indigene și așezarea ei în diferite categorii uzitate de comerțul internațional să fie făcută de institutul zootehnic.

Dacă se dă libertate ministerului de războiu de a importa lâna pentru fabricația postavului necesar armatei, importul să fie limitat la cantitatea necesară fabricației acestui postav, dându-se în acelaș timp și libertate[a de] export a lânei indigene.

Fabricanții de postav sunt înd[atora]ți, ca atunci când cer import de [lână] regenerată, zdrențe, fire sau lână [...], să facă dovada că au cumpăra[t în]trega producție de lână indigenă [dis]ponibilă.

MEMORIUL OIERILOR

In ședința de eri a comisiunii pe[ntru] valorificarea lânei, care s'a ținut la [mi]nisterul cooperației, reprezentanții [Uniu]nii oierilor au prezentat comisiuni[i un] memoriu cuprinzând doleanțele ace[stei] categorii de producători cu privi[re la] valorificarea lânei.

CEKIŞTII IN ACŢIUNE...

Contribuţii necesare la istoricul terorismului jidovesc: O antologie a crimei, o operă de documentare asupra sadismului celor ce-au masacrat milioanele de creştini nevinovaţi. Şi infernul s'a conformat legilor implacabile ale progresului: dela purgatoriul infantil al lui DANTE, la iadul teribil şi ucigaş al demoniacului Leiba Trotzki-Braunştein.

Printr'o ciudăţenie în adevăr halucinantă, cel mai fantastic, cel mai variat, cel mai zguduitor dintre subiectele literare, revoluţia rusă, a rămas neexploatat până astăzi, de către scriitorii şi literaţii vremii noastre. Cea mai curioasă epopee, cea mai tragică şi mai paradoxală experienţă a spiritului uman, a scăpat curiozităţii scriitorilor şi cunoaşterii înmărmurite a marelui public european şi american.

MARCEL FELDMAN

călău roşu şi terorist vestit. Actualmente se află refugiat în Rusia, unde se zice că ocupă un post important în administraţie

Şi totuşi această omisiune colectivă gravă, acest hiatus catastrofic în cunoştinţa şi'n informaţiile noastre, n'a fost efectul unei simple întâmplări. Pentru că asupra Rusiei Sovietice s'au scris o mulţime de cărţi interesante, însă ele au dispărut în mod misterios din circulaţie. AŞA IN CAT S'AR PUTEA SPUNE CA EXISTA CINEVA UNDEVA IN UMBRA, DESTUL DE PUTERNIC CA SĂ OPREASCA PUBLICAREA CRIMELOR GROASNICE ŞI COMPROMIŢATOARE ALE BOLŞEVICILOR ŞI DESTUL DE BOGAT CA SA CUMPERE DEPE PIAŢA PE CELE CARI ISBUTESC SA APARA. Şi acest «cineva» există în adevăr. Dar el nu e o persoană, ci o organizaţie ocultă, care răspunde la numele de B'NEI B'RITH, clasica franc-masonerie jidovească.

Crima însă nu trebue să rămâie tăinuită, oricine ar săvârşi-o şi sub orice pretext. Ci ea trebue să fie cunoscută sub toată hidoasa ei mârşevie, în toată satanica ei desfăşurare. Pentru că numai aşa se poate ajunge la pedepsirea exemplară a asasinilor şi la edificarea morală a omenirei laborioase şi oneste.

Pentru a dejuca aşa dar toate sceleratele socoteli ale asasinilor şi ale viclenilor lor regisori şi complici, propunem imprimarea unei antologii a crimei bolşevice, în care să se reunească paginile cele mai patetice, mărturiile cele mai cutremurătoare, documentele cele mai elocvente şi mai zdrobitoare, publicate în legătură cu această odioasă rătăcire a spiritului uman. Şi spre a sublinia importanţa cu adevărat extraordinară a unei astfel de lucrări, ce s'ar cuveni tipărită în toate limbile literare ale lumii şi difuzată în zeci de milioane de exemplare, vom începe prin a reproduce aci, cu titlu de mostre caracteristice, câteva pagini de coşmar. Vom debuta cu nişte frânturi din opera scriitorului I. KESSEL, care fiind evreu de origină, nu poate fi acuzat de părtinire:

«Pe câmpia înzăpezită care scânteia la soare, se desină un sat. Isbele *(casele ţărăneşti)* se înşiruiau la început ca nişte mărgele mici de-a lungul Volgei îngheţate, apoi se restrângeau ca o turmă sumbră în jurul clopotniţei. Şi pe măsură ce înaintau, soldaţii observau mai bine acoperişurile înclinate şi năpădite de zăpadă, ferestrele astupate, crucea crescândă a bisericei şi o vagă emoţie îi cucerea şi pe unii dintr'înşii căci erau şi ei oameni de la ţară, porniţi din satele umile ca acestea. Astfel că, aproape fără să-şi dea seama, ei strângeau convulsiv de hăţurile cailor.

ZUBOV — comandantul bolşevic al trupei — ghici această ezitare abea indicată şi rezistenţa posiblă pe care ea o lăsa să se prevadă îl scutură din toropeala în care îl scufundase frigul. Strigă deci cu glas tare şi vesel:

— **Inainte copii! O stacană de vodcă fiartă pentru primul dintre voi care-mi aduce un sac cu grâu.**

«Vizitiul său cravaşă caii şi sania o porni şuerând pe pârtia îngheţată. Trupa îşi urmă comandantul în galop.

«Când sosiră pe piaţa cea mare a satului, nu găsiră pe nimeni. Frigul şi teama zăvoriau toate porţile. Totul părea pustiu şi deşert; singură dâra subţire de fum pe care-o feşeau hogeagurile pe cerul sinilii, dădea o uşoară impresie de viaţă.

«Zubov scoborâ tacticos din sanie şi, cu mânerul masiv al pistolului său automat, lovi cu putere într'o uşe. O bătrână veni să deschidă şi ea începu să tremure imediat ce se văzu în faţa acestei trupe armate.

— Du-mă numai de cât la starostele bătrâno! — i se adresă Zubov, fără multe fasoane. Iar bătrâna se supuse în tăcere.

Când fu înaintea primarului-starostе, căpetenia bolşevicilor îi asvârli în nas, pe un ton uscat, aceste scurte şi cuprinzătoare cuvinte:

— Sunt trimisul sovietului din N... Iată actele mele de legitimaţie. Dacă ştii să citeşti, vei vedea că vin să ridic tot grâul pe care-l aveţi aici.

Starostele opri asupra lui Zubov o privire hăbăucă şi murmură ca un om căruia nu-i vine să creadă: noui politice se impune şi o pri-

— Nu-i cu putinţă.

— Ce anume?

— Nu-i cu putinţă ca el să te fi trimis aci ca să ne înfometezi.

— Ascultă bătrâne — îi strigă atuncea Zubov, — eu nu te-am chemat aici ca să discutăm. Du-te de adună satul şi spune oamenilor ca să-şi adune sacii de rezervă. In ceea ce priveşe încărcătura şi transportul, voiu da dispoziţii mai pe urmă.

Cum luminează bolşevicii massele

In ăst timp piaţa se însufleţea. Văzând că nu e vorba de o primejdie imediată, mujici în caftane lungi şi cu capul acoperit de căciuli mari cât o oaie, femei îmbrobodite, copii cu părul ca inul sau ca faţa orzului copt, eşiau încetul pe încetul din case. Ei tăceau însă la început şi priveau cu o curiozitate bănuitoare pe bolşevicii cari între timp descălecaseră de pe cai.

O fată care avea grumazul rotund şi ochi îndrăzneţi, apropiindu-se de un călăreţ descălecat îl întrebă cu o naturală candoare:

— Ce căutaţi pe la noi, fraţilor?

— Se zice că aveţi mai mult grâu pe aci, declară celălalt ridicând din umeri şi făcând altuia cu ochiul.

Un «tovarăş» rectifică:

— Ba nu grâu, ci arme am venit să căutăm la voi, cap de viţică!

— Nici de cum, — făcu un al treilea. Se pare că aveţi aici un popă care vrea ca Ţarul să se reîntoarcă şi să vă reia pământurile.

In urma acestor glume, conversaţia se înteţi şi deveni cordială. Bolşevicii râdeau împreună cu ţăranii. Incepură a înşira la snoave, sau să povestească despre vite, despre recolte; «roşii» cei mai îndrăzneţi, pişcau fetele fără nici o jenă.

Cineva întreabă deodată:

— Şchiopul acela care vorbeşte cu starostele e şeful vostru?

Atunci se făcu brusc tăcere şi nimeni nu îndrăzni a răspunde. (Zubov era în adevăr şchiop şi mic de statură). *Se părea că robuştilor soldaţi le era ruşine să mărturisească precum că acel om mititel şi infirm îi comanda. Se făcu deci linişte adâncă din mijlocul căreia se auzi clar şi răspicat vocea ascuţită a «şefului»:*

— De oarece tu nu vrei să comunici oamenilor ordinul categoric al sovietului, o voi face eu. Şi-ţi făgăduesc că satul nu-ţi va fi recunoscător pentru asta.

Hotărât şi încruntat, el se întoarse apoi către grupul compact de mujici prin care-şi făcu drum cu brutalitate, se urcă pe sanie şi strigă pe un ton stăpânit, dar glacial şi energic:

— Tovarăşi ţărani! Fraţii voştri de la oraş care au luptat pentru a dobândi pentru voi libertatea, sufăr acuma de foame. Ei m'au trimes ca să vă solicit ajutorul. Fie care să-şi aducă deci grâul aci. El va fi plătit în bonuri de furnituri asupra stocurilor existente la oraş.

Mujicii, puţin convinşi de acest logos destul de explicit de altmintreli, se priviră semnificativ. De atâtea luni, atâţia oameni le-au ţinut în aceeaş piaţă aceleaş discursuri, îi îmbătase cu aceleaşi făgăduinţi deşarte, încât în sufletele ascultătorilor nu mai rămăsese nici încredere, dar nici mânie. Ei — ţăranii — jefuiseră conacele boiereşti din ţinut, îşi împărţiseră pământurile şi totuşi viaţa lor rămăsese aceiaşi: aspră, săracă şi rece. Dar de astă dată, în frazele scurte ale şchiopului răsună un ton nou care trezea în sufletele lor o surdă îngrijorare. Până aci li se vorbise numai cu rugăminţi şi cu îndemnuri platonice. Acuma însă, omul acela mititel şi şchiop ordona în stăpân.

Nici o voce nu s'a ridicat pentru a-i răspunde, după cum nimeni nu mişcă. Zubov aşteaptă câteva clipe. Rezistenţa aceasta mută deslănţui în pieptul lui dorinţa şi voluptatea de a învinge. Sprincenele i se contractară atâta deasupra ochilor, încât aceştia sfârşiră prin a arăta ca nişte crăpături din care fulgerau scântei.

— Aţi înţeles? — scrâşni şchiopul. Aduceţi aci tot grâul pe care-l aveţi de rezervă.

O dureroasă trezire

La această comandă precisă, un murmur surd circulă printre mujici. Pe chipurile masive şi ermetice nu se putea citi revolta, însă umerii se încovoiau, braţele atârnau în jos şi toate trupurile acelea păreau că se contractă, se apropie de pământ spre a face împreună cu dânsul o singură massă puternică, invincibilă.

Insă femeile nu dobândiseră încă această placiditate aproape de nezdruncinat, astfel că esclamaţii indignate începură a ţâşni din grupul lor.

— Vor să ne ia pâinea.

— Nenorocire nouă.

— Nu mai au teamă de Dumnezeu.

«Una din ele, tânără încă, însă sfărâmată toată de mizerie şi cu faţa încreţită de zbârcituri, interveni cu o voce ascuţită şi plângăcioasă:

— Dumnezeu să te aibă în sfânta lui pază, şchiopule. Tu vrei aşa dar să înfometezi satul. Am cinci copii de hrănit şi tatăl lor nu s'a întors încă de pe front. Vei ucide aceşti copilaşi...

— Taci împieliţat-o! — îi strigă Zubov în plin obraz.

«Apoi adresându-se mujicilor:

— Sau poate pe la voi e obiceiul ca muerile să răspundă în locul bărbaţilor?

Inţepat de această aluzie răutăcioasă, un flăcău grăsun răspunse, legănându-se ca un urs pe scurtele sale picioare:

— Le lăsăm să vorbească atunci când au dreptate.

Un murmur de aprobare frământă toate gurile, până acolo mute şi taciturne.

— Drept ai grăit, Grişa.

— Nu un şchiop poate să ne facă nouă lege

— Să se întoarcă acasă.

— La trăg cu jefuitorii!

«Apoi pumnii se strânseră, ura însufleţea para orbitelor, respiraţiile mai rapide abureau aerul îngheţat.

VORBEŞTE MITRALIERA...

«Zubov, calm, îşi examină oamenii cu o privire scrutătoare şi mohorâtă. Abstracţie făcând de vre-o cincisprezece muncitori pe cari el îi ştia siguri şi afară de vre-o câţiva soldaţi de meserie, toţi ceilalţi stăteau cu ochii în pământ, ţinându-şi puştile c'o mână moale. Dacă discuţia s'ar fi prelungit, trupa ar fi fraternizat cu nerupuşii.

«Bolşevicul se întură atunci către sania care o urma pe a sa şi în care fumau IVAN şi KUZMA, doui bătrâni metalurgişti, comunişti încercaţi. La un semn al şefului, ei ridicară de sub banchetă un obiect negru: o mitralieră gresată, unsă, încărcată şi strălucitoare, fixă asupra pieţii încărcată de lume, mica sa gură neagră.

«Stupidă necutezând să înţeleagă măcar, mulţimea privea în timp ce ZUBOV comanda:

— Fiecare la casa sa. Voiu face rechezitia eu însumi

«Cu toate că mujicii nu erau deprinşi ca să distingă nuanţele, ei simţiră după tonul şchiopului că trebuiau să se supună. Insă numai gândul de-a preda grâul semănat, secerat şi treerat cu truda lor amară, cu îndelunga asudare a frunţii, era atât de intolerabil, încât ţăranii începură a se frământa pe loc, fără să se mişte de acolo.

«O mânie plină de o sadică voluptate îl făcu pe ZUBOV să tremure.

El strigă:

— Trage Kuzma!

«Muncitorul, fără a se grăbi, puse degetul pe trăgaci. Câteva detunături furioase răsunară... Şi o mare undă de panică mătură piaţa.

Insă Kusma, împotriva flegmei şi a dispreţului său faţă de mujic, nu îndrăsnise să mitralieze carnea aceea sărmană ce se frământa la câţiva paşi de dânsul. De aceea s'a ţinut să ochească pe deasupra capetelor.

«Dar ezitarea aceasta stârni furia lui Zubov. Aşa că el îşi smulse pistolul automat de la cingătoare şi-l descărcă cu sgomot asupra ţăranilor împrăştinţi. Un om gemu, cu braţul rupt de mai sus de cot; un altul se îndoi ca un briceag, izbit în burtă. Strigăte îndurerate de înălţară în atmosfera îngheţată. Cei cari nu erau atinşi ţipau şi mai tare ca ceilalţi.

— Asasini! Tâlhari! Domnul să vă sdrobească!

Vocile ascuţite ale femeilor, se lamentau după tipicul etern al bocitoarelor.

«Insă un urlet de animal acoperi întregul tumult. In mijlocul pieţei se răsucea un biet câine, lovit de moarte. Şi după risipirea tuturor mujicilor, nu mai rămase înaintea trupei lui ZUBOV decât un sărman baset cu labele înţepenite, căruia-i eşea viaţa pe gură împreună cu câteva şiroaie de sânge.

«Atunci şchiopul alese printre gardiştii roşii pe acela de care se îndoia mai mult şi-l duse după sine spre colibe, după ce-i spusese lui Kuzma în aşa fel ca să fie auzit de toţi ceilalţi:

— La primul gest suspect, mitraliază!

«Percheziţia fu metodică, «Isbele» fură vizitate cu amănunţime, unele după altele. Ori unde se întârzia să se deschidă, soldaţii dărâmau uşile cu lovituri de cizmă, cu patul puştii.

«Grâul ridicat, era îngrămădit în piaţă.

«ZUBOV se aţinea la intrarea colibelor şi ochii săi magnetici aţâţau necontenit în soldaţi un soi de ardoare crudă. Flacăra fixă a acestor ochi disolvau mila pe care aceşti foşti ţărani erau capabili s'o încerce pentru aceşti bieţi oropsiţi, a căror durere şi revoltă o înţelegeau atât de bine. Se vedea de altfel că trupa nu mai avea decât o dorinţă: să sfârşească cât mai repede cu această odioasă treabă. Gesturile soldaţilor deveneau impaciente, brutale. Pentru a găsi o scuză loviturilor, ei căutau, provocau rezistenţa. Şi în curând înjurături şi plânsete umplură izbele. Iar ZUBOV, cu un cuvânt, cu un semn, excita instinctul bestial aşa de lesne de deslănţuit în făptura omului simplu, căci el simţea că la fiecare brutalitate soldaţii îşi legau şi mai mult soarta lor de a sa».

(La «STEPPE ROUGE», pp. 18—32)

*

Apoi — adăugăm noi — totdeauna aceste scene sălbatice sfârşeau în masacre atroce, ca într'o apoteoză de sânge. Milioane de ţărani au pierit astfel, ca nişte muşte, pe întinderea nemărginită a stepelor, sub ochii de fiară ai jidanului ajuns dictator şi tiran.

Ei s'au stins neştiuţi, într'o izolare neverosimilă, departe de atenţia lumei civilizate, ca nişte fiinţe de pe altă planetă, astfel că la o eventuală judecată viitoare nici măcar numele lor nu va putea fi pomenit.

RUDOLF RYBICZKA: PARADISUL ROŞU

WILHELM HUSCH

asasin de rând, învestit cu puteri discreţionare de către regimul lui Bella Khun. Şi-a primit pedeapsa.

O execuţie banală, din o sută de mii asemănătoare

După înşişi statisticile bolşevice, reese că în Rusia Sovietică au fost executaţi peste trei milioane de victime în primii ani ai revoluţiei, victime culese din toate clasele sociale şi în special dintre ţărani, soldaţi, ofiţeri şi funcţionari de stat.

Iată descrisă aci, într'un fragment de nuvelă, o execuţie tip, chinuitoare şi opresantă ca un coşmar:

«Douisprezece oameni săpau un mormânt comun.

«Era într'o seară ploioasă de toamnă. In cerul unde lumina se lupta încă cu întunericul, luna îşi arăta faţa placidă. Un suflu umed trecea printre salcâmii trişti, pe câmpia pustie şi pe câmpul plin de noroi. In depărtare, un orăşel se îngrămădea în umbră, fără lumini nici focuri.

«Tăcerea crepusculară apăsa asupra oamenilor cari înfigeau în solul flasc nişte hârleţuri cu gesturi lente, aruncau pământul noroios şi-şi plecau ochii tulburi asupra gropii care se lărgea din minut în minut. Adesea câte unul din ei, cuprins de ameţeală, se oprea în loc spre a respira adânc boarea umedă adusă de vânt sau spre a fixa asupra câmpiei înegrite o privire de dobitoc zăpăcit. Atunci soldaţii cari supravegheau grupul şi cari se grăbeau să se întoarcă în oraş spre a ajunge din vreme la masă, se apropiau de om şi, cu o brutalitate mută, îi dădeau o puternică lovitură cu patul armei. Cel lovit nici nu-şi mai dădea măcar osteneala să protesteze, ci se apuca maşinaliceşte de lucru.

«La câţiva paşi mai departe, aşezat pe un taluz noroios, cu un revolver masiv pe genunchi, fuma un flăcău deşirat. Avea un aer leneş şi părea străin de tot ce se petrece. Acesta era călăul.

«Mâna sa cu unghii plate, cu noduri grosiere, strângea cu putere braţul unui copil care tremura din tot corpul, sguduit de fiori adânci.

«Sfârşindu-şi de fumat ţigarea, călăul scuipă, privi copilul şi sâltă din umeri:

— Nu încerca să fugi, imbecile, îi spuse dânsul. Nu mai e nimic de făcut. Şi apoi nu trebue să-şi părăseşti părintele în acest moment. Ar însemna că n'ai spirit de familie».

«După aceea călăul privi către soldaţi, clipind semnificativ din ochi, însă aceştia nu se arătau de loc dispuşi să râdă. Dar printre condamnaţi, un om se opri din săpat, înăbuşit fără îndoială de emoţie, fiindcă el îşi săpa nu numai mormântul lui, ci şi acela al propriului lui copil. El strigă cu o voce stridentă, isterică:

— N'o să-mi ucideţi şi copilul, desigur. Ştiţi foarte bine că un băeţaş nu poate să conspire. Ah, por...

«O lovitură de pat de puşcă în plin obraz, îi opri vorba în gât. O spumă roşie ţâşni din gura şi din nasul nenorocitului; şi el căzu. La vederea sângelui, ochii călăului, liniştit până atunci, se închiseră pe jumătate şi buzele sale tremurară. Se ridică, împinse copilul spre grup şi ordonă scurt:

— Destul de-adâncă groapa.

«Condamnaţii se opriră în poza în care-i surprinse ordinul, în efortul muncii şi al vieţii. Unul din ei fu auzit suspinând. Un altul pronunţă încet şi apăsat, cu un surâs extatic, de nebun:

— Oameni buni, lumina va să moară. — Priviţi frumoasa lumină a lui Dumnezeu..

«Repede, soldaţii se aliniară în şir regulat, înclinaţi deja asupra mormântului fratern şi larg căscat; iar cum copilul se sbătea şi ţipa, un pumn greu îl aruncă în genunchi.

«Apoi după aceea călăul, metodic şi unul după altul, îi execută pe toţi condamnaţii, cu câte un foc de revolver tras în ceafă. Trupurile se năruiau în tăcere, se amestecau sângerând în gura pământului sfârtecat.

Iar când totul fu sfârşit, călăul reveni în pas de voe cu toţi soldaţii săi taciturni, către orăşelul mereu obscur, mereu mut...

(«LA STEPPE ROUGE» pp. 93—95)

OTTO KORVIN KLEIN

călău sadic, celebru prin cruzimea şi bestialitatea sa. A ucis peste o mie de creştini. Şi-a primit pedeapsa.

Cum îşi ia Statul dreptul în „Republica muncitorilor şi-a ţăranilor“

Iată acum şi o scenă de pe vremea comunismului militar, tot din primii ani ai revoluţiei.

E admirabil de plastic redată şi fără de nici o exagerare. Scriitorul acestor rânduri, a văzut altele şi mai groaznice la Gaspra, în CRIMEIA şi pe lângă NOVO-NICOLAIEVSK în primăvara anului 1919:

In puşcăriile sovietice

Mizerie, groază, nebunie şi moarte

O altă caracteristică dominantă a regimului sovietic, o constitue numărul imens al închisorilor, atmosfera de iad dintr'însele, precum şi multitudinea fantastică a condamnărilor la moarte, a execuţiunilor capitale. Regim care prin cruzimea, prin bestialitatea şi prin vastitatea lui, nu-şi are pereche pe lume.

Nota a fost forţată până acolo, încât în Rusia, puşcăria nu mai e un simplu instrument de coerciţiune ci un mijloc satanic de a intimida, de a zdrobi, de a degrada moralmente pe om, de a-l transforma în dobitoc domestic. Şi spre a sublinia acest lucru, jidanii au inventat următoarea zicătoare semnificativă:

«Cine n'a trecut prin puşcărie, nu se poate numi un perfect cetăţean sovietic».

«Şi în adevăr, că puţini «cetăţeni» de peste Nistru s'au putut sustrage unui stagiu oare care în această sinistră anticameră a iadului.

Iată cum descrie o victimă a regimului, şederea în închisoare.

CUM SE METAMORFOZEAZA OMUL IN BRUTA

«Când cei doui soldaţi m'au împins în sala zisă preventivă, era trecut de miezul nopţii. O lampă electrică lividă ardea în mijlocul plafonului, lăsând să se vadă o amestecătură informă de trupuri omeneşti întinse pe podele.

«Multă vreme n'am cutzeat să mă mişc, examinând încăperea. Ea era vastă şi-mi părea imensă din pricina umbrei care se îngrămădea prin colţuri şi a luminei crude care rupea liniile. Oamenii dormeau, cu capul îngropat între braţe, în aşa fel că nu li se vedea de cât pata întunecată a părului; alţii se frământau fără încetare ca nişte larve.

Confuzia membrelor lor amestecate, creerul meu obosit, lumina fantomatică, totul contribuia ca să mă facă să văd în aceste trupuri felurite forme de clungi, de cocoşaţi, de decapitaţi...

«Epuizarea nervoasă de peste zi mă covârşi subit. Pe o laviţă dură unde nu dormeau de cât doui inşi, mă întinsei şi eu... De pe coridoare ajungeau până la noi pasul cadenţat al sentinelelor... Gemete vagi răsunau în încăpere şi în curând împărtăşeam şi eu coşmarul înfrigurat al acestor nenorociţi.

CUM IŢI PETRECI ZIUA, IN IAD...

Când m'am trezit din visul meu sfărâmat, o lumină murdară pătrunderea prin ferestre şi o gălăgie confuză umplea strâmta trecătoare dintre cele două şiruri lungi de paturi. Ceasuri întregi au trecut fără ca eu să fi avut curajul de a mă mişca; timpul însuşi, în această încăpere blestemată, părea lipsit de dinamism şi de viaţă. La intervale neregulate uşa se deschidea şi câte un prizonier era chemat la interogatoriu. Lucrul acesta nu turbura pe nimeni şi fie că nenorocitul revenea mai vesel sau mai palid şi mai zdrobit, el regăsea indiferenţa care îl salutase la plecare.

«Totuşi atunci când supraveghetorul cekist, deja beat, urlă:

Speransky, eşi afară împreună cu tot ce ai la tine!

...închisoarea întreagă repetă acest nume şi omul designat îl strigă el însuşi cu o bucurie frenetică.

«Intrebai pe un vecin ce înseamnă această chemare. Şi acesta îmi răspunse:

—Acuma la prânz îi elibereză pe cei norocoşi.

Să-i ia dracul pe toţi!

«Şi răsuna în vocea lui o nuanţă atât de bestială de invidie, încât mă cutremurai de desgust şi poate şi de teama de-a nu ajunge eu însumi în această oribilă situaţie.

BELLA I. GOLDSTEIN

terorist sadic, are peste două sute de suflete creştine pe conştiinţă. N'a fost pedepsit încă.

*

«Pentru a mă apăra împotriva acestei hidoase obsesii, m'am apucat să-mi studiez tovarăşii cu o atenţie pasionată.

Insă abea mai târziu am apucat să le cunosc numele şi meşteşugurile şi numai atunci uimitorul amestec al fizionomiilor, al veşmintelor şi al ţinutelor lor, îmi izbi imaginaţia. Erau acolo, alături unii de alţii umeri puternici şi cranii rase de muncitori, priviri furişe de speculanţi, mâini fine de intelectuali, obraze uscate şi tremurânde de foşti funcţionari, voci arogante de cekişti şi tot felul de alte înfăţişări aspre sau poncişe. Adică tot ce poate rezulta după o aruncătură de plasă în

(Continuare în pag. 6-a)

Sumbra agonie a călăilor roşii

Convulsiunile finale ale celei mai absurde tragedii din câte a însângerat vasta scenă a istoriei. Adevărata semnificaţie a goanei după „trotzkişti": Se urmăreşte exterminarea internaţionalei câinilor turbaţi, înainte de a dispare de la conducerea nenorocitei Rusii, ovreii se străduiesc să provoace o foamete mult mai cumplită de cât aceea de la 1923

Cu încarcerarea şi condamnarea sinistrului călău GHERSCHEL IEHUDA, supranumit Iagoda, se închee unul din cele mai fioroase episoade ale istoriei omeneşti. Cea mai neverosimilă dintre dramele fantasmagoriei cosmice: revoluţia rusă, provocată şi denaturată de ovrei.

Făcând însă abstracţie de toate rezonanţele lugubre pe cari acest eveniment monstru l-ar trezi în sufletele noastre, un lucru rămâne precis şi se va accentua încă pe fie care zi ce va trece de aci înainte: revoluţia aceasta, făcută de iudei în numele şi pe spinarea ruşilor, a scos în relief imensa, fantastica, inepuizabila stupiditate şi idioţie umană, tocmai într'o vreme când până şi chinezii sau hotentoţii începeau să creadă că pot să poruncească Destinului. Priveşti, verifici, judeci şi pe măsură ce avansezi în coordonarea faptelor nu-ţi vine să crezi. Cum de-au putut, o mână de jidănaşi mizerabili, o turmă infectă de golani şi de apaşi internaţionali, să puie mâna pe cel mai vast imperiu creştin de pe pământ, şi să distrugă aşezăminte milenare, să masacreze milioane de inocenţi, să verse fluvii de sânge şi să provoace zguduiri formidabile, resimţite pe întreaga planetă, să edifice un stat infern şi balamuc totdeodată, fără ca să stârnească nici un protest organizat nicăieri, nici în Europa, nici în Asia, nici în America?

Şi totuşi lucrul acesta a fost posibil!

HIPNOTICA MUŢENIE A EPAVELOR URIAŞULUI CATACLISM

Cred că se va scrie o mie de ani de aci înainte, milioane de tomuri asupra aşa zisei revoluţii ruseşti, fără ca să i se poată epuiza totuşi misterul terifiant al resorturilor sale satanice. Căci se vor identifica toate nelegiuirile, toate masacrele şi toate crimele monstruoase săvârşite împotriva a o sută şaizeci de milioane de suflete lipsite de apărare. Se va putea stabili un pomelnic exact al tuturor victimelor. Dar nu se va putea explica muţenia milioanelor de epave, asvârlite în toate părţile lumii de convulsiunile epileptice ale uriaşului cataclism social.

Au scăpat peste graniţe cel puţin două milioane de ruşi, mulţi din ei elemente conştiente, viguroase şi valide. E adevărat că ei au fost prefiraţi în toate ţările, începând din Suedia şi Norvegia, trecând prin Franţa, Jugoslavia şi Turcia, până în China şi Manciuria. Dar ei puteau găsi mijlocul de a face legătura între dânşii, precum şi de a se înţelege asupra modalităţilor de a alarma întreaga lume, de-a o zgudui puternic din sinistra ei toropeală în faţa pericolului de moarte care o pândea din umbră. Ar fi putut adresa apeluri tragice, sfâşietoare, Bisericilor creştine, Societăţii Naţiunilor, conducătorilor de state şi de popoare, naţiunilor înşi-le. Ar fi putut provoca o anchetă internaţională împotriva bolşevismului, care ar fi avut cele mai surprinzătoare şi mai extraordinare rezultate.

N'au făcut nimic din toate acestea însă. Cele două milioane de fiinţe, izgonite din ţara şi din căminul lor, zmulşi din braţele familiilor lor decimate şi căsăpite, s'au irosit într'o resemnare de moarte, ca două milioane de fulgi de zăpadă, lăsând jidanilor posibilitatea să închidă hermetic graniţele imperiului defunct, să înfometeze, să extermine, să batjocorească şi să animalizeze pe toţi cei ce le încăpuse în ghiare.

EXISTA TOTUŞI O DREPTATE DUMNEZEIASCA...

Scris a fost totuşi ca ceea ce s'a edificat prin vicleşug şi prin crimă, prin crimă şi prin vicleşug să se nărue.

In adevăr tocmai când ovreii roşii, copios şi energic sprijiniţi de consângenii lor din afară, izbutise a sfărâma toate piedicile din lăuntru şi de peste hotare, tocmai când începeau a fi priviţi ca nişte eroi admirabili de către înşişi guvernanţii burghezi, apropiatele lor victime; când hilara Societate a Naţiunilor îi primea în sânul său cu surle şi cu trâmbiţe ca pe nişte heralzi ai păcii, ca pe nişte străjeri ai sanctităţii şi inviolabilităţii tratatelor, vraja se rupe tocmai acolo unde ne aşteptam mai puţin: în Kremlin!

Hâzii leaderi ai revoluţiei, începură a fi traşi de păr de invizibila mână a dreptăţii, în faţa unui tribunal nemilostiv. ZINOVIEV-APFELBAUM, jigodia buhoasă şi sanguinară; sifiliticul KAMENEV, RADEK cel cu barbetele de maimuţă urlătoare, PIATACOV, SOKOLNICOV, SEREBRIACOV, TOMSKI, BUCKARIN, RIKOV, ei cari au ordonat atâtea splendide masacre printre creştinii dezarmaţi, s'au pomenit înşfăcaţi de gât, târâţi prin subsoluri umede şi împuţite, torturaţi ca nişte simpli culaci, masacraţi fără multe fasoane şi umpluţi în cele din urmă cu paie.

«Internaţionala câinilor turbaţi a luat sfârşit» **— a exclamat pe un indicibil ton de triumf procurorul VINŞINSCHI, în rechizitoriul său împotriva lui RADEK şi a complicilor săi.**

Esclamaţie cam pripită însă, deoarece noi ne vedem abea la începutul sfârşitului. Totuşi, lucrurile sunt pe calea cea bună...

GOANA DUPA CAINI TURBAŢI

In momentul de faţă, pe toată halucinanta întindere a Rusiei Sovietice, s'a organizat o goană continuă împotriva «trotzkiştilor», sau mai pe româneşte, împotriva jidanilor. KODATZKI, primarul Leningradului este revocat din funcţiuni şi făcut scăpat. ROSENHOLTZ şi KAGANOVICI la fel au păţit; despre madam LITVINOV FINKELŞTEIN, se svoneşte că s'a «sinucis». In Siberia Occidentală şi în Crimeea se organizează adevărate razii împotriva ovreilor.

Iar ceea ce e mai hazliu, e faptul că toate instituţiile umanitariste şi democratice creiate de ovrei în Rusia sovietică, se reintorc acum împotriva lor. Presa liberă nu mai există, aşa că scheunăturile lor disperate rămân absolut fără ecou. G. P. U.-ul, pe cât e de discret, e tot atât de implacabil; cine-i intră pe mână nu-l mai scapă. In fine, graniţele sunt atât de bine păzite, încât «eroii» circumcişi ai revoluţiei proletare, ori pe unde şi-ar suci agila lor făptură de dihori, nu mai întâlnesc nici o spărtură prin care să se năpustească în lumea burgheză, strigând vitejeşte: GHEVALT!

Şi culme a grozăviei: Nici un coreligionar de afară nu mai poate interveni pentru «trotzkistul» năpăstuit. Fiindcă STALIN, neo-huliganul imperturbabil, îşi are gata răspunsul tranşant ca un iatagan: *«a conspirat cu hitleriştii!»*

DE UNDE A PORNIT REACŢIUNEA

Autorul acestei subite metamorfoze bolşevice, e, după cum am mai spus, însuşi STALIN. Georgianul acesta simplu şi dur, care şi-a făcut educaţia politică asvârlind pachete cu dinamită între picioarele cazacilor Ţarului, a priceput mai bine de cât mulţi dintre burghezii occidentali degeneraţi lecţiunile edificatoare ale naţional-socialismului german. El şi-a dat seama la vreme că după cum nu poţi face aţă de mătase din coadă de câine, tot aşa nu poţi consolida un stat cu înalţi demnitari, cu funcţionari şi cu administratori de kolkhozuri «trotzkişti». Şi procedează în consecinţă.

*

Socoteala lui e simplă, dar sănătoasă: să se debaraseze cât mai repede de iude şi să-şi creeze un imperiu al lui. Se vede treaba însă că la georgieni mintea cea bună le vine şi mai târziu decât la români. Fiindcă Europa nu va fi atât de naivă încât să tolereze convertirea subită a marxismului într'un fascism mongolian de o mie de ori mai primejdios de cât bolşevismul. Şi se pare că de această părere sunt înşişi ovreii rămaşi în funcţii, cari sunt pe punctul să deslănţue cea mai formidabilă grevă agrară din câte s'au cunoscut până azi.

Rusia Sovietică, ameninţată de foamete

In adevăr, în oficiosul bolşevic PRAVDA din 5 Martie corent, se puteau ceti aceste rânduri optimiste, aranjate drept concluzie unui buletin prin care ni se anunţă o *«primăvară stackanovistă»!*

«In urma armamentului tehnic nemai pomenit al agriculturii noastre, suntem în drept să ne aşteptăm la o recoltă excepţională, atât din punctul de vedere al calităţii, cât şi din acela al cantităţii.»

N'au trecut însă nici cincisprezece zile şi cântecul se schimbă brusc. Căci iată ce citim în editorialul aceluiaş ziar bolşevic PRAVDA, cu data de 20 Martie 1937:

«Statisticile comisariatului poporului pentru agricultură, ne-a stârnit o foarte vie îngrijorare în ceeace priveşte situaţia însămânţărilor de primăvară în regiunile din Sud. In adevăr, până la 15 Martie, numai 734.000 de hectare au fost însămânţate faţă de 4.000.000 din anul trecut. Această întârziere ar fi necinstit să ne-o explicăm prin perpetuarea timpului urât sau prin tardivitatea primăverii. Singuri puturoşii şi biurocraţii imbecili, mai pot tăgădui această ameninţătoare stare de lucruri. Astfel că, cu toată brutalitatea bolşevică, ţinem să declarăm CĂ INTÂRZIEREA IN CHESTIUNE NU POATE FI EXPLICATA DECAT PRIN INCOMPETENŢA ABSOLUTA A DIRIGUITORILOR ORGANELOR DE PARTID ORI ACELORA ALE STATULUI CARI N'AU ŞTIUT SA SE SCOALE LA VREME IN ACESTE ZILE CAPITALE SPRE A STIMULA AGRICULTURA SOVIETICA. Muncile de însămânţare sunt într'o situaţie indiscutabil mai puţin bună decât în ultimul an şi totuşi diriguitorii noştri n'au făcut nimic pentru remedierea acestei situaţii tragice. EI NU ŞI-AU DAT NICI MACAR OSTENEALA DE A SEMNALA GRAVITATEA SITUAŢIEI.

«Să luăm drept exemplu regiunea Azov-Marea Neagră. In ultimul an, la 15 Martie, 1 milion 173.000 de hectare erau însămânţate. Anul acesta, la aceiaş dată, nu se găsesc însămânţate decât 103.000 hectare, adică DE ZECE ORI MAI PUŢIN! S'au pronunţat, desigur, o mulţime de discursuri frumoase asupra perfecţiunei metodelor agricole, însă aceste noui metode n'au avut drept efect decât diminuarea fantastică pe care o constatăm.

«Secretarul partidului din acea regiune, tovarăşul IEWDOCHIMOV şi tovarăşul LARIN, preşedintele comitetului executiv, cred probabil că ocupaţiunile lor politice îi liberează de orice grijă economică. Totuşi, deşi timpul e foarte frumos, sub pretextul elaborării planurilor, funcţionarii nu-şi părăsesc birourile, nu se ocupă de loc de această sarcină primordială şi în loc să şi încurajeze subordonaţii la muncă, CUFUNDA IN AMORTIRE INTREAGA REGIUNE.

«La fel, funcţionarii staţiunilor de tractoare lucrează la elaborare de planuri în loc să trimeată maşini pe ogoare. Directorului acestei staţiuni, tovarăşul MALINOV, nu-i place să se deplaseze pentru a se informa asupra situaţiei reale şi rămâne mut la chemările primăverii.

PRETUTINDENI ACEIAŞI PARALIZIE CATASTROFICA

«Aceiaşi situaţie în toate regunile Ucrainei meridionale — continuă oficiosul bolşevic PRAVDA. — Cum să nu fi îngrijorat de moarte când vezi că în regiunea DNIEPROPETROVSK (fostul guvernământ Ecaterinoslav. N. R.) s'a însămânţat în ultimul an 819.000 de hectare, în regiunea Odessa 823.000 de hectare şi că în anul curent S'A INSAMANŢAT DE ZECE ORI MAI PUŢIN?

«Primele zile de muncă au demonstrat inactivitatea criminală a administraţiunii locale. In departamentele MELITOPOL, SIVAŞ, GHENICESK, tractoarele rămân neîntrebuinţate. In departamentul NOVO-TROITSKY, ele nu pot ieşi din hangare, din lipsă de carburant. In departamentul BOLŞE-TOKMAKS nu sunt pluguri. Secretarii partidului Dniepropetrovsk, tovarăşul MARGULIES din Odesa, tovarăşul WEGHER, preşedinţii comitetelor executive din aceleaş regiuni, tovarăşii FEDIAEW şi BOIKO, trebue să găsească o soluţie la această situaţie inadmisibilă. Fiecare ceas de întârziere sporeşte primejdia de moarte în care ne găsim.

CHIAR ŞI IN PATRIA LUI STALIN?

Ştiri şi mai puţin reconfortante ne parvin din GEORGIA, din AZERBEIDGIAN şi din ARMENIA. Nu cumva tovarăşii BERIA, MAGALOBLIŞVILI, BAGHIROV şi RAHMANOV găsesc normală o asemenea situaţiune? E o ruşine pentru partid! Şi ca să vă daţi seama de acest lucru, trebue să vă gândiţi că în însuşi departamentul lui ORDJONIKIDZE, NUMAI O MIE DE HECTARE AU FOST INSAMANŢATE ANUL ACESTA, faţă de 132 mii de hectare, anul trecut la aceiaşi dată!

OPTIMISM ŞI... INDIFERENŢA

«La ce visează atunci secretarul partidului comunist armean, tovarăşul AMATUNI şi preşedintele consiliului comisarilor poporului, tov-ul GULOIAN?

«In CRIMEEA, coeficientul de diferenţă între anii 1936 şi 1937 este numai de cinci ori mai mic. Insă în această regiune, vânturile necontenite usucă foarte repede solul. Suntem forţaţi să presumăm că secretarul partidului din CRIMEEA, tovarăşul LAVRENTIEV şi preşedintele comisarilor poporului, C. SAMEDINOV, cred că nu sunt ei cei responsabili de înfrângerea catastrofică a planului agricol din regiunea lor. Cea mai stranie e totuşi poziţia comisarului poporului pentru AGRICULTURA. Citeşte el oare propriile sale statistici? Nu ne vine să credem acest lucru, deoarece cea mai bună dispoziţie domneşte în acest comisariat şi toate îngrijorările sunt socotite drept superflue. Comisarul poporului la SOVKOZURI, rivalizează în indiferenţă cu acest comisariat. In adevăr, sovkozurile din Sud n'au însămânţat decât de nouă ori mai puţin decât în ultimul an.

«DEZASTRU»! — MARTURISEŞTE INSUŞI OFICIOSUL SOVIETIC

«Cum să ne explicăm acest DEZASTRU? — se întreabă oficiosul bolşevic PRAVDA în concluzie. Este evident că cea mai mare parte din administratorii noştri nici n'au înţeles, DAR NICI N'AU DAT ULTIMELE DIRECTIVE ALE COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI. Recomandaţia s'a făcut de a-şi integra tul politic, a fost interpretat ca o autorizaţie de a neglija orice efort economic. Ei au pierdut din vedere importanţa agriculturii pentru economia naţională, că PANA IN CLIPA CAND VOM FI REUŞIT SA REORGANIZAM cadrele agriculturii bolşevice, delegaţii partidului nostru trebue să se ocupe de ele cu tot atâta râvnă ca şi de problemele politice. El n'au b... — se pare — acest ... ori n'au voit să-l înţeleagă. Rezultatul este că cele mai preţioase zile de însămânţare au fost pierdute, iar delegaţii noştri se scarpină, melancolic, în cap».

Adevărata explicaţie a faptului

Acuma dacă e vorba să ne exprimăm deschis, situaţia agriculturii sovietice este în realitate infinit mai gravă de cât ar voi s'o arate presa oficioasă de peste Nistru. De altmintreli însuşi faptul că această presă se precipită să dea alarma pe un ton atât de incoherent şi de îngrijorat, subliniază şi mai mult gravitatea evenimentelor în devenire. Fiindcă noi ştim că bolşevicii şi-au făcut o adevărată religie din minciună şi o maximă generală de conduită din a-şi proclama optimismul, chiar atunci când nu era locul.

RUSIA E AMENINŢATA PE ANUL 1937 DE O FOAMETE POATE TOT ATAT DE CUMPLITA ŞI INGROZITOARE CA ACEA DIN 1921—23. Aceasta e realitatea pe care o prevăd şi de care se tem puţinii bolşevici sinceri cari au mai rămas acolo la conducerea treburilor.

Insă această foamete nu e pe punctul de a fi deslănţuită de către o grevă generală a ţăranilor, cum greşit crede cunoscutul publicist francez, d. PIERRE COUSTEAU. Ţăranii ruşi sunt astăzi infinit mai înapoiaţi şi mai îndobitociţi decât sub vechiul regim, apoi sunt absolut lipsiţi de orice posibilitate practică de a se înţelege şi de a coordona o atât de vastă acţiune. In plus, ei ar fi cei dintâi care ar suporta toate chinurile infernale ale acestei calamităţi şi poate chiar singurii. Fiindcă ar trebui să fim prea naivi ca să credem că ovreii, bolşevicii şi proletariatul urban ar fi tot atât de expuşi foamei, în calitate de stâlpi susţinători ai regimului.

UN COMPLOT CU ADEVARAT SATANIC

Ci adevărul e altul: înfometarea aceasta năprasnică a Rusiei, este pusă la cale, în anumite scopuri politice, de către jidovimea trădătoare care deţine încă în mâna sa, întreaga armătură biurocratică şi economică a Uniunii Sovietice. Şi iată aci dovezile de o evidenţă solară:

Se ştie că în Rusia cultivatorii liberi de pământ aproape nu mai există şi în orice caz nu comptează în realizarea planurilor cincinale. Insă agricultorii grupaţi în Kolkhozuri şi Sovkhozuri— sau ca să ne folosim de jargonul bolşevic — în «uzinele agricole», sunt cu toţii în obedienţa funcţionarilor şi administratorilor ovrei. Fiindcă nu mai e de mult nici un secret pentru nimeni că massa ţărănească rusă a fost intenţionat încadrată cu forţa în sovkhozuri şi kolkhozuri, ca să poată fi încovoiată sub disciplina bestială şi diabolică a jidanilor, cari în prealabil s'au insinuat în întregul aparat de Stat, rul funcţiuni le-au ... rat în întregime.

In toamna şi în iarna lui 1936, ovreii simţind că STALIN le-a pus gând rău, sprijinit pe elementele bolşevice sincere şi pe militari cu tendinţe manifest naţionaliste, s'au hotărât să recurgă la o ultimă lovitură a la Samson: provocarea unei catastrofe economice în U. R. S. S. prin fometarea năprasnică a poporului. In speranţa nebună şi criminală că prin tulburările cari le va produce cu acest prilej, vor putea să-şi extermine pentru a doua oară duşmanii şi să-şi consolideze puterea în mod definitiv.

Isbuti-vor oare şi de astă dată? Să ni se dea voie să ne îndoim. Fiindcă de data aceasta reacţiunea a venit la timp, teribilă şi implacabilă.

ADRIAN BALTA

Victimele internaţionalei jidoveşti

Noua generaţie sovietică se recomandă. De remarcat în acest grup tragic, figurile animalizate de mizerie, burţile umflate de hidropică, picioarele înfăşurate în zdrenţe. Nici un «inspector umanitarist» nu le-a luat apărarea.

Flota sovietică se desrobeşte de teroarea roşie a G.P.U.-ului

Marcel Pauker arestat

VARŞOVIA, 30. — După cum se ştie armata roşie s'a putut debarasa de supraveghierea G. P. U.-ului, fapt urmat azi şi de marina sovietică.

Astfel eri la o întrunire ţinută la Kiev, ofiţerii de marină au citit în faţa marinarilor hotărârea luată de a nu admite pe bord nici un comisar politic de oarece aceştia se amestecau compromiţând disciplina marinarilor sovietici.

Acţiunea aceasta are concursul necondiţionat şi ... al armatei de ... şi de azi încolo nici un ofiţer sau marinar nu poate fi arestat de organele G. P. U.-ului.

Din ziua când armata roşie s'a declarat împotriva G. P. U.-ului prestigiul lui Voroşilof a crescut ... tor.

Populaţia priveşte cu ochi buni această acţiune a armatei care voeşte să distrugă teroarea roşie.

CEKIŞTII IN ACŢIUNE

(Continuare din pag. 6-a)

lumea muncii, a afacerilor, a conspiraţiei, a conrupţiei şi a inocenţei.

CONVULSII TRAGICE

«Totuşi o trăsătură de asemănare însemna aceste obraze disparate: opresiunea sufletească, sbuciumul lăuntric de moarte. Pe măsură ce treceau orele, opresiunea aceasta creştea, devenea mai greoaie, mai tragică. Oamenii aceştia nu mai ajungeau să cunoască liniştea şi repaosul. Degetele se crispau, ticuri nervoase sfărâmau figurile. Unii vorbeau singuri, alţii se plimbau ca somnambulii. Şi cu cât scădea lumina zilei, cu atât această febrilitate devenea exasperantă, insuportabilă. Ochii se dilatau de groază, ori se sbârceau ca şi când n'ar mai fi cutezat să privească; luminile rând pe rând se aprindeau, străluceau sub presiunea unei stranii fosforescenţe interioare, se stingeau, deveneau adânci, adânci, apoi se goleau subit.

*

«In această atmosferă irespirabilă se aprinse lampa electrică din plafon. Atunci de pe un pat mărginaş răsună un geamăt, pe care numeroase guri îl imitară. In curând sala întreagă fu ca o cutie în care răsună un cor dureros de plângeri continue. Vaetele răsunau fără încetare într'o modulaţiune de teroare, răcnet înăbuşit şi tenace care-mi pătrundea carnea, oasele, îmi covârşeau gândirea, voinţa, scârba, forţându-mă în curând şi pe mine ca să gem ca ceilalţi. Ah! Urletul mortal al dobitoacelor încolţite, acest suspin suprem al vieţii în faţa călăului care pândeşte! Acei cari nu l'au auzit nici odată, nu vor înţelege ce înseamnă în veci! După cum nu vor înţelege nici odată tăcerea care zdrobi toate piepturile când o nouă serie de apeluri răsunară la miezul nopţii:

— «Cutare, cutare, cutare... luaţi-vă hainele şi veniţi după mine».

«La amiază, chemarea aceasta însemnă libertate. La miezul nopţii ea înseamnă moarte».

Călăul suprema realitate, supremul simbol

Da, domnilor! De aproape două zeci de ani încheiaţi, pe imensul întins al Rusiei Sovietice, adică pe a şasea parte din întregul uscat al globului, ori de câte ori bate miezul nopţii oameni muţi de groază şi desfiguraţi de oroare, sunt scoşi din închisorile mucede şi împuţite imaginate de TROTZKY, sunt purtaţi pe coridoare pustii, înfundaţi în subterane negre şi împuşcaţi aproape fără ca să-şi dea seama de ce.

Şi după cum în Infernul infantil al lui Dante, personagiul cel mai reprezentativ era DIAVOLUL, în iadul cumplit al libidinosului GHERSCHEE IAGODA este cekistul, este călăul cel crud şi laş, care-şi descarcă pe la spate revolverul, în ceafa victimei cu mâinile legate şi cu privirile paralizate de o mistică groază.

Va învia oare HRISTOS, etern biruitorul călăilor, măcar în anul acesta în sufletele şi în ţara acestor nenorociţi?

Iată întrebarea capitală a ceasului de faţă.

ACHILE IONESCU

Răspântie între două lumi: SPANIA

M Amintiri din drumul spre jertfa dela Majadahonda M

Se spovedesc cavalerii Crucii

Ultima zi pe front cu Ionel Moța și Vasile Marin
(13 Ianuarie 1937)

Pr. I. Dumitrescu-Borșa

Plutonul nostru ocupase, cu o zi înainte, una din tranșeele din marginea satului Majadahonda. Eram așezați pe o colină în punctul de unde, în fața noastră, începea să se deschidă o vale adâncindu-se din ce în ce mai mult. Ne svârcolisem, zadarnic, toată noaptea pentru a putea dormi măcar o oră pe puținele paie adunate în grabă, dar frigul și umezeala nu ne-au dat pace. In fiecare noapte, cei ce formează o iscoadă trebuie să facă câte două ore de santinelă.

Sunt din iscoada I și-mi vine rândul între orele 4—6. Mă mișc, cu băgare de seamă, doi pași la dreapta și doi la stânga, să-mi desmorțesc picioarele înghețate. E un întunerec beznă și trebuește foarte multă atenție. Pe aici au încercat comuniștii un atac în mijlocul nopții, strigând: «Trăiască Spania, trăiască generalul Franco», și dându-se drept trupe naționaliste, s'au apropiat până la 50 metri. Au fost respinși dar cu mari pierderi din partea legionarilor. Privesc atent înainte și caut să evit orice sgomot. In stânga mea, un spaniol, român sau portughez din iscoada a doua, nu-l pot cunoaște deși sunt numai 3—4 metri, cu pătura și arma pe umăr face și el de santinelă într'o poziție de parc'ar fi o stană de piatră, căutând cu privirea să despice întunericul și pare dus pe gânduri către cine știe

«Părinte, pe la ora 8 să strângi pe toți. Vrem să facem o rugăciune. Nu se știe!... Poate aceasta va fi cea din urmă, a unora dintre noi!»

La ora 8 într'un colț de tranșee suntem toți în genunchi, cu sufletele înălțați către Dumnezeu. Nu știu de ce citesc rugăciunile emoționat, cu mult tremur în voce. Privesc la toți să observ de au prins emoția mea și văd pe Moța adânc cufundat în rugăciune. Din ochi îi curg lacrimi dese. Ce putere mare de credință!... Cu ce căldură sufletească se înalță el sus, sus aproape de Dumnezeire!... Sunt străbătut de un fior... Isus Hristos, cu trei zile înainte de moartea Lui, S'a rugat în grădina Ghetsimani și a plâns mult.

Se dau ordine. Suntem scoși din tranșee și în formație de luptă pornim la înaintare în direcția Escurialului. E o zi posomorâtă cu ceață și ploaie măruntă, că deabea poți vedea la zece metri, ceia ce ne permite a ne așeza în apropierea inamicului în linie de tragere, distanțați din patru în patru metri. Ne apucăm de săpat apărători (mască), fiecare cu ce poate. Dintre toți eu sunt cel mai neîndemânatec și sergentul Ortigoza vine să mă ajute, iar Clime, care între timp adunase și ceva pae de pe câmp, îmi dă și mie, cu rugămintea să stau pe ele. Din când în când, Vasile Marin — el a stat tot-

«Se trăgea cu mitraliera în obrazul lui Christos»

ce meleaguri sau ființe dulci și scumpe? Mă uit la el. Ne despărțește o bucată de pământ, ca o jumătate de metru, rămasă nesăpată. Camaradul de santinelă, se îndreaptă către mine și în șoaptă mă întreabă, în limba spaniolă, dacă am apă.

Il recunosc:

— *Ionel Moța, tu?...*

— *Dumneata părinte?...*

Pe bucata de pământ ce ne despărțea, fiecare cu picioarele în tranșeia lui, ne-am așezat alături îmbrățișați, acoperiți acum de două pături și numai ochi și urechi către frontul comunist. Vorbim încet despre țara noastră, despre căpitan, despre Legiune, legionari și despre familii. Dela un timp lăsăm numai gândurile noastre să vorbească și simțim cum ochii ne înoată în lacrimi. E ora 6. Alți camarazi vin să ne schimbe în posturi. Deodată Ionel Moța se uită în ochii mei și cu o privire, pe care nu am s'o uit niciodată, cu niște ochi sclipitori și plini de hotărîri mari, îmi spune:

deauna lângă Moța — vine să ne mai vadă, împărțind la fiecare un zâmbet sau o glumă cu înțepături, dar de data aceasta pare mai puțin dispus. După vre-o două ore ceața începe să se împrăștie, Alecu se frământă ca o veveriță gata de tragere, încep să ne bată inimile mai cu putere și așteptam deschiderea focului. Suntem bine încărcați cu gloanțe, granate, benzină, dar poziția noastră este foarte periculoasă, pe creasta unui deal, dealungul unei șosele ce merge către mijlocul frontului arcuit al comuniștilor, ușor de reperat, cu posibilitatea de a fi împușcați din față, pe flanc și din spate. Din dreapta noastră, comuniștii deschid focul. Avem morți și răniți fără a apuca să tragem și noi, ceia ce determină pe ofițerii noștri să dea ordine de retragere imediată pe vechea poziție. Dăm o fugă bună până ne ascundem după zidurile caselor dărâmate de artileria bolșevică,

(Continuare în pag. 9-a)

SLOVA GENERALULUI

Pe o dâră de lumină plecatam opt din București acolo unde sângele creștin țâșnește din belșug pentru cruce.

Spusu-am copiilor miei ce-i așteaptă, căci cunosc hidra răsboiului!

Toți râdeau și mă temeam, o mărturisesc azi, ca D-zeu să nu le dea oțelirea voită în danțul morții și al chinurilor.

Superbă conduită, șeapte Români au făcut admirația unor soldați ce au uimit omenirea prin curajul lor sălbatec.

Șapte Români au trecut peste gestul simbolic ce'l urmăreau pentru a face obiectul laudelor în toate colțurile Spaniei și peste hotarele și în țările unde conșciența respinge comunismul.

Cum să nu fiu plin de azi, așa cuvinte!

D. GENERAL CANTACUZINO

Tot pe o dâră de lumină care a minunat o lume și orgoliul, plin de mândrie când copii mă fac să scriu, un neam întreg, ne-am întors cu Ionel Moța și Vasile Marin morți pe câmpul de onoare pentru Patria creștină.

Ați văzut cum au fost primiți!

Un singur cuvânt am de spus, față de covârșitorul sentiment de pietate creștină. Nu este vina celor cinci întorși în viață dacă n'am adus șeapte sicrii în loc de două.

Mă descopăr până la pământ în fața lor și mândria bătrânețelor mele va fi că mă aflu printre oameni de onoare și de curagiu.

General Cantacuzino-

Grănicerul

DEPE FRONT

de BĂNICĂ DOBRE

...La orele 3, în umărul stâng m'a împins surd o lovitură. Eram în șanțul șoselei ce duce dela Escurial către Las Rozas, El Plantio Madrid și la 400 de metri de Las Rozas. Instinctiv am dus mâna dreaptă către umărul prin care mă furnica amorțeala și am retras de sub veston mâna roșie de sânge. Așadar fusesem rănit. Nu am spus nimănui această banală constatare, însă am fost surprins de camaradul Clime înclinat spre stânga și cu ochii pe roșul purpuriu al podului palmei drepte.

Am fost scos din luptă peste zece minute, atunci când brațul stâng începuse să-mi fie o povară.

Mi-au tăiat cămășile, am salutat „Trăiască Legiunea și Căpitanul" și pe jos plecând, am invidiat pe camarazii legionari rămași pe poziție. Alecu, Clime și Preotul Dumitrescu mi-au răspuns la salutul legionar și mi-au promis că vor da acest salut lui Marin, Totu și Moța, cari erau departe, făcând legătură între companie și flancul drept al trupelor noastre, ce asaltau Escurialul, așa că la plecare nu i-am putut vedea.

In toiul înfierbântat al luptelor m'am strecurat din măgură în măgură, luând-o deacurmezișul tranșeului până în parcul de concentrare al răniților. Incepuseră durerile insuportabile în umărul stâng și din cauza pierderii mari de sânge îmi vâjâiau urechile și aveam senzații de amețeală. Aci, în parcul răniților, am fost pansat de niște sanitari, mi s'a dat un număr de ordine pentru a fi trimis în spital, unde urma să mi se facă extracția glontelui și spre seară am pornit pe jos spre Boadila del Monte, deoarece nu erau disponibile locuri în autoambulanțele ce se aflau aci. Numărul răniților și al morților depășise prevederile Comandamentului Crucii Roșii a armatelor noastre cu mult, azi. Era în după amiaza zilei de 4 Ianuarie 1937. Nu pot trece mai departe fără ca să nu descriu cum se prezintă un parc de răniți în răsboiul spaniol. Intr'un luminiș de pădure stau unul lângă altul, întinși pe iarbă, sute de schilozi.

Unii cu bandaje însângerate, care le acopereau fața, alții cu picioare amputate, aflându-se în ultimele svârcoliri ale morții, unii cu brețele rupte, și mai departe, într'un loc ceva mai ascuns, morții.

Printre brancarde, paturi de nuele sau simple locuri marcate de un trup omenesc, era un continuu du-te vino, de infirmieri, brancardieri, subchirurgi, medici, preoți și oameni de serviciu. Medicamente insuficiente. Fiecărui rănit i se făcea mai întâi inocularea antitetanică. Operațiile cu caracter urgent se făceau sub cerul liber, fără prea multă pază a regulelor aseptice.

Fiecare rănit poartă un număr de ordine, luat după numărul matricol și identitatea respectivului se stabilește numai ulterior. Luminișul din pădurea de măslini era apărat de atacurile aeriene printr'o imensă cruce roșie „pe care totuși, „din greșală" uneori nu o vedeau avioanele inamice. Aci vaetele răniților se amestecau cu horcăelile muribunzilor, cu comenzile scurte ale superiorilor și din nefericire nu pot spune că acest parc era prea bine organizat. Se simțea în special lipsa medicilor chirurgi mai rutinați și din această cauză, ca și din lipsa ambulanțelor pentru descongestionarea parcului, am trebuit să plec după cum am spus mai sus, pe jos spre Boadila del Monte. Am luat-o prin pădure, pe o cărare îngustă, trecând prin locul unde erau așezați, unul lângă altul, morții. Fiecare purta legat de mână o bucată de carton roșu, arătând numele „unitatea din care făcuse parte, localitatea și ora decesului. Unii acoperiți cu mantale, în poziție rigidă de drepți, alții cu picioarele sgârcite, așa cum îi găsiseră culegătorii de morți și cei mai mulți descoperiți, plini de sânge, cu mâinile pe piept și cu seninătatea morții pe față.

Plutea în acest colțișor al pădurii de măslini mistica „Nirvana".

Intr'o parte deși se întunecase văd pe un camarad rănit stând îngenunchiat lângă un ofițer pe care îl plânge cu o lumânărică în mână.

Mă apropiu de el. Figura palidă a mortului care zăcea cu pieptul zdrobit mă încremenește.

Era căpitanul comandant al Banderei a 6-a, un erou pe care l-am deplâns în timpul ofensivei, aflând că este rănit, și pe care îl revăd astă seară împăcat cu toate.

Imi amintesc de eroismul lui și pare că îl văd, alergând pe distanțe de sute de metri în fața frontului, dând ordine, îngrijind de soldați și sfătuind părintește pe ofițerii subalterni.

A murit un viteaz.

Mi-am făcut cruce, am spus un creștinesc „Dumnezeu să-l odihnească în pace" și am trecut mai departe, cu smerenia spectacolului înfiorător pe care îl văzusem. Pe distanță de 70 metri trecusem din lumea viilor în lumea invalizilor și ieșisem acum din lumea morților și pădurea de măslini era cenușie în noaptea de 4 Ianuarie, când durerea din brațul stâng îmi amorțise și mergeam spre Boadila del Monte.

După câțiva kilometri de drum mă ajunge din urmă un camion, care se înapoia de pe front unde transportase muniții. Șoferul, un camarad spaniol oprește, îmi face semn, mă apropiu și întrebându-mă unde merg, mă ia cu el și peste un sfert de oră ajung dezorientat, anemiat de pierderea sângelui, totuși cu forțele fizice destul de conservate, în Boadila del Monte. Revăd aci piața din care pornisem două zile mai înainte, în cântece de veselie și aspectul ei îmi este de necunoscut. Pe locul unde cântecele și dansurile ne înfierbântaseră patriotismul și dorul de luptă, se aflau azi brancardele cu sute de răniți. Sunt primit de un bătrân medic rezervist, care spre surprinderea mea mă recunoaște și îmi spune în limba spaniolă: „Uno oficiale romano".

M'a impresionat mult acest prim contact cu noua Boadila del Monte.

Pentru operația ce urma să mi se facă, spitalul primitiv din Boadila del Monte era nepotrivit. Aci nu aveau aparatele de Roentgen și focul artileriei inamice atingea din când în când periferiile și chiar centrul orașului, astfel încât răniții cărora trebuia să li se facă în afară de pansamente vreo operație mai însemnată, erau trimiși cu autoambulanțele în spitalele mai mari, din vecinătate.

Ghinionul meu a fost că glontele se oprise, perforându-mi omoplatul sub mușchiul de sub omoplat, așa încât urma să fiu trimis pentru extragerea glontelui într'un spital mai bine înzestrat.

Bătrânul medic, șeful spitalului de prim ajutor din Boadila del Monte a dat ordin să fiu luat cu prima auto-ambulanță și astfel complet epuizat am ajuns la orele 11.30 noaptea în Grinion. Credeam că aci se va sfârși cu bucățica de plumb pe care o purtam în umăr, făcându-mi-se operația și urmând să fiu trimis din nou pe front.

(Continuare în pag. 9-a)

Minunea Arhanghelului Mihail

de Ing. GH. CLIME

Atacul vilei dela Arabaca[1])

Eri am serbat pe Ionel Moța și pe părintele Ion Dumitrescu — fusese ziua numelui lor — la Pozuelo 2) în vila Concha 3), transformată de bolșevici în infirmerie pentru răniți și bordel pentru valizi.

Astăzi am plecat de dimineață, voioși, la cucerirea unei poziții care cuprindea satul Arabaca și o ridicătură de pământ perpendiculară pe calea ferată care lega Escurialul de Madrid.

O paranteză.

Ridicătura de pământ, forma a doua poziție de apărare a bolșevicilor, în cazul când naționaliștii ar fi împins ofensiva lor dela Madrid spre Escurial în scopul de a degaja aripa stângă naționalistă, a înaintării spre cucerirea Madridului). Această dâlmă de pământ, era organizată deci cu frontul spre Madrid și cu spatele spre Pozuelo, spre direcția de retragere eventuală a bolșevicilor.

Ori obiectivul ofensivei în care ne găsiam, era tăerea legăturii (și pe cale ferată și pe șosea) a Escurialului cu Madridul, învăluind aripa dreaptă a inamicului. Prin cucerirea poziției Pozuelo (datorită eroismului aceleași viteze companii 21—venti una din care făceam parte) se tăiase legătura de cale ferată; iar acum prin împingerea ofensivei mai departe, ca deam în spatele poziției respective; ca apoi cucerind satul Arabaca și mai ales prin cucerirea sistemului de apărare admirabil organizat format din 2 vile cari încleștau șoseaua, să tăem legătura a 2-a.

Inchid paranteza.

*

Fiecare dintre noi se pregătise cu pături bune și calde — ca să nu mai suferim atât de ascuțit frigul — puse în bandulieră. Vasile găsise o pătură cenușie, călduroasă și moale:

— Nene Gică, ia pune mâna și o mângâie, de vezi ce dulce e la pipăit!

Și cum era transformată, după obiceiul spaniol, printr'o tăietură la mijloc prin care vâra capul, într'un fel de pelerină, îi cădea în falduri elegante până jos la pământ, dându-i o mândră și spaniolească înfățișare.

Alecu, își alesese, una elegantă la culoare — un albastru închis; și cu multă atenție, după planuri și calcule deosebite, găsise locul cel mai indicat inciziunei, prin care să-și scoată capul.

Ceilalți, nu le-am găurit.

Numai Nicolae nu'și luase nici una.

Soarele lucea și încălzea. Era o lumină de sărbătoare. Sărbătoare era și în sufletul nostru: trecusem printr'atâtea peripeții, pericole și Dumnezeu ne apărase, iar aripa Arhan-

(Continuare în pagina IX-a)

AMINTIRI DEPE FRONT

Când a venit timpul să ne angajăm în armata Spaniolă, ne-am aflat la răscrucea a două drumuri.

Se deschidea deoparte calea ușoară, cu satisfacția vanităților eftine: răsboiul cu conforturi și comodități, în uniforme ofițerești și la adăpost. Să revendicăm gradele noastre din armata română și să facem paradă naționalistă pela statele majore sau cartierele generale ale armatelor spaniole.

Sau să alegem calea cea mai spinoasă, drumul aspru care suie spre culmi eterne și pe care se plimbă moartea.

Această direcție am ales-o împotriva oricărui raționament cuminte.

Era oare mai bine să fim cuminți?

Prima noapte a sosirii noastre în Salamanca, am avut aceiași cameră Ionel Moța și cu. Generalului i s'a spus că avem posibilitatea de a ne înrola în Legiunea străină spaniolă, unde însă nu puteam fi primiți decât ca soldați și pe toată durata campaniei.

Legiunea Străină Spaniolă este o armată de elită a cărei faimă înspăimântă pe inamici. Trupa are o disciplină și o vitejie care înmărmuresc. In orele de răgaz și veselie, cântecul Legionarilor din «Tercio» este: «Sunt amantul Morții». Nu a fost în acest răsboiu în Spania, victorie naționalistă, care să nu fi fost smulsă prin cutezătoarea lor provocare a morții și cumpărată cu sângele lor. Afirm fără șovăială: este cea mai vitează infanterie din lume.

Am stat de vorbă cu Ionel Moța târziu în noaptea aceia și ne-am hotărît. Nu punem condiții, nu ne târguim, nu vom fi cuminți.

Ne gândeam: «Lasă, să fie cuminți copiii noștri, când vor avea de păstrat și de îngrijit o țară înfloritâ și roditoare și încununată cu cinste dreptate și iubire de Dumnezeu.

Cu atâtea păcate de răscumpărat, purtând petele unei societăți lașe, desfrânate și subjugate tuturor lăcomiilor animalice, noi nu avem dreptul să fim cuminți.

Noi nu avem a păstra și a apăra decât un vis, o vedenie însorită. Și singurul fel de a păstra un vis, de a-l scăpa dela pieire, este să-l dăruești altora, la cât mai mulți.

Nu vom fi deci cuminți nici economi, ci risipitori cu ce avem, viața, sufletul și visările noastre.

Vroiam să luptăm ca soldați și pentru a da exemplu. Exemplu de contopire sufletească cu soldații, cu cei mici și necăjiți al căror eroism rămâne dese ori anonim și a căror jertfă nu este ornată cu lauri.

Am alungat șoaptele înșelătoare ale lumii vechi: «grăbiți-vă la onoruri și fugiți de moarte».

Noi dimpotrivă am zis: «alergăm cu veselie la moarte și respingem onorurile deșarte». Vom dobândi, dacă le merităm, distincția și respectul cari se cuvin vitejiei.

Numai așa ne vom ridica din rând cu alții. Ne-ar fi fost scârbă de noi, să trișăm și să excrocăm pe eftin admirația legionarilor.

Am vrut ca muncitorii și sătenii și copiii din școală să știe cu nezovăitoare convingere: comandanții legionari nu-și câștigă gradele și dreptul la comandă pe temei de privilegiu și de învârteală, ci încovoindu-se sub lipsuri, suferințe și răni și zâmbind când sulerâ moartea.

Alexandru Cantacuzino

Insemnări de pe front

ATACUL

de NECULAI TOTU

Moța este primul de sentinelă. Marin și cu mine ne-am culcat. Ne-am strâns unul în altul, ghemuiți, să ne încălzim. Eu cred că am 40 de grade. M'am muiat și încep să am vedenii. Marin a adormit lângă mine. Peste 3 ceasuri vine rândul lui. Ne sculăm. Pun bidonul la gură și beau toată apa. M'am răcorit. Moța este mort de oboseală și înghețat de frig. Imi spune:

— „Totule, vino la spatele meu să mă încălzește!"

Ne culcăm jos și mă lipesc cât de el. Ii suflu cald la ceafă. Marin ne-a învelit cu păturile noastre de bumbac. Câteodată parecă acum îl simt lângă mine pe Moța, așa am fost de strânși unul lângă altul.

A doua zi dimineață, predăm păturile la camion și luăm cafeaua cu lapte. Este o zi posomorâtă cu ceață. Până acum am avut noroc numai de zile frumoase. Stau cu Moța și Marin de vorbă despre lucruri și amintiri de acas. Apoi cei doi se duc în vizită și pe la d. Clime și ceilalți.

Alecu cu tot „bon ton"-ul lui, a cărat câțiva saci cu bălegar pentru a izola apa ce izvorăște din nisip. Ii văd cum încălzesc conserve de fasole la jăratecul butucilor de vie. Lui Marin i se rupea inima când vedea cum soldații scot din rădăcini via și fac foc. Din cauza ceții ni se permite să facem focul căci inamicul nu ne poate repera.

E plăcut acest mic repaos. Puștile stau pe parapet, învelite cu cârpe la închizător să nu intre nisip și să nu le ruginească ceața.

Am făcut rost și de câteva lădițe în care au fost cartușe. Le desfac și le pun sub paie. Caporalul nostru încearcă să facă și el o leacă de foc. Ramurile verzi nu vor să ardă, cu toată benzina pe care o toarnă peste ele. Imi fură toate scândurile și focul s'a aprins. Tot fumul ne vine nouă în ochi. Pun în glumă masca de gaze. Avem niște măști de gaze — o minune. Poți sta ceasuri întregi și nici nu le simți. La Planu Maior a venit în vizită un căpitan Maur, foarte simpatic. Stau cu toții de vorbă. Ceața împiedică operațiile. Se face ceasul aproape 12.

Deodată o bubuitură și un obuz de tank vine chiar în mijlocul tranșeei Statului Major al Banderei, drept în brațele căpitanului Maur.

Il face praf, bucăți de carne și sânge sar în aer stropind pe cei dimprejur. Mai e rănit puțin la picior și locotenentul nostru; și alți câțiva. Se face o mică tulburare. Soarele începe să risipească ceața. In fața noastră se aude mișcare. Tunurile noastre antitank nu văd nimic. Peste o jumătate de oră de așteptare încordată, ceața s'a ridicat. In fața noastră pe deal, inamicul se vede în mișcare. Nu-i nici un kilometru, între noi și el. Incepe să ne bată cu mitralierele și puștile mitraliere. Se dau ordine scurte. Artileria de toate calibrele își începe concertul. Ii răspunde și a noastră. Un sgomot infernal. Deodată apar la orizont și tankurile inamice, zece, douăzeci, douăzeci și cinci, — cine le mai numără! Seceră cu mitralierele și bombardează cu tunurile. Bombele cad unele lângă altele, — foc, fum, moarte!

Rândurile noastre se răresc, văzând cu ochii. Deodată se aude huruit de avioane. Suntem bucuroși crezând că sunt ale noastre, dar avioanele se lasă jos și cu mitralierele trag dealungul tranșeelor. Trec rânduri, rânduri. Tunurile bubuie, tankurile trag, mitralierele pârâie. Goluri s'au făcut între noi.

Iadul pe pământ. Tranșeele sunt întoarse pe dos. Nu mai este nici un chip de scăpare.

Vezi sărind picioare, mâini, corpuri fărâmate, auzi horcăituri, gemete, strigăte și focul care nu slăbește. Ajutoare nu ne pot veni căci inamicul a barat și drumul rezervelor.

Vom pieri cu toții. Nici nu se mai gândește nimeni în clipele acele la moarte— suntem morți de mult. Am devenit automate.

Tankurile se târăsc greoaie, tot mai aproape se aude huruitul lor. Diavoli care varsă foc. Peste câteva minute vor trece și peste noi. Tunurile antitank își schimbă poziția căci au fost reperate. Se retrag mai în urmă. Moța stă de pândă din partea escuadei noastre. Noi toți stăm ghemuiți în tranșee. Foc năprasnic — nici nu se mai știe cine este viu și cine a murit. Nu mai comandă nimeni. Inamicul în dosul tankurilor se apropie din ce în ce. Șirurile noastre sunt rărite, morți și răniți. Nici o comandă de înaintare sau de retragere. Vom cădea cu toții așteptând moartea să se apropie încetul cu încetul.

Deodată o voce, un răcnet ce nu mai are nimic omenesc. Sărim cu toții arși în sus. Moța în picioare pe tranșee, în ploaia de gloanțe, la comanda.

— „Inainte!".

Au înțeles toți, spaniolii, portughezi, ruși, nemți. Moța este de două ori mai mare, parcă e o statuie.

— „Baioneta la armă!"

E o nebunie ce facem, dar tot moartea ne așteaptă. Din tranșee țâșnesc nu oameni ci fiare înebunite de focul ucigător. Spre norocul nostru cele două tunuri antitank, văzând gestul nostru încep a trage. Unul, două, trei tankuri iau foc. Tankurile fac stânga'mprejur și o iau la fugă. Flancurile noastre au înaintat și iau inamicul din coastă. Maurii săracii, fără comandă, sar să-și scape camarazii. Comuniștii o iau la fugă. A sosit și aviația noastră care bombardează bandele în retragere. Un tank a fost surprins de mauri. Stau călare pe el, au desfăcut capacul și amenință pe cei dinăuntru cu grenade. E mare bucurie.

Au sosit întărituri. Din compania noastră au mai rămas vreo sută de oameni. Restul sunt morți și răniți. Se sună adunarea. Bănică este lipsă. Il căutăm. Are umărul străpuns de un glonte mexican. S'a purtat ca un erou. Il vedem cum pleacă spre spital. Moartea a început să muște din noi. Bănică a fost însă tare. Vom fi și noi așa de tari până la urmă? Cine știe.

In jurul lui Moța se face cerc. Ofițerii îl felicită. Soldații se uită cu admirație la el. Nouă românilor ne crește inima. Lacrimile ne-au năpădit. Privirea lui plutește în înălțimi neînțelese de noi. Este transfigurat. Nu știu ce vede, nu știu ce-l îndeamnă, dar în toate actele lui este altfel decât noi. Stau lângă el, mănânc cu el alături, dorm lipit de el, lupt cot la cot cu dânsul, — dar în toate aceste acte eu sunt om legat de pământ — nu reușesc să mă ridic la credința lui. Te zdrobește fără să vrea cu superioritatea lui spirituală, cu vitejia lui, cu blândețea lui. Când îmi spune câte ceva, e atâta bunătate în privirea și vocea lui... Mă simt fericit că mă iubește.

Datorită gestului eroic al lui Moța, compania noastră a respins contra atacul inamic, salvând poziția cucerită cu atâtea jertfe și scăpând dela dezastru întreaga bandera 6-a.

Nicolae Totu

MUNCA ROMANEASCA ȘI ORGANIZARE

de Petre St. Creștinu

Durerea cu care mai ales noi, cei tineri, — imense forțe disponibile de muncă, — privim tragedia muncii românești în țara românească, nimeni nu o poate înțelege și avea. Cei mai în vârstă, de bine, de rău, au străbătut o viață mai inegală în cursul ei, cu coborîșuri triste, dar și cu suișuri de înflăcărată mulțumire.

Ce mai surîde astăzi muncii tinerești, în afară de ispita sublimă a jertfelor, pentru toți cei suferă în țara asta, la fel cu tineretul?...

Tineretul acesta frământat și chinuit, vede, înțelege și știe mai bine, multe din durerile neamului, de cari atâția guvernanți nici nu-și dau seama.

Sunt, în economia noastră națională, o seamă de catgorii de muncă românească oropsite de lungă vreme. Chinul este cu atât mai groaznic, cu cât în țara noastră viețuiesc în belșug și risipă neînchipuit de mulți venetici, și mai ales evreii, cari gătuesc cu adevărat tot ce are țara mai prețios.

Munca românească suferă astăzi, în propriul ei domeniu, fie a) prin neutilizare (problema șomajului), b) fie prin veniturile disproporționate (problema acaparării sectoarelor rentabile și a plus-valorii). Cine privește cu calm idilic munca noastră românească, poate să creadă că, în afară de aspectul de mică importanță al șomajului, nu există o problemă a muncii. Noi am arătat deseori și în coloanele acestui ziar că problema muncii românești nu trebuie mărginită la șomaj ori, ca măsuri, la o înlocuire de personal în câteva mari întreprinderi. Soluția ar fi parțială și aleatorie. Nu ar înlătura desagregarea și conflictele. Astăzi asistăm în mai toate țările conștiente la eforturi sistematizate de a răsbate criza și a găsi drumuri largi de viață nouă, iar la noi se agită mereu chestia fericirii... automate, prin patriarhalele însușiri ale dogmei liberale. Dar, dacă altădată era îngăduită așteptarea aceasta încrezătoare a binefacerilor unui... mecanism social, astăzi nepăsarea și așteptarea ne poate desființa ca națiune și ca Stat.

Gândurile de refacere trebuiesc să meargă mult mai departe decât la cârpelile de pe o zi pe alta. Trebuie răscolit un întreg trecut de compromisuri și desarticulări, trebuie dărâmată chiar o anumită structură și începută sistematic o construcție economică și socială nouă, — organică, — în care munca să fie în drepturile ei din toate punctele de vedere. Câtă inutilă risipă de energii nu se face și câtă tradițională lenevie nu este tolerată în anumite sectoare de muncă, în țara noastră care are dreptul la cele mai îndrăznețe aspirații!... Are un potențial imens de muncă și bogății nenumărate, totuși amândouă se pierd în vânt, mai ales prin indolența noastră, a Românilor.

Ne trebuie ceva! Ne trebuie o minte luminată, un suflet mare și un braț puternic.

In condițiunile de astăzi, toate încercările de îndreptare, dacă nu sunt scamatorii, sunt naivități. Fără a încadra problema în toate aspectele ei generale, cari trebuiesc soluționate concomitent, problema muncii românești trebuie să aibă: 1. — o rezolvare cantitativă, în sensul proporționalizării ei în viața economică, așa fel încât să fie utilizate mai întâi forțele autohtone; 2. — o soluție technică și calitativă, adică punerea efortului românesc creator în asemenea condițiuni (sociale și technice) încât să poată avea, colectiv vorbind, maximum de intensitate cu maximum de randament pentru întreaga economie națională.

Se pune însă întrebarea: ESTE POSIBILA REZOLVAREA PROBLEMEI MUNCII IN ACTUALUL MEDIU LIBERAL ȘI CAPITALIST?...

Nu ne oprim asupra considerațiunii că ideologia sistemului actual interzice rezolvări ale problemei în afară de pretinsul ei automatism. Dar am vrea să arătăm că mediul însuși, în actuala lui alcătuire, este susceptibil de a fi modificat radical. Rezistența actualului se înfățișează din două puncte de vedere, unul de fond și altul de formă.

a) — atât din cauza principiilor individualiste și libertare cari au reglat-o, cât și din cauza infiltrației exclusive a elementelor alogene cari strică mereu o anumită autenticitate și împiedică o foarte naturală armonie a întregului, — structura economiei românești este astăzi atomistică, desarticulată, împărțită în bucățele mici (întreprinderi individuale, sindicate, carteluri, etc.) așezate în suprapuneri și viețuind în vecinătate și din ce în ce mai grave conflicte. Această adevărată formație de luptă pe care o are economia națională include și un anumit spirit, o mentalitate specifică în cari s'au educat și producătorul și intermediarul. Acest spirit este izolator și refractar oricărei solidarități întreținute cu sacrificii comune: un individualism exagerat care opune un masiv baraj de egoism în fața încercărilor de înmănunchiere și de rezolvare prin criterii colective a marilor probleme ale muncii.

b) — al doilea zid îl formează Statul: Statul actual, — democratic și capitalist (ce firească, dar absurdă împerechiere de atribute). El nu este decât o suprastructură a vieții sociale, în afară de voința (și deseori de interesele) ei, o formație birocratică exploatând puterea de comandă a colectivității. Statul actual înseamnează de fapt o înlocuire periodică de interese de grup sau de clasă, predominând pe celelalte. El nu are și nu poate avea viziunea de întregime asupra economiei naționale și interesele de grup (ale partidului sau ale clasei) trec, cu ajutorul Statului, a cărui putere este exploatată, unele înaintea celorlalte.

In asemenea condițiuni de fapt, se înțelege că problema muncii românești nu poate găsi o soluție durabilă. Dacă Statul ar interveni cu sinceritate, i s'ar opune spiritul dezagregant al economiei. Dacă massele ar fi gata de reformă, ar întâmpina rezistența puternică a Statului-partid.

Deaceia este nevoie de o profundă evoluție sufletească a massilor, în sensul unui spirit de colaborare și a unei puternice conștiințe colective. Numai pe acest fond tendențial îndrumat către solidaritate, poate activa intervenția pentru restructurare. Insă între starea de spirit a vieții sociale și activitatea Statului trebuie să fie o perfectă concordanță: trebuie Statul corespunzător.

Noi am arătat că astăzi toate marile țări din lumea întreagă elaborează treptat o restructurare corporatistă, adică pe baze funcționale, armonizând marile interese ale colectivității cu activitatea și interesele individuale. Economia liberală avea drept elemente de caracterizare: lipsa de organizare — lupta egoistă — desarticularea, deci lipsa de sens colectiv. Economia corporativă va avea inversați și termenii și ordinea lor logică: se pornește dela sensul colectiv dela premiza intereselor naționale, și se trece la solidaritate pentru a ajunge la imperativul organizării, pentrucă nici o formă de solidaritate nu este amorfă, desorganizată.

Iată dece Statul corporativ, bazat pe o mentalitate economică radical evoluată, este singurul în stare să soluționeze problema muncii, el o pune pe plan național și suprimă formațiile de luptă pentru a înfăptui o nezdruncinată solidaritate de marș. Chiar între autohtoni, nu mai poate dura spiritul conflictelor. Cu o nouă morală socială se poate funda un Stat nou, și ca un Stat nou, o altă și mereu mai bună viață românească.

Mahalalele Constanței în plină mizerie

CONSTANȚA. — Obrăsnicia și lipsa celui mai elementar bun simț cu care actualii edili ai orașului nostru încearcă să inducă în eroare opinia publică, acum, înainte de alegeri, a întrecut orice limită. Pe toate gardurile și zidurile orașului s'au lipit afișe cu fotografii cari arată «realizările» gospodărești din cei 8 ani de primariat ai d-lui Horia Grigorescu.

Stai în loc și te crucești de atâta minciună. Ți se urcă revolta în pumni, când vezi că un primar incapabil se glorifică cu înfăptuiri ce nu el le-a făcut. De aceia ne vom strădui în rândurile acestea să smulgem masca ipocriziei politicianiste a celor cari pretind că au făcut operă edilitară de mare importanță la Constanța.

Dacă în centrul orașului nu s'a făcut mai nimic pentru schimbarea aspectului nu tocmai plăcut, ce mai putem spune de cartierele lui ignorate cu desăvârșire de toți edilii cari s'au perindat pe la conducerea municipiului? Starea mahalalelor este din cele mizerabile. Se găsesc în plin întuneric, din lipsă de curent electric, deși în contractul încheiat între primărie și uzina electrică «SCEC», aceasta din urmă este obligată să întindă rețeaua de sârmă electrică până în cel mai îndepărtat colț de mahala. Primarul, însă, n'a cerut niciodată respectarea contractului și astfel luminatul electric nu se face de loc la periferie. Apa, un element indispensabil oamenilor, deasemenea lipsește. Conductele de apă nu au fost prelungite până unde se simțea nevoia lor și populația îndură lipsa apei. Străzile, mai ales ele, sunt într'o stare jalnică.

Cum stăm cu mahalalele

In timpul ploilor devin impracticabile și nu rare ori te vezi silit să te descalți pentru a putea trece de pe o parte pe alta. Din cauza acestor ploi se fac adevărate lacuri, cari rămân multă vreme, spre desfătarea țânțarilor, cari aduc malaria, pentru combaterea căreia primăria cheltuește milioane, dar nu a căutat niciodată să remedieze răul dela rădăcină și să facă în așa fel să nu mai existe aceste lacuri formate din ploi, pentru că mai toate străzile de la periferie sunt presărate numai cu gropi. Deși în bugetul primăriei sunt trecute salarii pentru gunoeri, nici când aceștia nu au fost văzuți prin mahalale. Gunoaiele sunt aruncate fie pe maidane, fie pe locuri virane, spre desfătarea porcilor și rușinea serviciului sanitar. E foarte explicabil astfel să se ivească diferite boli, cari seceră copii locuitorilor din aceste părți, de care până acum nici un edil nu s'a interesat.

Risipă zadarnică

Primăria municipiului Constanța cu cele două mari bugete pe care le are, ar fi putut face din acest oraș cu adevărat o "perlă a Mării Negre", dacă ar fi avut în fruntea ei oameni capabili, și nu politicianii de rând, cu atât mai mult cu cât în vecinătate are stațiunile balneare Mamaia, Eforia, Carmen Sylva și Mangalia, datorită cărora în timpul sezonului, Constanța este vizitată de o mare afluență de străini.

Dela războî încoace, afară de regretatul Virgil Andronescu, Constanța nu a avut primari, gospodari în adevăratul sens, ci numai paiațe de bâlci, figuranți de cea mai neînsemnată speță, cari n'au înțeles să acorde nici o atenție mahalalelor, cheltuind totuși bani pe lucrări de mică importanță, cu scopuri ce nu mai e nevoie să le mai arătăm aci.

Cât va mai rămâne oare ca mahalalele constănțene să îndure incapacitatea edililor?

Cât?

Constant Cărpinișanu

Biserica veche din Maramureș

Dureri bucovinene

Palatul cultural

Se impune exproprierea Casei Naționale a Hebreilor

CERNAUȚI, 2. — E cunoscută acțiunea celei mai vechi societăți culturale bucovinene, a Societății pentru cultură și literatură română, care împlinește anul acesta 75 de ani de glorioasă existență, pentru ridicarea unui magnific palat cultural, în chiar centrul capitalei din Bucovina. Acestei înalte acțiuni naționale, de însemnătate istorică i s'a alăturat și I. P. S. S. Mitropolitul Visarion, spre a contribuit într'o măsură cât mai largă la realizarea acestui viu deziderat al simțirii romenești bucovinene.

Intervenind un acord favorabil în litigiul dintre societatea pentru cultură și universitate în chestia proprietății parcelei, unde urmează a se clădi acest palat, sunt semne că în chiar toamna aceasta, când se împlinesc 20 de ani dela unirea Bucovinei, să se facă sfințirea palatului în cadrul unor deosebite festivități naționale.

Cine cunoaște așezarea capitalei bucovinene pe colinele ei sinuos rotunjite, cari domină așa de larg împrejurimile, își poate da seama ușor ce mare importanță are perspectiva pe care o necesită această clădire românească. O primă ochire a terenului dă impresia că palatul s'ar putea bucura de o perspectivă admirabilă și ar constitui o operă de urbanism — din punct de vedere estetic — din cele mai interesante și atrăgătoare, — mai ales că și apropierea cartierului universitar care aceasta. Transformarea, ce se făptuiește, a pieții V. Alecsandri, în parc englezesc, îi va da desigur un aspect modern și ar urma în mod firesc ca și celelalte laturi ale palatului să aibă un echivalent cel puțin corespunzător, să fie mărginite direct de străzi. — în nici un caz nu de clădiri. Ori tocmai aici e situația critică și tristă în acelaș timp.

Dacă înspre miazăzi va avea în față parcul englezesc al pieții V. Alecsandri, spre miazănoapte strada Universității, spre răsărit strada general Zadic, în schimb spre apus, unde ar urma în mod firesc să fie mărginit direct de strada Lascar Luția, magnificul palat cultural românesc, ce se va clădi din osârdia unei societăți pur românești, cu ajutorul unei mitropolii ortodoxe și desigur și cu contribuția adevăraților români, va avea vecinătatea foarte apropiată și supărătoare a faimoasei case hebreești, adăpostitoare de loji francmasonice, și de diferite alte nuclee comuniste, și a unei școli primare, tot hebreești, ale cărei vechituri amenință cu prăbușirea, din cauza ruinei și a proastei construcții.

Și poate că dacă ar fi o simplă vecinătate n'ar fi mare lucru, dar afară de faptul că aceste clădiri de ghettou, de cel mai scabros stil, vor închide palatului ieșirea directă spre str. Lascar Luția, ele dela o simplă privire vor da impresia pentru cel necunoscător în cauză că fac parte corp din corpul palatului însuși. Iată realitatea. Ori lucrul acesta e absolut inadmisibil, căci pe lângă faptul că se vor naște diverse servituți în sarcina palatului, prezența acestor clădiri hebreești alăturea chiar de clădirea simțământului național, va fi o sfidare, aducând mereu aminte de timpuri când purtarea tricolorului românesc era considerată crimă de stat.

Aici e absolut necesară intervenția hotărîtoare a Statului, care printr'un act de voință românească și națională să dispună exproprierea terenului, unde sunt clădite aceste epave, zise culturale, în cari se desfășoară o rafinată propagandă împotriva intereselor naționale, împreună cu clădirile de pe el, pentru cauză de utilitate publică.

Să se facă o dreptate istorică, de politică națională, prin exproprierea terenului arătat cu întreg calabalâcul hebreu de pe el, iar bucovinenii vor însemna în istoria culturii lor și implicit a Țării Românești această înaltă faptă de stăpânire românească și de atitudine națională.

GEORGE DRUMUR

Semnificații de 1 Mai

Ziua aceasta, admisă sărbătoare oficială, stărue să fie, pentru unele cercuri românești, preocupate de politic și de social, un semnificat al discordiei. Un semnificat al discordiei, formal, pentrucă în fond toată lumea se orhestrează în a-i recunoaște culoarea Duminecii...

Muncitorimea industrială și mai cu seamă conducătorii acesteia, revendicând integral această sărbătoare, îi dau o înțelegere politică; tradiționaliștii noștri o leagă autohton de «Armindeni» și de aci o altă pătură de români o prinde ca pe o floare în butoniera socialului — pur și simplu — ca pe o sărbătoare a muncii, concomitentă cu renașterea și reinvigorirea naturii.

Explicațiunile acestea stărue în semnificatul zilei de 1 Mai.

Cu toată îmbrăcămintea lor de actual unele din ele au o reală determinare istorică, care se cere lămurită tocmai pentru a găsi din încâlcire, sensul propriu care și pe această cale trebuie să rămâie unicul, pentru ziua muncii.

Sub aspectul ei de sărbătoare a primăverii, de zi de renaștere a naturii și a reînoirii forțelor omului odată cu ea, ziua de întâi Mai are o origină foarte veche. Este un soroc tradițional aparținând vechilor corporații. Mai mult încă ar putea fi urmărită, nu știu cu câtă apropiată realitate, până în preistoria acestor organizațiuni de breaslă, adică până la legătura acestora cu religia și cu manifestarea diverselor interpretări ale fenomenelor naturii, până la corporațiile egiptene și caldee care, ritual, se devotau într'o anumită zi din Primăvară, cultului soarelui și al luminii; tradiție păstrată și la vechii greci în cultul lui Apollon «ipervorios» ca și în unele «colegii» și corporații romane apărute, după Plutarc, în timpul lui Numa; desvoltate sub Valentinian, Dioclețian și aduse în Dacia de legiunile lui Traian.

Ziua de 1 Mai n'ar fi deci decât o sorocire calendaristică modernă pentru acest cult al luminii, al reînvierii naturii, al muncii armonice a omului și ar avea această nuanță mistico-religioasă, închinată forței divine care creiază și desvoltă această renaștere.

Sensul acesta vechi avea o internațională, dar o internațională a misticei, o universalizare în imanenet.

Pentru rest era o sărbătoare de tradiție locală.

Pe măsură ce corporațiile s'au înmulțit odată cu desvoltarea vieții cetăților medievale, și pe măsură ce diviziunea muncii le-a creiat o reală putere economică, Sărbătoarea renașterii naturii și a muncii a părăsit treptat caracterul mistic, dedicativ divinității, pentru a se opri și păstra caracterul dedicativ muncii propriu zise, care se sărbătorea în sânul naturii, — acceptată și ea ca un obiect de[illegible] divin.

Astfel a fost creiat sensul s[illegible] zilei de 1 Mai, sens care rămâne legat de tradițiile locale ale bre[illegible] până pe la sfârșitul secolului [illegible] lea, când, nu numai că se simț[illegible] zează pe toată întinderea Europei [illegible] trându-se mai ales în mare la[illegible] centrul industrial al Lyonului) trece și în America de Nord.

Aci trece pentru prima oară [illegible] carea muncitorească «conștientă» încearcă să fie scoasă din [illegible] (mediul american era și propriu) tru a fi socotită ca o zi a muncii [illegible] tru toți muncitorii deliberat al[illegible] deliberat închinată muncii, în [illegible] sul său modern. Faptul este pro[illegible] adoptat prima oară la Congresul [illegible] citoresc din Saint Louis din [illegible] reluat sub acelaș aspect la Congr[illegible] dela New-York din 1890, de «American Federation of Labor».

Semnificatul zilei rămânea [illegible] cial.

Semnificatul politic nu intervi[illegible] cât patru ani mai târziu, în Eu[illegible] Muncitorimea europeană și mai [illegible] seamă cea franceză, care deținea [illegible] diționalul acestei zile, — separată [illegible] punct de vedere tactic în două: [illegible] biliști» și «avansații» ține câte un [illegible] gres la Paris ((1894) «posibiliștii» [illegible] sala Lancry și «avansații» în sala [illegible] trelle. In timp ce «posibiliștii» [illegible] nuau să considere ziua de 1 Mai [illegible] sărbătoare a muncii propriu zi[illegible] vansații lansează, pentru prima [illegible] ideia ca această sărbătoare să [illegible] simbol de solidaritate pentru toat[illegible] mea muncitoare și să grupeze [illegible] gile de luptă în jurul unui pro[illegible] minimal de reforme: «reforma [illegible] trei 8» opt ore de muncă, op[illegible] distracție, opt ore de odihnă».

Cu această manifestare ziua [illegible] Mai dobândește caracterul său po[illegible]

Caracterul acesta a fost artif[illegible] și tactic. Din această cauză a și [illegible] cu vremea. Azi ziua de 1 Mai, pe[illegible] muncitorimea conștientă nu mai [illegible] prezintă nici o internațională de [illegible] țăminte (fapt pe care nu l-a repre[illegible] tat de altfel, niciodată) nici de [illegible] inie. Cei «trei 8» sunt de mult [illegible] zați iar muncitorul român de [illegible] plu n'a prăznuit 1 Mai-ul decât [illegible] tura lui, cu cântecele lui, cu obi[illegible] rile lui, n'a prăznuit decât munca [illegible] care nu are nimic comun cu [illegible] unui muncitor străin, pentru stan[illegible] dul de viață ridicat al căruia plă[illegible] la mărfurile de import, un ceas [illegible] din ostenelile sale. Renașterea na[illegible] românești în care se complace [illegible] 1 Mai, este ea însăși alta.

Deaceia ultimul semnificat [illegible] de 1 Mai este acela al prăznuirii [illegible] cii naționale, în calda atmosferă [illegible] sagiului și preocupărilor românești.

Sever Car[illegible]

Durerea Iașilor înstrăinați

A murit orașul tuturor amintirilor. Izrael predomină. Aproape nu mai există imobile românești. Presa este exclusiv jidovească

Nu știm care scriitor spunea odată, că primăvara intră în Iași pe la Copou, trece prin fața casei apelor, coboară pe la «Ulița Lungă» și poposește, după ce și-a târît trena printre teii dela strada Carol, drept în «Piața Unirii», lângă statuia lui Vodă-Cuza!

Văzut sub acest aspect de poezie și cântec, Iașul, fără îndoială are calitățile lui ce nu i se pot dezminți.

Azi, ca și eri și ca și mâine, acest oraș, coborît din panoplia unui trecut palpitant, are de înfruntat o mie și una de piedici ce i se ridică la tot pasul, așa încât Iașul, a rămas închis într'o formă proprie și personală până la încăpățânare, fiindu-i imposibil să evolueze sau să se echilibreze din prezentul corset, ce-l strânge, îl strangulează îl sufocă, îl omoară din zi în zi mai mult.

O sfâșietoare dramă s'a consumat timp de zece ani. O dureroasă, o tristă metamorfoză s'a comis în orașul acesta dela război și până astăzi. *In acest timp Iașul a murit.*

Da, orașul tuturor amintirilor, orașul care la un moment dat s'a întâlnit cu *istoria* neamului acestuia, târgul acesta al Moldovei, cuib de cărturari care au făurit însuși cultura noastră națională, orașul tuturor bucuriilor, tristeților și speranțelor noastre, *a murit.*

Unde străluceau odată voevozii, astăzi rânjește provocătoare stema lui Izrael!

Mulți străini au poposit în orașul teilor. Incercări de stabilitate a lor pe cele 7 coline, istoria a cunoscut îndeajuns. O mare parte a acestora, au părăsit meleagurile, s'au dus în alte părți, așa precum au venit. Un singur neam a rămas. Un singur element străin complet de firea, obiceiurile, credința noastră, s'a înfipt adânc în pământul bietei Moldove și în sufletul tristului Iași, sufocându-l, nimicindu-l: JIDOVII.

Astăzi, orașul lui Ștefan Vodă cel Sfânt, orașul tuturor nerozilor de mai târziu, al gloriei și înțelepciunei lor, al sfintei credințe ortodoxe, e un imens Ghettou, o infectă colonie jidovească, *cotropitorii și-a așezat marele lui cartier general*

Acolo în frumosul Beilic *de altădată, pe unde erau grădinile curților domnești în cartierul acela istoric al Iașilor, unde suave domnițe creștine și mândri și viteji coconi domnești, petreceau în voie bună și cuviință, astăzi Izraelul*

S'au întins apoi în Nicolina, Socola, Sărărie, Păcurari. Apoi cu dibăcie, având la spate capitalul necesar și sprijiniți de trădarea politicianilor ticăloși și lași, Jidovii au dat a doua lovitură, îndrăzneață, cumplit de îndrăzneață, dar hotărâtoare și definitivă.

Toate imobilele în mâinile lor...

Izrael a pus stăpânire pe toate imobilele românești. In al doilea al lui asalt a cucerit, puținul ce rămăsese în mâinile «goilor». Toate cartierele au intrat în stăpânirea lui. Ultima redută românească, strada boerească și creștină Carol, e astăzi proprietatea tuturor jidovilor, ai căror părinți și bunici se îndeletniceau cu vânzarea găinilor și cumpărarea de haine vechi.

Imobile boerești de altă dată au fost transformate în case de rugăciuni, fațadele lor au fost schimbate, stilul palestinian predomină. Imensele curți și grădini frumos amenajate în însuși mâinile beizadelelor ce au apus, sunt astăzi infecte terenuri pline de bălării și murdării jidovești.

Când treci acum pe strada aceasta lungă și aducătoare aminte de atâtea minunății, te simți mic de tot, umilit și trist.

Speranța însă, marea nădejde a învierii neamului acesta, ne dă puteri noi, uriașe...

Nu există cotidian românesc în Capitala Moldovei

Jidovii sunt stăpâni și pe presă. Dacă există un oraș în țara aceasta care să aibă mai mulți gazetari și mai multe ziare jidovești ca Iașul, spuneți-ne-o și nouă români, să știm, să urâm, să așteptăm, învierea cea mare.

Dar nu există.

Aici în orașul acesta de cultură Gheorghe Asachi își topea sufletul lui mărinimos în paginile «Alăutei Românești» și a «Albinei Românești». Mihail Kogălniceanu purta torța veșnic aprinsă a naționalismului nostru ce vibra prin «Dacia Literară», «Zimbru», «Propășirea» și «Steaua Dunării».

Tot aci la Iași în «România Literară» a lui V. Alexandri, «Curierul Iașului» al lui Eminescu și în «Convorbiri Literare» toată forța de gândire, de idei și de [illegible] tă națională, s'a plănuit neîncetat [illegible] lăsat urmașilor, acel patrimoniu [illegible] al culturii noastre naționale.

Și ce e astăzi? Cine scrie astăzi NE DIFUZEAZA în marele mase [illegible] te de idei și de gândire?

Iată cine:

Jean Hefter, Burăh zis Burilescu, [illegible] rita Schor, Ițic Hună, Berghiner, [illegible] col, Singher, Avici, Haușanski [illegible] Lazăr, Sigmud, etc. etc. etc. etc.

Jidovii aceștia posedă patru coti[illegible]

In Iașul culturii românești nu [illegible] niciun cotidian românesc și creștin [illegible] orașul în care au scris și au iubi[illegible] mântul acesta românesc, atâția [illegible] români, jidovii ne învață astăzi [illegible] facem, ce să gândim și unde să merg[illegible]

70% din populație e jidovească

In orașul acesta cu 100.000 de lo[illegible] tori, trăesc și se agită exact 70.000 jidovi. Proprietăți, comerț, indu[illegible] presă, tot, absolut tot, se află în m[illegible] nile lor.

Pe sfintele locuri unde odinioară [illegible] înălțau semețe biserici Domnești, [illegible] jidovii și-au ridicat palatele lor [illegible] catoare, cârciumile, cinematografele [illegible] casele lor de desfrâu.

Pe cimitirul domnesc al bisericii [illegible] Neculai, un Aronovici oarecare a [illegible] zat să-și clădească un șantan.

In curtea palatului lui Vodă Cuza [illegible] alt jidan a clădit un cinematograf, [illegible] fel ca la prima ocazie să poată fi [illegible] sformat în casă de rugăciune.

Primăvara naționalistă

Vine însă primăvara naționalistă, [illegible] multoasă, victorioasă.

Din Iași a pornit domol, domol [illegible] astăzi să fie iureș de neoprit, în [illegible] țara, pretutindeni.

Orice român, o vede, o simte, o [illegible] rește. Va fi marea izbândă a Iașu[illegible] creator întru naționalism, a Moldo[illegible] Voevozilor, a neamului însuși, a [illegible] întregi.

Crucile vor fi ridicate din nou [illegible] văzduh, trâmbița reînvierii norod[illegible] obijduit va suna din nou.

Iașul tuturor generozităților rom[illegible] nești va fi din nou așezare românea[illegible] și creștină. Și odată cu el țara întrea[illegible]

Dem. Șuțu

Răspântie între două lumi: SPANIA

Ultima zi pe front cu Ionel Moţa şi Marin Vasile

Continuare din pag. VIII-a

un mic repaus, apoi în pas forţat intrăm în tranşee. La mijloc este aşezată puşca mitralieră, în stânga: Moţa, Marin, în dreapta: Alecu, eu şi Clime. Tot plutonul se află în această tranşee. In faţă avem, ca apărare, saci cu nisip ce se ridică deasupra capetelor noastre, cu deschizături prin care putem ochi duşmanul şi trage cu arma. Trei tancuri comuniste, apar la capătul văii ce se deschide în faţa noastră, pentru a trage cu tunurile în noi. Spre norocul nostru, un tun anti-tanc aşezat, cu zece minute înainte, înapoia şi deasupra tranşeei noastre, este pus imediat în funcţiune şi condus cu măestrie de către un sergent spaniol.

Ne uităm uimiţi la obuzele în formă de minge, având în ele lichide inflamabile, a căror traectorie se poate vedea dela pornire până la cădere. Este o invenţie nouă germană. Obuzele se sparg numai când întâlnesc un corp tare şi aprind. Când cad în pământ, sar din nou şi fac o altă traectorie îndrumată de felul cum se află locul de cădere întocmai ca o minge şi numai a doua oară se sparge şi aprinde. Un tanc este aprins. Celelalte două încearcă să fugă dar sertentul măreşte puţin tirul şi al doilea este nimerit şi cuprins de flăcări, reuşind ultimul să dispară după un deal. La toţi ne pare bine. Caporalul nostru Felicindo, bate din palme, nu ştie ce să mai facă de bucurie şi strigă cât poate: «Priviţi cum arde, priviţi cum arde. Cei dela puşca mitralieră pândesc ca să secere pe cei din tancuri, când ridicând capacul ar vrea să fugă.

Marin se repede la noi să ne spună, că Moţa este într'o stare grozavă de nervi, că vrea să ceară voie să i se încredinţeze plutonul nostru, pentru a merge să prindă pe comuniştii din tancuri şi că trebuie să-l calmăm, căci altfel se duce sigur la moarte.

Din spre dreapta comuniştii încep să ne bombardeze la început mai rar până reperează bine poziţia. Primele obuze lovesc în sat. Majadahanda este complect distrusă. La câteva case au scăpat numai pereţii. Biserica are zidurile sparte de zeci de obuze. Aici se pare că s'a năpustit toată urgia satanii şi continuă încă să doboare şi să fărâme şi ce a mai rămas. Artileria înteţeşte focul. Turnul bisericei este aruncat în aer.

După aprecierile noastre sunt 4—5 baterii cari trag continuu. Câte 3—4 obuze exploadează deodată. In câteva secunde, se sparg unul după altul opt, zece. Clime care are experienţa războiului ne dă explicaţii — obuzele tună, improşcă schije lovesc în dreapta, stânga, în faţă înapoi. Suntem prinşi într'un baraj de artilerie. In faţa noastră la vre-o doi km., înaintează din dreapta spre stânga, cu viteză maximă, unul două, zece, şasesprezece tancuri şi încep să ne bată pe flanc. Protejaţi de artilerie şi tancuri, comuniştii încep să atace.

Este primul atac ce-l încearcă de când suntem noi în luptă. Au forţe mari şi par hotărîţi, pentru a-şi recâştiga poziţia pierdută. Staţia de cale ferată Majadahonda — ce leagă Escurialul de Madrid. Inaintează!.. Se aude lătratul răguşit al mitralierelor inamice. Pe deasupra noastră fluieră gloanţele. La distanţa de 900 metri începem să răspundem cu mitraliere, puşti mitraliere şi puşti, pregătind totdeodată şi granatele de mână.

Urlă văzduhul. Ne-am lipit cu pieptul de parapet, am uitat de noi şi tragem, tragem cu chibzuinţă. Locotenentul a eşit în picioare din tranşee şi ameninţând cu revolverul ordonă:

«Nu are voie nimenea să părăsească poziţia».

Moţa strigă la noi: «Băeţi, aveţi grijă să nu cadeţi vre-unul prizonier».

Toate forţele drăceşti, cu toate meşteşugurile, s'au strâns să ne distrugă aici. Infern. Pământul se cutremură răscolit în gropi mari cât o casă, de obuze, şi ne stropeşte de sus. Şueră ploaie de gloanţe, urlă obuzele în văzduh, miros greu de praf de puşcă şi fum gros ne acoperă. Din când în când la comanda lui Clime şi la sgomotul unui obuz ce pare a exploada în apropiere cădem în tranşee, apoi iar cu mâna pe armă.

Comuniştii au înaintat la 500 metri de noi. Urletele unor obuze ce se succed ne ţin câtva la pământ. Sunt culcat cap în cap cu Clime. Moţa a uitat de el şi a rămas în poziţie de tragere.

Lângă noi a explodat un obuz de calibru mare. Clime-mi spune: «Asta a nimerit chiar în tranşeia noastră». Pe jumătate suntem acoperiţi cu pământ şi surzi. Ne ridicăm cu mâna pe armă. Simt pe Alecu ce era în stânga mea că se depărtează şi ne spune: — «Sunt răniţi toţi dela puşca mitralieră şi nu mai funcţionează.

Incearcă să o pună în mişcare, ajutat de serventul Ortigoza, deşi rănit greu la piciorul drept. Deodată Alecu ţipă la noi: «Părinte!, Clime!, Moţa şi Marin sunt morţi»!.. Nu ne-a venit să credem şi tragem înainte. Se pleacă, desface dela pieptul lui Ionel Moţa drapelul Românesc şi vine la noi cu el. E sfârticat şi plin de sânge. Lupta continuă şi sufletele ne sunt sfâşiate de durere. Tancurile noastre şi artileria uşoară ne vin în ajutor şi atacul comunist a fost respins. Incepe să se însereze. Brancardierii evacuează răniţii şi apoi morţii. Din tot plutonul am mai rămas patru; caporalul Felicindo, Clime, Alecu şi eu, cari ne ducem lângă cei morţi. Moţa are piciorul stâng despicat şi pieptul ciuruit de schije, iar Marin capul şi pieptul. Mi se îngădue să merg cu morţii noştri, să stau de veghe şi să fac rugăciuni pentru ei, iar Clime şi Alecu rămân în tranşee.

Intr'o cameră, pe jumătate distrusă, sunt aşezaţi cei doi: Moţa şi Marin. Pe pieptul lor întind drapelul Ţării, aşa sfârticat şi plin de sânge. O lumânare aruncă licăriri slabe pe feţele lor. Sărmani băeţi, aţi murit fulgerător, cu toată dragostea, pentru credinţa voastră. In această cameră au venit preotul catolic al Banderei, comandantul Banderei, căpitanul companiei şi doi căpitani medici. Susţinut de braţe, soseşte şi sergentul Ortigale care începe să explice celor de faţă, actele de vitejie şi eroism ale celor doi morţi. Toţi se pleacă în faţa lor, genunchii ating pământul, fac o scurtă rugăciune şi apoi cu lacrămi în ochi prind drapelul Ţării noastre, pe care-l sărută cu drag, salută şi pleacă.

. . . .

Doi, din cei mai buni au coborît de pe culmile Golgotei la care au fost ridicaţi de marea lor credinţă în Hristos, în Crucea şi Invierea Lui, către cripta din Bucureştii-Noi. Ţara întreagă Românească şi Creştină, i-a plâns şi-i va plânge mereu!..

Moţa şi Marin! *Voi aţi reînviat în sufletul Neamului credinţa. De acolo de sus, din sferele senine în care plutesc sufletele voastre, trimiteţi câte o rază care să ne întărească. Şi pornind din acest an când sărbătorim, fără prezenţa voastră trupească, Invierea Domnului, să zicem toţi cu tot sufletul şi cu tot cugetul nostru să zicem:* «Hristos a înviat!»

PR. I. DUMITRESCU-BORŞA

Ingenunchere

Privirea mi-o îndrept în van spre tine,
Căci buzele-mi nu ştiu rosti cuvântul
Ce leagă nemurirea cu pământul,
Când sufletul mi-e dornic să se'nchine!

Nu-mi scapără revolta în privire;
Nici strigăt de 'ndurare pe-a mea gură...
Căci dărnicia Ta, fără măsură,
Cu-asupra e de-a minţilor rodire!

Atâta soare cerne peste lume
Şi-atâta strălucire pe ogoare,
Că nu ştiu ce-aş mai cere decât: soare!

In necuprinsul cel fără de nume —
Altar al închinărilor postume —
Ingenuncherea mea ce azi mă doare!

G. ŞT. CAZACU

Destinul românismului cunoaşte un singur drum: Inainte!

Cohortele de visători, care străbat acest drum, au sădit în suflet, un singur drum: Inainte!

Destinul nu cunoaşte întoarceri şi nici opriri. Iar cine cutează să taie calea destinului, rămâne în comă sau cade.

Peste obstacole, legea destinului se aude, strigată cu glas de veşnicie: Inainte!

Minunea Arhanghelului Mihail

Continuare din pag. VIII-a

ghelului Mihail o simţisem ocrotitoare neîncetat.

Singur Bănică ne lipsea; nu ştiam unde se găseşte. Era plecat rănit dintre noi, din ziua de 4 Ianuarie. Eram liniştiţi însă, pentrucă rana lui nu era gravă.

Nu eşisem încă din Pozuelo, că Neculae ne cere un foarfece!!

— Ce să faci cu foarfecele? Il întreabă Ionel.

— Să'mi tai flanela, ca s'o pot scoate de pe mine; mi-e cald şi n'o mai pot suporta!

O ploae de observaţii, de ocări şi de sfaturi pornesc spre el, spre a-l arăta la ce neghiobie se gândeşte... Pentrucă la primul ordin de „halto", să-şi tae flanela, să o scoată şi să o svârle!

Greu şi scump a plătit Neculae această uşurinţă!

Chiar în seara care a urmat, şi în cele două nopţi cât am stat la vila (pustiită, fără uşi fără ferestre) dela Arabaca, cât de amar a regretat acest gest!

Pe măsură ce înaintam, sbura câte o pătură...

Soarele dogorea, salturile trebuiau executate cât mai repede, pe distanţe mari, alergătura prin arătura trenului nisipos extenua, iar pe deasupra marea greutate a celor ce purtam ne apăsa fiecare obiect părându-ni-se că e de zece ori mai greu!

*

Trec peste toate peripeţiile, greutăţile, luptele până la ultimul salt care dus la cucerirea vilei dela Arabaca situată la şoseaua Madrid-Escurial.

O paranteză.

Deşi obiectivul de atins în această zi era satul Arabaca şi ridicătura de pământ de care am amintit mai sus, totuşi după cucerirea acestei poziţii, căpitanul companiei noastre Especho 1), căruia Vasile îi pusese potrivita poreclă „Nea Ilie" — în amintirea unui căpitan pe care-l avusese la compania unde-şi făcuse stagiul, la vânători — Nea Ilie, om cu mult simţ războinic, dă ordin de înaintare şi cucerire a vilei care se vedea pe vale în sus, la şosea.

Zis şi făcut. Am pornit în iureşul caracteristic companiei venti una.

Ultimul asalt către vilă.

Eram sfârşiţi de oboseală; trecusem printr'un extraordinar examen de rezistenţă, de încordare a puterilor; dar acum ne vedeam la capătul sforţărilor noastre. Spaniolii, cari erau cu mult mai tineri decât noi — între 18-24 ani —, mai antrenaţi şi cu alte multe avantagii deasupra noastră, şi totuşi nu mai puteau alerga decât făcând mari eforturi. Noi românii însă, formam ca întotdeauna — cu admirabilul nostru caporal Felicindo Ribera (prototip de viteaz) — primul val de atacanţi.

Alergam, în mari (prea mari) salturi, desfăşuraţi în trăgători, cu ochii spre vila care par'că se depărta în loc să se apropie!

Terenul pe care înaintam era înclinat: spre stânga aveam creasta dealului, spre dreapta, cam la 350 m. o vâlcea cu maluri şi cu rămăşiţa de pădure: copaci rari şi tufe mai dese; dincolo de vâlcea începea celălalt versant.

Mai erau 300 m. până la vilă.

De-odată, din dreapta noastră, din spre malurile vâlcelei şi de pe coasta cealaltă, din dosul unor tufe, începe o răpăială: se deschisese un foc ucigător, al unor îndrăcite mitraliere, ascunse, luându-se din coastă, tocmai când forţele noastre se epuizaseră.

A fost o surpriză, care ne-a trezit dintr'o amorţire a trupului istovit.

Ordinele se taie scurt prin aer, de-abia auzite în zgomotul asurzitor, care ne acoperea: acel „benga" 1), care va rămâne săpat toată viaţa, în întreaga noastră fiinţă, se repeta şi se striga pe diferite tonuri spre a ne porni în goană mare, ca să scurtăm timpul cât formăm ţinta gloanţelor ucigătoare şi deci pentru a micşora pierderile.

Ne încordăm puterile, nervii se întind, muşchii se încordează, capul se pleacă şi mai mult înainte, automat, pornesc într'un tempo mai rapid să se înfigă în nisipul pământului uscat. Plămânii se umflă şi se desumflă zgomotos ca nişte foale de aprins cărbuni, vinele se umflă, figurile se congestionează... benga... benga... benga!

Nu ne mai dăm socoteală de nimic.... Ştim că trebue, cu orice preţ să cucerim vila... şi cât mai repede.... Cât mai repede, spre vila... care şi ea începe să împroaşte moarte spre noi, prin ferestrele cari stau deschise spre noi ca gurile unor sălbăticiuni din apocalips!

Se aud gemete, ordine, strigăte, gâfâieli....

Mai sunt vreo 200 m. — iar noi suntem istoviţi, alergând din ce în ce mai încet, în timp ce focul ucigător din faţă, din coastă, din văzduh, de pretutindeni, se înteţeşte.

Părintele, la stânga mea, aproape gemând:

— Nene Gică, nu mai pot; eu cad!

— Părinte mergi la pas; dar nu rămânea locului, vino negreşit după noi....

Din goană, îmi întorc capul spre el — complect istovit, cu privirea absentă, clătinându-se, de-abia mai păşia....

Nu-i timp însă decât de fugă....

Incordându-mă, mereu încordându-mă de credeam că voiu plesni, încordându-mă şi căutând să storc din toate colţişoarele trupului orice rămăşiţă de energie, încordându-mă de simţeam cum îmi zbârnâie toţi muşchii, aşteptându-mă să mă prăbuşesc în explozia nervilor, sângelui, cari le înfipsesem la tensiune şi presiune peste orice limită, alerg, alerg... pentruca să nu cad.... Cred că înebunisem.... spre a mă trezi deodată un şuvoi de gloanţe — ca un şuvoi de apă dintr'un furtun — care se înfigea în pământul care era în pantă, la vreo 7 m. la stânga şi înaintea mea. M'am oprit... dar numai clipita necesară răspunsului la întrebarea: ce fac? Am respins imediat gândul să mă culc.... ca apoi să pornesc să-mi fac vânt şi să sar peste şuvoiul morţii printr'un salt pe care l-am vrut cât mai mare.

Incă o încordare, ajung în dreptul unui bazin, ca apoi după câteva salturi să ajung la... adăpost... în dosul zidului împrejmuitor al vilei, care era şi zidul grajdului şi care ne prezenta un adăpost total, împotriva focurilor, cu care ne băteau bolşevicii... şi unde eram chemat, strigându-mă, de Ionel. El ajunsese cel dintâi, dintr'o ochire găsise acel bun adăpost şi acum mă chema acolo. El, complect extenuat, se aşezase jos, rezimat de zid, se uita la mine cercetător şi apoi grabnic:

— Unde sunt ceilalţi?

Odată cu mine sosise caporalul şi Igor Sacharov 1) în picioare, mă întorn spre cei cari veneau.

Văd ca într'un film scena.

Vasile, ţinând arma ca pe un ciomag pe umărul drept, tras la faţă,

cel mai aproape de noi, venea la pas, privind către locul unde ne găsiam, fără să dea nici o atenţie la nimic; după el, la vre-o 5-6 metri, Alecu cu capela dată puţin pe-oparte ţinând arma orizontal în mâna dreaptă, păşea rar cu pasul lui mare; aceştia au ajuns la adăpost, alături de noi la puţină vreme. Ceva mai în urmă, Neculai cu casca de metal în cap, lăsată pe ceafă, galben, nemai interesându-l nimic de prin prejur, de-abia târându-şi picioarele, fără să pună un pic de grabă în ceeace făcea mergea; când ajunse în dreptul bazinului, începe să sară într'o împroşcare de grăunţe, bucăţi de ciment de diferite dimensiuni: mitralierele îşi schimbase tirul; miile de gloanţe lovea bazinul şi muşca dintr'însul mai mari sau mai mici bucăţi, umplând văzduhul şi dând un vâjâit sălbatec cu acompaniament şuerului gloanţelor şi pocnetului lor (erau gloanţe explosibile); dar Neculae imperturbabil, păşia rar ca un cocostârc, fără ca să mai aibă putinţa vreunei încordări.... şi sub ochii noştri înspăimântaţi, vine şi el se aşează lângă noi la adăpost. La urmă părintele, care după ce se odihnise în arătură, sub ploaia de gloanţe, venia cel din urmă, complect absent: mic şi îndesat, acum slab, i se subţiase şi i se lungise gâtul, cu arma în cumpănire reprezenta un arc descordat; în zadar Ionel îi striga lui, cum îi striga şi lui Neculae să grăbească... el venea cu mers mecanic de maşină. Poate nici nu auzia.... In fine a sosit şi el nevătămat, la adăpostul sigur de focul şi vrăjmăşia inamicului.

Iată-ne pe toţi grămadă, gâfâind şi comentând episoadele şi peripeţiile prin care trecusem.

Intre timp, vrăjmaşul fugise din vilă. Pornim de-alungul zidului spre şosea şi ne uităm la o vilă care se afla dincolo de şosea, cam la o sută de metri, aşezată pe un dâmb mai înalt; era înconjurată, cu frontul spre noi, de tranşee cari aveau un frumos comandament asupra poziţiei cucerită de noi. Principalele elemente ale acestor tranşee aveau tragerea spre locul unde şedeam noi. Cum în ele nu se vedea mişcare, cum pe stânga noastră desigur că se înaintase la alte forţe amice, am tras concluzia că această vilă a fost ocupată de ai noştri fără luptă, în urma retragerii forţelor bolşevice. Nu peste mult vedem înspre aripa dreaptă a lor, eşind dintr'o tranşee şi intrând în alta trupe.... cum nu se vedea decât spinări, arme, nu puteam distinge cui aparţin aceste trupe; vrăjmaşului sau armatelor noastre. — Dar fiindcă nu trăgeau în noi, concluzia a fost că sunt de-ale noastre.

Am intrat în vilă, s'a instalat la etaj o puşcă mitralieră de-a'e noastre, care era servită şi comandată de un „primero" (fruntaş) foarte bine ochitor. Descoperind cuibul de mitralieră, în scurt timp le-a redus la tăcere.

In scurt timp întreaga companie, a intrat în vilă; puţin mai târziu a sosit şi nea Ilie, care a dat ordin de-am barat intrarea pe poartă mare din colţ cu 2 automobile, care rămăsese în pană pe şosea în dreptul vilei.

In tot acest timp — cam vre-o 2½ — dela sosire şi până la astuparea porţii cu automobile, din vila de faţă nu am fost deranjaţi cu nimic. De jur împrejurul grajdului de zid, şi zăbrele de fier pe dinăuntru întreaga companie gata de a primi şi respinge orice atac.

Deodată din tranşeele din faţa noastră începe să strige şi să vorbească în spanioleşte diverşi soldaţi, iar unul se suie pe tranşee şi începe să facă un apel către trupele noastre să nu mai tragă pentru că vrea să le vorbească... Erau trupe bolşevice, cari căutau să ne convingă să dezertăm şi să trecem la ei, unde vom fi... bine plătiţi etc.... Toată noaptea au strigat, au făgăduit, au ameninţat.

Vasăzică vila de peste drum, cu tranşeele din faţă era în stăpânirea bolşevicilor! Şi noi cari credeam că este ocupată de trupele noastre! Această credinţă ne-a dat liniştea necesară să ne credem la adăpost de gloanţele vrăjmaşului, când am sosit sfârşiţi de alergătură sub şuvoaiele de gloanţe, pe cari ni le trimiteau bolşevicii din coastă, din faţă...

Acolo unde ne credeam la adăpost, eram la circa 850 m. de tranşeele inamice cari aveau un admirabil comandament asupra peretelui unde şedeam noi, acolo eram la dispoziţia tirului vrăjmaşului, mai aproape şi mai la dispoziţia lor. Dacă ei ar fi tras atunci, toţi, absolut toţi eram morţi! Nici unul, din toată compania nu ar fi scăpat! Acolo putea fi totală întreaga banderă... Şi ei nu au tras! De ce nu au traş?

Ci au căutat să ne ţină discursuri, ca să ne convingă.

Căci a doua zi când a început o zi de mare încordare cu teribil bombardament de artilerie de mare calibru — dirijat din vila de peste drum — bombardament de aviaţie, care făcea să se cutremure măruntaele pământului, înconjuraţi şi împroşcaţi de toate părţile de mitraliere, în această zi de Sâmbătă 9 Ianuarie, am fost ţinuţi sub ploaia unui înspăimântător tir de o precizie care arăta că au un admirabil material: într'adevăr, ulterior, după cucerirea acestor tranşee, am găsit acele admirabile puşti de tranşee americane Winchester.

Dar de ce n'au tras în noi, atunci când ne aşezasem în faţa lor ca ţintă vie la 80 m. — noi crezând că ne-am aşezat la un bun adăpost?

De ce?

Acest „de ce?" ne-a fost mereu pe buze, necontenit ne-a chinuit mintea, toată ziua, toată noaptea; iar a doua zi, când eram complect stăpâni pe întreaga poziţie care fusese organizată de vrăjmaş atât de măestru, dar folosită atât de prost, şi când am putut vizita întregul sistem de apărare, ne-am dat şi mai bine seama de cursa în care ne situasem şi de minunea care se săvârşise cu noi.

Ionel Moţa, cu spiritul lui cercetător, a dat o atenţie specială în descifrarea enigmei care a făcut să rămânem în viaţă... A căutat, a căutat... apoi ne-a adunat pe toţi, tot la zidul care ne adăpostise şi care ar fi putut să fie şi mormântul, ne-a arătat primejdia, fixându-ne punctele nelămurite, pentru a ne lămuri apoi cu singura explicaţie reală:

— „Aceasta este minunea Arhanghelului Mihail, patronul nostru, care ne-a însoţit şi aici".

*

1) Citeşte «Aravaca»; 2) Citeşte «Pozuelo»; 3) Citeşte «Concia».

1) Citeşte «Espeho»; în limba spaniolă înseamnă oglindă.

1) Benga=iute, fuga.

1) Igor Sacharof, este fiul generalului Sacharof, care a luptat în Rominia pe vremea marelui răsboiu; actualmente refugiat în Germania. Fiul său Igor, se angajase odată cu noi şi fusese repartizat în aceeaş unitate.

ING. GH. CLIME

DE PE FRONT

Continuare din pag. VIII-a

Ajuns aci am suferit o nouă deziluzie.

Inaintea mea fuseseră expediate din diferite puncte ale frontului răniţi mai grav, aşa încât eu trebuia să aştept cu supărătorul grăunte de oţel în carne.

Grinion este un oraş modest, care nu fusese încă atins de bombardament, decât în parte. M'am putut convinge însă, în cele câteva ore cât am stat aci, că urgia pârjolului frăţicid îl secătuise de orice resurse cari puteau face accesibilă viaţa miilor de soldaţi ce se aflau aci. La Grinion am asistat la viziunea măreaţă a înfrăţirii absolute între ofiţeri şi soldaţi.

Răniţii erau luaţi în braţe de către ofiţeri şi transportaţi unul câte unul în biserica târguşorului, unde medicii ofiţeri făceau operaţii mai urgente răniţilor evacuaţi.

Inainte de a continua cu fugara descriere a acestui spital improvizat în palatul catedralei trebuie să mă opresc puţin asupra drumului făcut noaptea dela Boadila del Monte până la Grinion.

Trebuia să trec prin partea de Vest a Madridului.

Maşina cu farurile stinse, cu motorul deabia pufăind, atinsese, mergând dealungul tirului artileriei noastre, periferia ruinată a Madridului. In noaptea umbrită turlele catedralelor, cetatea universitară, grădina maurilor, Casa del Campo şi Palatul regal, se aflau la 250-300 metri de drumul pe care mergeam şi aci se trăsese de câteva zile linia frontului inamic.

In Madrid luptele se dau la 10 şi 15 metri unul de altul. Era un fel de gherilă. Se luptau cele două tabere cucerind casă cu casă, etaj cu etaj şi cameră cu cameră. Luptele se dau şi noaptea, pe întuneric.

In timpul trecerii prin Madrid auzeam împuşcături răzleţe, sau răbufniri de explozii.

Aspectul părţii din Madrid prin care am trecut era acela al unor ruine înegrite de fum şi cărămizile dărâmate făceau mormane care păreau noaptea nişte movile imense de pământ. In curtea grădinii Maurilor altă dată loc exclusiv regesc de promenadă astăzi erau săpate în lung şi în lat tranşee cu parapet şi nimic din splendoarea de altă dată — nu mai amintea gloria apusă a regilor burboni. Mă întrebam dacă nu cumva şi decadenţa morală a şirului de regi nesocotiţi, pe cari îi avusese Spania ajutase la spectacolul pe care-l vedeam în noaptea aceasta, trecând încet şi hoţeşte cu auto-ambulanţa prin capitala Spaniei.

Am ieşit din Madrid cu inima strânsă de jale, trecând prin unul din bulevardele mărețe de altă dată, Caldarâmul de asfalt era răvăşit de par'că fusese arat cu un plug gigantic şi maşina se pleca ba pe o parte, ba pe alta, făcând uneori eforturi pentru a ieşi cu roţile stâlcite din vreo gaură de obuz. Ici şi colo strada era barată de prăbuşirea vreunui zid, de crengile vreunui copac despicat de schije şi din loc în loc, treceau strada, fantomatic, grupe de doi şi trei soldaţi, furişându-se în dosul zidurilor prudenţi cu arma gata de atac. Ieşim din Madrid şi mergând pe şoseaua ce duce la Grinion, mergem mai degajaţi, fiindcă ne depărtăm de front. Din ce în ce se răresc tot mai mult pocnetele armelor şi bubuitul exploziilor. Intâlnim în drum trupe ce veneau pentru aprovizionare, catâri purtând samare cu muniţiuni, bucătării ambulante şi câteva baterii schimbau poziţia.

Nu aş putea spune că era prea multă organizare în acest amestec de trupe ce mărşăluiau. In Grinion — pentru a relua firul — spitalul din palatul catedralei era feeric iluminat, având însă storurile trase şi mesele de operaţii erau înşiruite în faţa altarului bisericii spitalului, unde medici în halate albe îşi făceau datoria, operând în mod aproape mecanic extrem de rapid cazuri mai grele. Nici aici nu era o organizare medicală ideală. — cum ce este în general în războiu.

Lipseau aparatele technice moderne de Rontgen şi din cauza numărului foarte mare de răniţi, care-şi aşteptau rândul, aveam impresia că lucrurile nu vor merge tocmai străducit.

In acest spital se presta o muncă titanică însă. In special femeile munceau din greu şi aduceau totodată o notă de nouă şi nebiruită unitate naţională. Femeea spaniolă pe care am văzut-o colaborând la munca salvării naţiei este cu adevărat de o superioritate greu de egalat. Ingrijeau de răniţi cu dragoste de soră, fără nici un fel de gânduri coţofeneşti.

Erau aci soţii de ofiţeri, de magistraţi, de profesori, eleve de liceu, studente şi femei de treaptă socială mai modestă şi toate cu aceiaş râvnă, acelaş devotament şi cu aceiaş ţinută de ireproşabilă demnitate stau la datorie. Ajutau la pansatul răniţilor, alinau cu o mângâere de mână catifelată fruntea rănitului, care se zbătea sub bisturiu, spălau rufele aduceau mâncarea, turnau picături de medicamente, încurajau cu vorbe duioase pe cei grav răniţi, scriau corespondenţa familiară a celor internaţi şi forfoteau toată ziua prinse în această maşinărie a războiului..

Timp de două ore, uitând de rana din care se prelingeau pe sub pansament la fiecare mişcare, firişoare de sânge, am privit cu admiraţie la furnicarul acesta de schilozi şi invalizi, fiecare deopotrivă de eroi şi am plecat de aci la gară cu o maşină-ambulanţă, după ce mi s'a schimbat pansamentul şi mi s'a servit masa.

In Grinion se simţea mult lipsa apei, din cauză că, în parte, fuseseră stricate conductele de apă. Inainte de a sfârşi cu acest capitol trebue să subliniez curăţenia exemplară, care domnea în spitalele Spaniei prin care am trecut şi mai ales îmbrăcămintea de pat a răniţilor, care era albă ca spuma, soldaţii fiind îmbrăcaţi în pijamale, cari erau schimbate la cea mai mică pată de sânge.

Alimentaţia răniţilor era exemplar de bună. Li se servea soldaţilor după cerere o hrană, pe care cred că nu prea mulţi din ofiţerii noştri o au în timp de pace. Soldaţii avea câte patru sau cinci feluri de mâncare, prăjituri, fructe şi delicioase vinuri spaniole.

Toate acestea erau servite cu artă, în farfurii de porţelan celor mai grav răniţi, dându-le mâna surorile de caritate, cari stând aşezate pe marginea patului, duceau lingura la gura rănitului, hrănindu-l ca pe un copil. Aci pentru fiecare dintre femeile care făceau de bună voie serviciul pentru medici, ofiţeri sau soldaţi mobilizaţi, un rănit era considerat ca un erou şi nu cred să fie prea multe sanatorii sau spitale particulare la noi în ţară, unde bolnavul să fie tratat cu atâta părintească îngrijire. Doream atunci, când am văzut aceste mărețe dovezi de felul cum spaniolul este pătruns de spiritul datoriei, să observ şi în ţara mea, dacă Dumnezeu mi-ar hărăzi aceasta, s'o mai revăd aceleaşi lucruri în timp de pace, fiindcă odată cu aceasta mi-am reamintit cu ani în urmă unde Barnowschi descria altfel „Neamul Coloenesc".

La gară am fost urcaţi în compartimente clasa I-a cu canapelele trase afară pentru a se lungi locul unde trebuia să dormim, sau să ne odihnim până la destinaţie. Nu ştiam direcţia spre care porneam. Erau orele 2 noaptea, în dimineaţa zilei de 6 Ianuarie, când am părăsit Grinion, împreună cu alte două trenuri înţesate de răniţi. In tren erau doi medici de serviciu, chemaţi să dea, dela caz la caz, primele ajutoare. A făcut asupra mea o impresie tristă o staţie în care am oprit, după vreo două ore de mers, pentru a coborî pe un camarad care decedase.

Când a început să se lumineze de ziuă am trecut la fereastră unde priveam spre crestele munţilor Sierra de Vichente. In gările mai mici pe unde trenul nu oprea, vedeam feţe îngândurate, uitându-se prelung şi jalnic spre convoiul celor trei trenuri cu carne sângerândă. Intr'o staţie unde trebuia să rămânem mai multă vreme pentru a face încrucişarea cu un tren ce venea din direcţia opusă, câteva femei dela ţară purtând coşuri încărcate cu mere pentru vânzare şi-au descărcat întreaga marfă, dând-o gratuit răniţilor ce se aflau în vagonul din faţa peronului. Gestul precupeţelor de'a ţară, pornite să-şi agonisească bucăţica de pâine, cu merele din coşul lor şi plecând acum spre casă fără mere şi fără pâine, mi-a părut sublim şi căutam să descifrez această atitudine în temperamentul latin al fraţilor spaniolI.

Bănică Dobre

Ceas de rugăciune

Fraţilor, scăzută-i ziua bună,
şi plopii dau cu frunzile de lună.

Nici flintele, nici fluer nu răsună..

Cu-azurul sprijinit în mână,
Falanga desluşeşte cerul din ţărână,

şi'n rugă'ngenunchează cerbii:
Stăpânul pădurilor şi ierbii

să trimită'n închisoare
camarazilor fărâmi de soare..

Ei zidesc din munţi de suflet şi alean
veacul nou daco-roman.

GH. ANTONOVICI

Poeme din Ţara Bârsei

Adâncă seară

In seri adânci lumina din ferestre
Măreşte slove şterse depe tomuri.
Văd dincolo, — din uriaşe creste
Urcând în ceţuri, reci, înalte domuri,

O mână pală urmăreşte rânduri
Uscate de tăcere şi uitare
Şi, în neînţelesele lor gânduri,
Bătăi de inimi trec mereu mai rare,

Mă plec cu gene ostenite, ude,
Sub orele ce umerii mi-i farmă;
Tresar când lină trecere se-aude,
E umbra care vrea s'adoarmă.

*) Din volumul «Versuri», sub tipar.

AUREL MARIN

De Paști, la cinematograful ARO
VLADIA KORSAKOV
GARDIN și VASILIEV
Muzica: DUNAEVSKI Regia: GAVRONSKI

Viața de umbră și lumină a Cernăuților

—Un oraș în mâinile hebreilor.— Desinteresarea și desmățul politiciantst.— Cine stăpânește întreprinderile industriale? — Obrăznicia israelită. — Școlile sunt terorizate de hebrei. — Viața bisericească și culturală. — Celelalte orașe bucovinene.

Capitala Bucovinei, unul din cele mai frumoase orașe din țară, o duce foarte rău din punct de vedere național. Viața lui economică și financiară se găsește în mâinile străinilor. O stăpânesc hebreii, cari dețin aproape întreg capitalul bucovinean în ghiarele lor hrăpărețe. Numai puțini sunt creștinii — de Români nici nu mai vorbesc! — cari și-au putut permite să deschidă magazine sau ateliere industriale la Cernăuți. Sunt hebrei, ca sinistrul individ Fokschaner sau Anhauch, cari is proprietari de câte 10—20 imobile în centrul orașului, în timp ce Românii abia dacă mai sunt tolerați pela periferie.

Mâna de lucru creștină e speculată până la sânge de gangsterii hebrei. Ignorând diferitele dispoziții relativ la protejarea muncii naționale, tărtanii își bat joc de bieții muncitori, pe cari îi silesc să accepte condiții rușinoase de salarizare.

Autoritățile, chiar dacă's bine intenționate, nu pot face nimic. Israeliții din Cernăuți s'au coalizat într'un zid, care desfide orice ordin. Ei au pătruns în toate ramurile industriei și-ale comerțului, împingându-i la fund pe Români, Germani și Poloni.

IMORALITATEA UNEI ORGANIZAȚII POLITICE

Dintre organizațiile politice din Bucovina, cea mai înstrăinată e, desigur, cea național-țărănistă. O conduce, formal, d. prof. Sauciuc-Săveanu. De fapt, însă, o dirijează din umbră individul D. Moldovanu, de al cărui trecut întunecat ne-am ocupat altădată. Acest farsor politic, care a dezertat din armata română în timpul răsboiului mondial, a dus național-țărănismul din Bucovina la o totală înstrăinare. Hebreii au ajuns să dea directive până și d-lor T. Sauciuc-Săveanu, Kaczmarowski Weiser și dr. Alvirescu.

Remarc totala desființare a partidului social-democrat. Muncitorimea, condusă acuma de Români, se îndreaptă către alte țeluri. La atelierele c. f. r., unde ieri răsuna croncănitul impertinent al social-democraților și-al comuniștilor, astăzi bate vânt înviorător de primăvară. La aceasta, a contribuit mult și inginerul Gogan, care a făcut un adevărat apostolat în rândurile credincioșilor muncitori ceferiști.

SCRISORILE DIN WILNA

Privind depe superba măgură a Domnicului spre șesul Prutului, vezi nenumărate fabrici. Fumul lor se împrăștie deasupra luncilor, gălbejindu-le ca o secetă. Te-ai bucura căci ritmul motoarelor înseamnă bogăție pentru neam. Dar... Banii grei, pentru care asudă bietul muncitor creștin, nu ne bucură, căci fabricile aparțin jăzilor.

Numeroase întreprinderi industriale aparțin unor hebrei, cari n'au nici măcar cetățenia română. Ei au venit din Wilna, Lodz sau Lwow, de unde au trebuit să fugă din cauza unor afaceri suspecte.

Fabricile textile, în special, ar trebui să atragă neapărat atenție autorităților. In ele, se propagă comunismul și cel mai agresiv șovinism israelit. De-acolo pornesc cele mai nerușinate provocări la adresa românilor.

PROBLEMA ȘCOLARA

Hebreimea, constatând că liceele de stat nu admit elemente nepregătite, a înființat diverse instituții particulare de educație. Astfel, pe când Ionică și Ghiță din Cuciurul-Mare sau Mihalcea trebuie să-și tocească zi și noapte coatele — ceeace-i cinstește — pentru a obține un 5 la limba latină, Isaac și Gherș din Sadagura sau din Ulița Jidovească din Cernăuți, cu zece preparatori particulari, își trec fără «of!» examenele.

Ar fi de datoria inspectoratului școlar din Cernăuți să mai controleze din când în când activitatea liceelor particulare, unde cresc elemente periculoase pentru viitorul țării.

Școlarii hebrei au o conduită agresivă față de profesorii creștini, cari trebuie să înghită toate obrăzniciile purăților protejați ostentativ de felferimea hebree.

RITM NOU IN GOSPODARIA EPARHIEI BUCOVINENE

I. P. S. S. Mitropolitul Visarion, pășind în fruntea eparhiei bucovinene, a procedat la o radicală transformare a sistemului administrativ. Au fost numiți numeroși funcționari români, elementele străine fiind cu totul îndepărtate dela conducerea vastului aparat de administrare a imenselor bogății din patrimoniul Mitropoliei.

S'au creeat fonduri speciale pentru construirea de noui biserici și burse pentru studenții merituoși, achitându-se totodată salariile și pensiile restante ale clerului.

Evident, cuvântul definitiv nu poate să cadă încă asupra activității dela Mitropolia Bucovinei. Se așteaptă, după terminarea relacerii administrative, un duh nou de spiritualitate ortodoxă. Bucovina oferă un vast teren pentru un Vlădică iubitor de frumusețea românească. Pictura și muzica bisericească, încurajate, lăsate pe mâna unor artiști veritabili, vor fi, desigur, puse la loc de cinste în sfera de preocupări mitropolitane — iar presa teologică se va înviora toată până la strălucirea «Candelei», unde capacități științifice de talia unor Vasile Tarnavschi, Vasile Gheorghiu, Valerian Șesan, Vasile Loichița și alții tot atât de străluciți ostenesc pentru prestigiul ortodoxiei.

ASPECTE CULTURALE

Cernăuții au avut întotdeauna o proprie viață culturală. Cu timpul însă, din cauza nepăsării autorităților sau a ignoranței politicianiste, ea a decăzut aproape cu total.

Reaua voință a autorităților a mers atât de departe, încât s'a găsit de cuviință să se desființeze Teatrul Național, — acela care, sub directoratul d-lor prof. Dragoș Protopopescu și Victor Ion Popa, a cunoscut vremuri de glorie (la Cernăuți au fost reprezentați pentru întâia oară în românește Pirandello, Shaw, Barrie și Sutton Vane, și Lucian Blaga, a luat în capitala Bucovinei primul contact cu scena).

Minoritarii ajunseseră să copleșească viața culturală a Cernăuților, când un curent nou, de trainicie românească, a prins să înviorezе Bucovina. Au pornit atunci la drum «Insemnările sociologice» ale d-lui profesor Traian Brăileanu, unde colaborează, pe lângă Gaston Richard și Joussain, o echipă de tineri intelectuali de frumoase performanțe științifice: Ion Țurcan, George Macrin, Barbu Slușanschi, Leon Țopa, Claudiu Usatiuc, Ionel Negură și alții. Pentru apariția la timp a revistei îngrijește d. prof. dr. C Zoppa.

Puțin după «Insemnări Sociologice», a început să apară «Iconar»-ul lui Liviu Rusu, la care și eu am fost fericit să muncesc. «Iconar»-ul i-a impus pe tinerii scriitori Teofil Lianu, George Drumur, Vasile I. Posteucă, Aurel Marin, Gh. Antonovici și alții, cărora li s'au alăturat acuma Ștefan Bucevschi, Tudor Nicodem, George Chlopina și Liviu Lut. Din osârdia «Iconarului» a fost tipărită și compoziția muzicală «Costea» a lui Paul Constantinescu.

La publicațiile de strictă specialitate, voiu menționa «Revista de pedagogie» a d-lui prof. C. Narly, care clădește o operă durabilă de știință românească, «Buletinul Facultății de Științe», «Buletinul Mihai Eminescu» a d-lui prof. Leca Morariu și «Candela».

Dintre revistele literare: «Făt-Frumos», deasemenea a d-lui prof. Leca Morariu, «Țara Șipenițului» a inimoșilor Pompeiu Atanasiu, Cicerone Mucenic, C. Iacob, și «Freamătul literar» din Siret.

In viața plastică, am avut câteva expoziții colective, despre cari am mai vorbit. Din tânăra generație se ridică Vasile Ștefan și Rudolf Ryliczka, luptând cu indiferența unui public, care continuă să cumpere cromolitografii și mâzgălituri hebreești.

Viața muzicală se desfășoară sub egida Coonservatoorului, care e condus de d. G. Onciul și care a organizat un cvartet (I. Megasiuc, Stoia, Liviu Rusu și Peinelt) de frumoase realizări. Societățile «Armonia» și «Tudor Flodor» lucrează deasemenea cu mult avânt pe teren muzical.

Mult aport la viața culturală au adus societățile studențești.

TARGURI BATUTE DE PLOI...

Celelalte orașe ale Bucovinei prezintă acelaș tragic aspect economic. La Suceava, Storojineț, Rădăuți și Vatra Dornei — hebreimea se lăfăiește ca și la Cernăuți. Doar Câmpulungul cu Rarăul lui, drag cuiva, înfruntă năvala vulpilor cătânite.

Specula cea mai nerușinată domnește în bietele orășele din Bucovina, unde țăranul e spoliat și urgisit pentru munca prestată.

BUCOVINA INTREAGA SUFERA. IUFLELE S'AU CUIBARIT IN EA ȘI MULTE COZI DE TOPOR O AJUTA. TOTUȘI, SE SIMT DE DE ACUMA PAȘII UNUI ALT DESTIN, CARE-O VA REINALȚA LA SPLENDOAREA DE ODINIOARA.

Mircea Streinul

Școala Românească

Invățământul primar, secundar, profesional și superior dela Spiru Haret la dr. Angelescu

Asupra învățământului de toate gradele și în special asupra celui superior — și-au îndreptat atenția conducătorii noștri cel puțin așa se pare, sau așa vor să lase să se pară.

Că așa e la noi. Toate se fac numai la suprafață, numai de ochii lumii, de mântuială și nu se putea să fie altfel cu învățământul. Nici chiar sub oblăduirea d-lui dr. Angelescu, care s'a ocupat, se pare, mai mult decât alții — după Spiru Haret, bine înțeles, de școală.

SPIRU HARET, REFORMELE LUI ȘI SPECULAȚIILE DEMO LIBERALISMULUI

Școala a avut la noi un mare reformator, pe Spiru Haret, care a căutat să ridice standardul de viață al statului românesc, introducând învățământul primar obligatoriu, înființând școale și susținându-le.

In urma lui a venit demo-liberalismul care a speculat reformele marelui bărbat al culturii, prin demagogie și pentru electoral.

Invățătorii au fost luați dela rosturile lor și svârliți în hârțele politice. A venit d. dr. Angelescu în fruntea ministerului școalelor și și-a făcut un titlu de glorie din a construi localuri. Și, e drept a construit ceva.

A construit școale primare. Statisticele ministerului educației naționale spun că am avea astăzi cam 20.000 școli primare. Dar situația e departe de a fi mulțumitoare, căci localul nu ajunge. Trebue și suflet.

Sau, trebue mai înainte de toate suflet, căci fără acesta nu se poate face nimica. Și la temelia școalei noastre nimeni — dela Spiru Haret — n'a pus suflet.

Cele 20.000 școali primare, cu toate că ar avea localuri, cum o fi dat Dumnezeu să le aibă, se sbat în cea mai mare mizerie. Iarna fără foc, sau cu pereții de-abia aburiți, cu copii slabi, cu obrajii galbeni, cu hainele zdrențe și cu ghetele sparte, cu învățătorii supți de mizerie și foame. Căci salariul unui învățător tânăr este de abia de 1600 lei.

In schimb i se pretinde învățătorului să muncească, mult.

Cele 3 jumătate milioane de elevi au nevoe de cel puțin 70.000 învățători, ori acum sunt deabia 68.000 învățători. Deci aceștia trebue să muncească, spre a suplini și lipsa celorlalți. Căci așa i-a fost sortit învățătorului: să muncească ca un câine, ca de-abia să poată muri de foame.

Pentrucă în Țara noastră așa e.

Școalele secundare

Școala secundară a servit drept câmp de experiență tuturor guvernelor.

Nu credem să mai fi fost lege care să se fi modificat de atâtea ori ca legea învățământului secundar.

S'a dovedit că elevii liceelor noastre sunt cei mai buni cobai. Și de aceea fiecare ministru și-a exprimat ideile și principiile pe spinarea lor. De aceea elevii liceelor noastre, sunt slab pregătiți. Săcâiți de atâtea modificări și reforme care-i aduc în situația de a face aceeaș materie de mai multe ori și a face altă numai de mântuială, elevii învață fără tragere de inimă, de frică sau pentru a vâna o notă de trecere.

Nu s'a ajuns a se forma o conștiință elevului și nici nu i s'au servit pilde suficiente de către profesorii cari rar au încercat să se apropie de sufletul lui.

Nici situația materială a învățământului secundar nu e prea strălucită. Și aci sunt profesori insuficient plătiți și elevi în mare mizerie, cu toate că ministerul a creeat un fond pentru bursele elevilor.

Numărul școalelor nu e prea mare. Al celor de stat bineînțeles. In total licee, gimnazii, de fete și băeți — și seminarii, bugetare și extrabugetare sunt 311.

Invățământul profesional

S'a încercat de vre'o câți-va ani în urma afluenței șomajului intelectual, să se dea o altă îndrumare și anume, spre învățământul practic: comercial, industrial și de menaj. S'au desființat atunci licee și în locul lor, s'au mai înființat școli practice.

Anul trecut însă, li s'a dat și acestora titlu de licee: licee comerciale, licee industriale. Și rezultatul este că în loc de a se da o îndrumare spre practic toți absolvenții școalelor acestora vor căuta slujbe la stat.

Acesta e mentalitatea la noi. Să fii funcționar vorba lui Carp. «Românul se naște bursier, trăește funcționar și moare pensionar».

Numărul diverselor școale și licee practice bugetare este de 235, iar al celor extrabugetare 58. Un număr destul de mare.

Pregătirea care se dă elevilor în aceste școli, pare a fi însă insuficientă și din punct de vedere intelectual și din punct de vedere practic, în afară de liceele comerciale unde ies elemente bine pregătite.

ȘCOLILE SUPERIOARE

Și aci să ne oprim puțin și asupra Universităților. Asupra laboratoarelor ce se întrețin aproape numai din taxele studenților asupra vieții sbuciumate și pline de lipsuri a tinerelor vlăstare. Asupra obrazului supt, asupra ochilor arzând de suferință și de dreptate.

Și când te gândești că toate oasele în capul lor se sparg!

Taxe mari, căminuri închise, cantine insuficiente, cursurile scumpe și nici un ajutor de nicăeri. Și nici o speranță. Decât în Dumnezeu și în ei, în curățenia lor sufletească în credința lor mare. Și pentru această credință, pentru această frântură de curcubeu sunt ei prigoniți. Dar bun e Dumnezeu, ar trece ele toate. Cum o trece și ploaia de acum și s'a' arăta soarele. Luminos, mai luminos ca oricând.

Intreaga noastră cultură este oprită în mersul ei de anarhia demo-liberalistă. Și întreg bunul mers al tuturor compartimentelor învățământului nostru șchioapătă din cauza șchiopătărilor regimului.

Dar suntem în săptămâna Patimilor. Vine Paștele. Vine Invierea. Tot așa trebue să vie și învierea cealaltă. Invierea cea mare, care va schimba totul. S'o așteptăm.

TR. O.

D. MOCIORNIȚA
UREAZA TUTUROR LA MULȚI ANI
SĂRBĂTORILE PAȘTELUI
HRISTOS A INVIAT!

Un pavilion aviatic la Luna Bucureștilor

La expoziția Luna Bucureștilor din Mai se pregătește un pavilion al aviației tineretului în care vor fi expuse modele sburătoare, motoare fabricate în țară de Uzinele I. A. R., numeroase fotografii asupra activităței uzinelor aviatice I. A. R., S. E. T., I. C. A. R. și altele.

Echipele de tineri din diferite licee sau alte instituțiuni vor executa la banc, în fața publicului, modele sburătoare.

Impertinență și sfidare jidovească

Cu ocazia sărbătorilor jidovești apar în toate vitrinele coreligionarilor lor comercianți, stegulețe cu triunghiul specific în culorile naționale evreiești.

In clișeul nostru se poi vedea în vitrina unei librării, printre «Poveștile lui Creangă» și Poeziile» lui Eminescu o puzderie de atari stegulețe.

Niciodată oficialitățile nu se sesizează pentru a dispune confiscarea lor. Incă o dovadă că jidanii își fac de cap în România ospitalieră.

Doriți marfă bună și eftină?
Cumpărați dela magazinul
Gheorghe Filipescu
En-gros MAGAZIN CU COLONIALE En-detail
București, strada Carol No. 41
și Bulevardul Maria No. 8
Telefon 3-33/42

Străjeri — Cercetași — Premilitari
și tuturor Comandanților
Depozitul Cercetășesc
ECHIPAREA
C. MARINESCU
Strada Col̦tei 28, Posta Sfinților
vă zice
CHRISTOS A INVIAT!

Republica „Groși"

Hoții de lemne. Banda lui Matei

Sunt locuri în România Mare, pe care nu numai că nu le cunoaștem, dar despre cari nici nu se prea vorbește.

Curioasă ni s'a părut comuna GROȘI, din plasa Beliu, jud. Bihor, care înnumără circa patru mii locuitori.

HOȚII DE LEMNE...

Vom încerca să descriem aici, această comună, sau mai bine zis, această republică dela noi din țară.

Ni s'a părut curios, cum am mai spus și aceasta cu atât mai mult, cu cât locuitorii comunei «Groși» nu trăesc, și de veacuri nu au trăit, decât din furt. *In comuna aceasta fură toată lumea, dela primar și până la cel din urmă locuitor.* Dar n'are nimeni ce să le facă. Hoția la ei este moștenită din moși și până nu fură n'au ce mânca. Nimeni n'a putut până acum să stârpească hoția. Ei, nu dau voe nimănui să se stabilească în comuna lor. Aci, nu stau nici jandarmii, nici judecători și nici vre o altă autoritate publică, trimisă dela centru.

Cel dintâi om, care a putut să pătrundă aci, a fost judecătorul *Dritonovici Baior*, care le-a împărțit cărțile de alegători, fiindcă se găsean în preajma unor alegeri. Dar acest «NEGREAȚA — după cum le mai spun ei la toți cei îmbrăcați în haine civile și în special în haine negre —, a fost forțat să plece chiar în ziua aceea, fiindu-i teamă de a nu cădea în *«ilegalitate»*.

Dacă cineva ar încerca să sancționeze toate neregulile, cari se întâmplă în comuna «Groși», ar avea nevoe de câteva regimente de jandarmi și poate că n'ar reuși.

Să arestați pe toți locuitorii de aci? Nu. Fiindcă «Groșenii» sunt de un curaj fără seamăn și nu se sfiesc să-și arăte armele și mitralierile, ori de câte ori au nevoe. De unde arme și mitraliere? Din războ. Fiindcă ei s'au reîntors acasă cu tot echipamentul lor, din regimentele din care făceau parte.

BANDA LUI MATEI

Astfel, băiatul popii, din comuna «Groși» — MATEI —, un flăcău sdravăn, frumos, cu obrajii rumeni și maturi, într'o zi, alături de câțiva consăteni, a plecat să arate bihorenilor: armele, curajul și puterea lui. Nu omora. *Banditul Matei,* opera căruțele, mașinile și deseori chiar și trenurile de prin împrejurimi, pe care le jefuia. Ani mulți s'au scurs de atunci. La intervale scurte, *Matei* apărea când într'un cap al județului, când la celălalt, când la mijloc, spre a da lovituri îndrăznețe și dezastroase.

Dar cum toate merg până la un timp, Matei, feciorul popii din «Groși», banditul Matei, s'a îndrăgostit într'o zi de o femee, pe care o atacase și pe care o jefuise barbar.

După câtva timp, și-a lăsat tovarășii și a plecat... în căutarea fostei lui victime.

După un an

După un an de colind, de alergări, în care timp tovarășii săi dădeau lovituri, el reușește în fine, într'o seară, să descopere în centrul Aradului pe ZIȚA, femeea pe care o jefuise. A urmărit-o până acasă. Și în str. Mihail Eminescu, Matei află că ZIȚA este «contesa» KORADY, fica bancherului evreu ungur Korady.

De aci încolo, începe romanul lui de dragoste, cu plimbări nocturne pe sub ferestrele ei... Zița nu-l recunoaște, dar simte o apropiere sufletească de el. A mai trecut o noapte, două, trei... și Matei ajunge în patul contesei...

DESTAINUIREA

Dar cum sub imboldul iubirii lui tinerești, Matei nu putea să uite și mai ales să nu-și ceară ertare, către ziua ultimei nopți, se apucă și destăinui Ziței, remușcările lui triste. Zița l-a ascultat, l-a ertat, dar de a doua zi Matei a dispărut...

Unii spun că Zița, această femee magică, cu ochi de diamante, cu trupul sculptat și cu iubirea aprinsă ca jarul, i-ar fi înlesnit trecerea în Ungaria, unde banditul Matei trăește sub alt nume și Zița se duce să-l vadă din când în când; iar alții spun că mormântul lui este în mijlocul unei păduri de brazi.

Svonuri sunt multe. Unii spun că Matei ar fi fost omorât de tovarășii săi, pe cari i-a părăsit, iar alții că ar fi fost omorât de frumoasa «contesă» KORADY.

Cine o ști adevărul acestei triste povești de iubire? Cine va desvălui vreodată taina morții banditului Matei?

CURIOZITAȚI DIN «GROȘI»

Curiozitatea însă, pe care o prezintă această republică, din regatul României, este absolutismul cu care se conduce comuna.

Incepând cu alegerile și sfârșind cu măritatul fetelor, «groșenii» sunt de o absurditate nemai pomenită. *Când vin alegerile și în totdeauna, toți locuitorii votează cu unul din opoziție.* Apoi, toată lumea votează pe primar, fiindcă numai dacă vor avea în frunte un primar, care să le permită să fure, numai așa vor putea trăi. Vă veți întreba: De unde și ce fură, când toată lumea trebue să fure, pentrucă nu trăesc decât din furat?

Ei bine, aflați că ei nu fură decât lemne și acestea din pădurile statului. Comuna lor este situată în mijlocul unei păduri. Lemnele furate le transportă cu carele în comunele vecine, unde le vând.

O fată nu se poate căsători cu un băiat din altă comună, după cum nici un flăcău cu o fată în altă parte.

Fetele nu se mărită cu un bă... până ce nu le prezintă un certif... de bună purtare, pentru care ... marul de astă dată, nu mai ... eliberat de Prefectura județ... Cine nu are acest «CERTIFIC... DE BUNA PURTARE», nu se ... însura, fiindcă în acest certif... trebue să se specifice de câte ... fost condamnat la județ pent... furt de lemne. Dacă n'a fost condamnat niciodată, este socotit ca om de nimic, care nu poate să întrețină o familie.

Lucrul acesta pare o absurdi... care totuși există.

DIN ȘCOALA... BANDIȚ...

Chiar dacă în comuna «Gr... sunt câțiva locuitori mai instă... nu-și dau copiii la școli secund... fiindcă le este teamă ca fiii lor, ... n'o ia pe urmele banditului Ma... Cum? Banditul Matei, fiind fiul ... pii, a fost dat la liceu, unde a ... tat vre-o două clase, apoi a luat... pe drumul haiduciei. Astfel, le e ... teamă, ca fiii lor să nu ajungă ... diți și să nu-i piardă de lângă ... Cu un cuvânt, locuitorii com... «Groși» se mulțumesc să-și ... copiii, cum să fure zi și noapte, ... ne din pădurile vecine.

ALTE CURIOZITAȚI

Groșenii plătesc impozite ... fiindcă n'au nici venituri. Pământul nu este fertil. Dar, cari impo... te sunt încasate numai de prima... lor, cari apoi le vărsa la centru, ... genților fiscali nu li se permite ... a pătrunde în comuna «Groși».

Toate procesele sunt judecate ... mai de primar și ceeace decide ... este sfânt.

Jandarmii vin, dar nu inser... niciodată pe aceste locuri. Par... stafii negre, stafiile pădurilor ... isgonesc... Vin și în număr de cinci, ... șase, își fac așa zisa inspecție, ... poi se duc la locul de reședință.

Pe drept cuvânt, din cele scrise mai sus, putem spune: comuna «Groși», din plasa Beliu, județul Bihor, ESTE O REPUBLICA. O re... publică într'un Regat...

ILIE CIUTESCU

Uniunea națională sărbătorește victoria

Deunăzi clubul Frontului Rom... nesc din centrul orașului, toți coma... danții și ostașii cari au luat parte ... la bătălia din ziua de 25, s'au ad... nat ca împreună să se bucure de ... rezultatul muncii depuse.

Primul a vorbit d. deputat colonel Chiriac și a arătat însemnătatea unirii forțelor naționaliste la Neamț și semnificația rezultatelor obținute pentru viitor.

Au mai vorbit d-nii avocat Șoarec, decanul baroului de Neamț, avocat N. Ioanin, institutor T. Ungureanu toți bătrâni, iar din partea tineretului d. avocat Grigoraș...

SLOVA ŞI CULTURA ROMANEASCA

Invierea lui Hristos văzând

Centrul de greutate al istoriei, rămâne tot faptul învierii. Tot ce s'a întâmplat înaintea învierii lui Hristos, a condus către ea, iar cele ce s'au petrecut după, au isvorît din ea. Oamenii, ca şi popoarele, au fost şi sunt, mari sau mici, după cum au înțeles şi înțeleg, mai profund sau mai la suprafață, taina morții în nădejdea învierii. In fața acestei minuni, profețiile au încetat, limbile au amuțit, iar gândurile, chiar şi cele mai agere, au încremenit.

Nimeni nu a avut vreodată pretenția nesăbuită, că ar putea grăi, în vreun chip, toată bogăția de sensuri, a zdrobitorului mister. Copii ai neputinței, ne hrănim din svâcnirile de viață ale mormântului deschis, fără să putem pricepe adâncul înălțimii lui. Dacă am admite, prin absurd, că s'ar putea abstrage din istorie realitatea învierii, cu tot ce ține de ea, ce ar mai rămâne atunci din toate câte ni se pare că au fost şi sunt? O tristețe fără leac ar cuprinde pământul şi vârsta ar fâşâi zadarnic pe la urechile noastre, când am şti că orice clipă nu este decât un pas mai mult spre nimicul imens al morții fără sfârşit. In clipa în care cineva are totul, tocmai atunci îi lipseşte încă ceva: garanția învierii, a cărei arvună ne-a dat-o lăstarul de pe Golgotha. Sute de ani dearândul, omenirea s'a înviorat cu mireasma smirnei şi aloei dela mormântul Domnului, dar misterul a rămas întreg.

Povara grea a păcatului a început să se surpe odată cu pregătirea unui mormânt nou, celui mai ales «fiu al omului».

Şi Hristos S'a făcut pârga celor adormiți, tocmai pentrucă a suferit pe nedrept. Poate că între cei de pe vremea aceea, El era cel de pe urmă care trebuia să sufere piroanele şi oțetul răstignirii. Dar, şi aici este, mi-se pare, tot misterul învierii, moartea n'are parte de înviere şi cer, când vine drept plată pentru păcat. Hristos nu avea păcat, dar a trebuit să moară pentru păcatele celor cari l-au judecat şi condamnat. Pentru aceea însă, moartea sa este atât de fecundă, încât istoria nu se mai poate concepe fără ea. Anele, Caiafele, Pilații şi toți sinedriştii şi areopagiştii au murit şi morți au fost, au n'au mai înviat şi nici nu vor învia vreodată, decât pentru osânda veşnică.

Singurul care trăeşte, este Cel ce a suferit pe nedrept. Vrăşmaşii de totdeauna ai Crucii, nu sunt decât gunoiul care îngroaşe mugurii învierii. In felul acesta sunt şi ei necesari, dar vai de această necesitate a lor! Mai bine nu s'ar fi născut cei ce se aşează deacurmezişul adevărului! Mormântul însă, această cetate de scăpare a dreptății, nu a ținut pentru sine taina ce i s'a încredințat.

Deodată cerul se căptuşeşte cu fulgere şi trăsnete de prăbuşire de ev, pământul se sgudue ca un uriaş înlănțuit, marea mugeşte viforos, catapeteazma se despică, cimiterele îşi sfarmă băierile dela gura mormintelor, iar tezaurul vieților adormite se revarsă înspăimântate.

Ce se întâmplase oare? Unde erau legiunile romane de nu luau măsuri împotriva desordinii deslănțuită în Kosmos? Ce păzeau dregătorii? Unde le erau legile lor?

Universul întreg, mâniat parcă de atâta răutate omenească, participă grav la învierea răstignitului pe nedrept. Ingerii cari veniseră să-L slujească pe Iisus după biruința repurtată asupra diavolului în pustiu, s'au grăbit să prăvălească bolovanul pecetluit dela gura mormântului. Şi Iisus se ridică cu omenirea în spate, pe culmi de unde poți să apuci cerul cu mâna.

«Dacă Hristos nu învia, zadarnică era şi predica noastră şi credința voastră», *scriau mai târziu apostolii, comunităților creştine. Invierea însă le-a dat atâta putere şi a învolburat atât de mult credința lor, încât în cele mai grele momente spuneau:* «In toate suntem biruitori, prin Acela Care ne-a biruit. Suntem bine încredințați că nici moartea, nici viața, nici îngerii, nici stăpâniile, nici puterile, nici lucrurile de acum, nici cele viitoare, nu vor fi în stare să ne despartă de dragostea lui Dumnezeu, Care este în Hristos Iisus».

Cea mai mare grije a lor era ca nu cumva să fie lipsiți de moarte şi să nu aibe parte de înviere şi vederea lui Hristos.

Induioşător şi profund elocvent e cazul bătrânului episcop Ignațiu de Antiohia, care fiind pornit la Roma unde avea să sufere martiriul pe la sfârşitul sec. I. scrie creştinilor de acolo ca nu cumva să facă vreo intervenție pentru a-l scăpa din gura fiarelor. Numai în belşugul sângelui de martir se putea înneca nedreptatea grămădită a lumii de pe atunci. Iar mucenicii mureau şi sufereau revoltător de nerevoltați, pentrucă ştiau că sângele lor este sămânță scumpă şi mărgăritar neprețuit.

I. C. Bâca

Conducătorul e acela care are, mai mult decât toți ceilalți revoluționari, viziunea anticipată a noului Stat; conducătorul e acela care pregăteşte revoluția şi comandă marele atac; conducătorul e acela care dirijează luarea în posesiune a Statului şi dă linia generală a transformărilor de impus Statului; conducătorul e acela care realizează fuziunea între partid şi Stat — adesea prin mijlocul unei uniuni personale — şi supraveghează coordonarea supremă a tuturor eforturilor de redresare națională.

*

Astăzi, lumea exaltă în fața frumuseții antice, a abnegației, a renunțării şi a depersonalizării. Ea e fericită să se lase condusă şi cunoaşte voluptatea de a se supune. *)

*) Fragmente din «Le parti unique».

Din «Le parti unique»
de Mihail Manoilescu

JUDECATA

«Deci a zis Pillat lui: mie nu-mi grăeşti? Au nu ştii că putere am să te răstignesc şi putere am să te slobozesc!» Tăcerea e spaima celor ce vor să înțeleagă. Şi iată că veacul înțelegerii s'a stins iar aşa cum se stinsese pe vremea lui Pilat. O cale nouă, a dragostii se deschide. Dar pentru încheerea vremii de strălucită înțelegere a elinilor şi a iudeilor a trebuit să se săvârşească pe cruce în Vinerea patimilor Fiul Domnului. Calea dragostii s'a deschis prin jertfă. Astfel a devenit lege şi sub ea trăim acum.

Venerabilii judecători au dat greş întotdeauna când legea nu a mai încăput pe acuzații lor. Iar spălarea pe mâini a lui Pilat este a doua plecăciune făcută justiției celei legate la ochi. Ea singură ştia că nu se poate şti nimic. Adevăratul împărat nu se identifică niciodată prin probe. Pentru el nu există lege scrisă sau nescrisă el însuşi fiindu-şi măsură. Pentrucă Dumnezeu îl alege şi El îi dă acea măsură. Iar el trebue să fie sfâşiat de câini pentru ca rasa lui spirituală să se mântue. Sau fratele lui trebue să cadă pentrucă neamul să se mântue. Vremurile împărăteşti, când gurile învățaților se închid, iar balanța judecătorilor se apleacă strâmbă şi neputincioasă au venit cu tăria lor d'întâi. Şi vai de cei ce nu vor să le înțeleagă. Se vor târî ca şerpii şi nu se va găsi nimeni să le zdrobească capul pentru liniştea lor. «Răspuns'a Iisus: n'ai avea nici o putere asupra Mea de n'ar fi fost dat ție de sus; pentru aceasta cel ce m'a dat ție, mai mare păcat are». Neamul trădător şi cărturarii lui s'au speriat de luarea părelnicei libertăți în care se bălăcea păcătoşia lor. Şi l-au adus pe Fiul lui Dumnezeu în fața unui neutru vătaf aşezat la locul de întâlnire al unor împărății. Dar între împărăția trecătoare şi cea veşnică era însuşi Iisus. De aceea Pilat nu i-a putut găsi nicio vină. Pentrucă nu puteau să se înțeleagă. Puterea lor lega punți între lumi deosebite! Şi astfel judecata a încetat. Fără să poată fi acuzat Iisus a fost răstignit de farisei. Neamul orbit, s'a luat după ei şi l-au hulit. Aceasta e pilda marei greşeli. Nu a lui Pilat ci a lui Izrael care s'a încărcat de marea vină de a-L aduce Iisus la judecată.

Greşeala de acum a unui Pilat mai confuz şi mai impersonal este aceiaşi. Ea ne întunecă paştele şi ne întăreşte credința. Şi Pilat e mai confuz pentrucă nu a mai adus neamul pe vinovat şi pentrucă el nu are dreptul nici putința de a se spăla pe mâini. Dar toate astea au fost în slujba adevărului. Dacă Pilat l-ar fi înțeles pe Iisus atunci El nu erau Fiul lui Dumnezeu, dacă fariseii Il primeau înseamnă că era de al lor. Numai aşa se poate vădi adevărul: prin neînțelegere. Doar că una e neînțelegerea urii alta e neînțelegerea dragostii. Acum stăm sub urgia neînțelegerii urii, a fariseilor.

HORIA STAMATU
Jola Mare

D. prof. Sextil Puşcariu despre scrisul românesc de astăzi, critica actuală, literatura pornografică, scoala filologică din Cluj şi despre problema tineretului

D. profesor Sextil Puşcariu reprezintă în viața intelectuală a timpului nostru o figură aparte. Menținându-se pe un plan superior de obiectivitate ştiințifică, Domnia-Sa n'a fost, totuşi, un claustrat, pe care să nu-l capteze ritmul marilor evenimente naționale, ci, dimpotrivă, a trăit şi a luptat cu o neclintită dârzenie ardeleană în vâltoarea lor.

D. profesor Sextil Puşcariu a dat nenumărate mărturii asupra conştiinței sale de savant, dar şi de Român. Participând intens la crearea noii noastre spiritualități, care se căleşte în muncă necontenită şi'n suferință. Domnia-Sa a distrus definitiv legenda erasmică a omului de ştiință, pe care nimic din cele ce-i depăşesc cercul preocupărilor de specialitate nu-l interesează.

Astăzi, d. profesor Sextil Puşcariu trăieşte la Cluj, cufundat în cercetări filologice, între hârtii şi documente, însă şi cu auzul îndreptat spre inima țării, pe care o înțelege şi-o iubeşte.

I-am adresat d-lui profesor Sextil Puşcariu o serie de întrebări în legătură cu literatura, cu disciplina ştiințifică, pe care a îmbrățişat-o, şi cu glasul din adâncuri al țării.

Iată ce ne-a răspuns Domnia-Sa:

LITERATURA CONTEMPORANA

Imi puneți atâtea întrebări, şi atât de complexe, încât îmi veți da voie să răspund numai la cele la care o pot face fără prea multe digresiuni.

Domnule profesor, Domnia-Voastră ați îndrumat mult timp mişcarea literară a României vechi. Cunoaştem — între altele — o succintă prezentare a scriitorilor români, pe care ați făcut-o în almanahul jubiliar al «Academiei Ortodoxe» din Cernăuți. Caracterizările Domniei-Voastre şi-au menținut până azi valabilitatea. Ne-ar interesa mult să ştim cum priviți desfăşurarea ulterioară a scrisului autohton.

Cu ochii celui care o urmăreşte mai mult pe apucate. Dela o vârstă înainte omul trebue să fie crutător cu timpul şi cu puterile sale şi are dreptul să fie mai alegător cu lectura sa. Ori cât ar căuta cineva să țină pas cu desvoltarea literară, el nu se poate elibera de anumite preferințe ale generației sale. De sigur că un scriitor e mare prin talentul său, nu prin şcoala sau direcția literară căreia aparține. Dar talentul poate fi înobilat sau degradat prin atitudinea scriitorului față de arta sa.

Mi se pare că scriitorii noştri de azi voiesc prea cu tot dinadinsul să fie originali. Fantezia o pun în slujba noutății, iar «nou» înseamnă adesea bizar sau morbid. De fapt ei fac o concesie ieftină gustului publicului mare, însetat de senzațional, pentru care o operă de artă se confundă cu subiectul ei. *Dar artă înseamnă şi sensibilitate şi stil şi limbă şi putere de a înălța pe om de-asupra preocupărilor zilnice.* Pe când un Goga bunăoară a izbutit să facă din articolele de gazetă pagini de literatură, mulți dintre scriitorii actuali scriu romane aşa cum se scrie la gazetă. Prozatori de mare talent, ca Cezar Petrescu, au mărturisit fără înconjur, că nu înțeleg să împiedece ritmul creației prin scrupule de ordin stilistic. Alt scriitor talentat, Camil Petrescu, crede că un literat nu trebue să urmeze nici măcar ceeace se cere unui grăbit reporter de jurnal, regulele elementare ale sintaxei.

A fi artist de avangardă nu înseamnă însă a nu avea sfințenia artei. *Fiecare trimf individual înseamnă un drum nou deschis pentru urmaşi fiecare concesie neologismului eftin, care ți se îmbie, o dezertare de la datorie, o trădare.* Din parte-mi mărturisesc că între cărțile pe care le-am citit în anii din urmă, cu mare şi netulburată plăcere, nici una nu m'a impresionat atât de mult ca Velerim a lui Victor Ion Popa, autorul la care am văzut grija de orice moment de a căuta expresia cea mai potrivită în bogăția nesecată a limbii tradiționale şi de a contribui cu creațiuni nouă, condus de un instinct linguistic sigur, la îmbogățirea acestei limbi.

CRITICI ŞI FOILETONIŞTI

2. Critica de acuma şi îndeplineşte rolul? Vedeți un critic reprezentativ, creator de curente literare sau comentator obiectiv, de prestigiu, la ora actuală?

De sigur că la acest dispreț pentru opera de artă cizelată contribue în mare măsură lipsa unor critici cum era Titu Maiorescu pe vremea Junimei sau Iorga pe timpul Sămănătorului. Avem şi astăzi spirite critice ascuțite şi adânci pricepători de artă. Nichifor Crainic scrie pagini minunate în Gândirea, V. Băncilă are remarcabile eseuri. *Ceeace ne lipseşte, este criticul cu prestigiu, recunoscut de toți ca autoritate, un spirit larg întemeiat pe o temeinică cultură generală şi dotat cu un simț artistic sigur, care să urmărească consecvent şi în afară de orice considerații de prietenie pe tinerii noştri artişti, care să intre cu dragoste în atelierul începătorului şi să lovească fără cruțare în ceeace e reclamă falsă şi artificiu amăgitor. Academia Română caută în zadar pe criticul literar care să ocupe locul lui Maiorescu în secția literară. Majoritatea celor ce se pretind critici sunt, în cazul cel mai bun, abili foiletonişti şi mai abili propagandişti, făcând mai mult publicitate pentru prieteni de cenaclu decât critică, pentru ca la rândul lor să fie gratificați cu titlul de «scumpi maeştrii».*

EVREII, ŢIGANII ŞI PORNAGRAFIA

2. Se pune în timpul din urmă, cu multă insistență, problema pornografiei în în literatură. Cari credeți că sunt criteriile, după cari s'ar putea judeca moralitatea sau imoralitatea unei opere de artă?

3. Dacă am avea îndrumători critici, de sigur că nici literatura pornografică nu ar fi putut lua proporțiile cu totul ruşinoase de astăzi silind chiar cea mai înaltă instituție din țară să ceară apărarea împotriva ei.

Libertatea de a scrie orice este ca miza în jocurile de noroc: cel ce pune un leu are aceeaşi sensație ca bogătaşul care pune o sută. Din momentul în care începe şi cel sărac să joace cu mize mari, cele mici nu-l mai mulțumesc. Pe vremea mea, romanele lui Zola nu se dădeau în mâna domnişoarelor. De sigur că concepțiile de acum patruzeci de ani nu se mai potrivesc cu cele de azi. Dar pornografia în literatură este un lucru antiartistic. Şi mai este nepotrivit cu firea noastră.

Copilul desmățat care scrie sau desemnează cu cretă o porcărie pe gard, spre indignarea trecătorilor bine-crescuți şi deliciul haimanalelor, nu se deosebeşte mult de scriitorul care fără nici un motiv artistic şi numai ca să desfidă pe cititorii burghezi introduce pornografiile în scrisul său.

El confundă nudul pictat de un artist cu fotografiile scabroase puse în vânzare pentruca să excite fantazia unor nevrâstnici sau a unor bătrâni libidinoşi.

Ați băgat de seamă vreodată, cum în zile fierbinți de vară, când toată lumea caută un loc umbros de adăpost, două feluri de oameni sunt singurii care ies în piețile bătute de soare: Evreii şi Țiganii? Sângele strămoşilor lor din Palestina şi din Indii se cere dogorît de arşiță cât mai mare. Aceeaşi sete de sensualitate libidinoasă o găsim la aceste două neamuri şi când fac artă.

Pornografia în literatură este ceva cu totul străin de firea noastră, discretă, cu simțul măsurii şi al bunei cuviințe. De sigur că țăranul nostru ştie să râdă din toată inima de câte o glumă «piperată». Dar chiar când atinge subiecte delicate, el o face în literatura sa, cu aluziuni atât de măiestrit acoperite, încât nu supără nici pe cel mai pudic ascultător. Mă gândesc la discreția lui Creangă în Moş Nichifor Coțcarul sau la Chir Ianulea lui Caragiale, atât de adorabil de indecent.

Luptând contra pornografiei, ne apărăm împotriva unui virus strein care amenință să ne infecteze.

LITERATURA REGIONALA

4. Există o problemă a literaturii regionale. Cum o priviți?

Cei mai mari artişti ai noştri, după Eminescu, sunt Creangă, Caragiale, Coşbuc şi Goga. Cel dintâiu e înfipt cu toate rădăcinile în pământul Moldovii, cel de al doilea în oraşele Munteniei, cei doi din urmă în Ardeal.

LUCIAN BLAGA

5. Ştim că o publicație din Cernăuți, fondată de Domnia-Voastră, a publicat primele versuri ale lui Lucian Blaga. Cum l-ați descoperit şi cunoscut pe autorul lui «Avram Iancu»?

Mi se pare că meritul meu de a fi «descoperit» pe Blaga e cu mult mai mic decât îl credeți. Intr'o bună zi, în toamna anului 1918, m'am pomenit cu un pachet dela Viena. Conținea un manuscris şi o scrisoare dela o domnişoară — viitoarea doamnă Blaga — în care eram rugat să-i scriu ce cred despre poeziile unui tânăr poet care nu voia să i se ştie numele. Era tocmai pe vremea marilor evenimente politice care au dus la Unirea Bucovinei şi care îmi absorbeau toate gândurile şi tot timpul. Intr'o seară, întorcându-mă obosit acasă şi simțind dorul să evadez din lanțul evenimentelor politice, îmi adusei aminte de manuscrisul uitat într'un sertar. Citesc poezia dintâi, cu curioasele ei versuri albe... Nu sfârşii de citit a doua poezie şi ştiam că am în fața mea un poet adevărat, un gânditor de o aleasă originalitate. Oricine în locul meu l-ar fi «descoperit» pe Blaga, când descoperirea era atât de uşoară.

ŞCOALA FILOLOGICA DIN CLUJ

6. Filologia a absorbit cea mai mare parte a activității Domniei-Voastre. Vă rugăm să ne vorbiți despre şcoala filologică dela Cluj şi de intențiile ce le aveți pentru viitor.

Şcoala filologică din Cluj este un fel de tabără de muncă. Ceeace am realizat este exact ceeace am făcut pe deasupra şi în afară de ceeace eram obligați să facem. Secretul succesului nostru e următorul: De câte ori unul din noi venea cu o descoperire ştiințifică, toți ceilalți se bucurau. Astfel s'a putut crea acea atmosferă de sinceră prietenie, plină de îndemnuri, care e necesară pentru înfăptuirea unor opere de colaborare mari şi de lungă durată.

Despre ceeace mai vrem să facem, nu vorbesc bucuros, căci ştiu că numai o parte din planuri se poate realiza; şi n'aş vrea să rămân de ruşine. Aşa de pildă, după recensământul de acum câțiva ani, m'am gândit că din buletinele adunate la biroul din Bucureşti s'ar putea face un Onomasticon românesc care să cuprindă, în ordine alfabetică şi explicarea originei, absolut toate numele Românilor trăitori în vremea noastră. Alături de Dicționarul Academiei şi de Atlasul Linguistic Român, ar fi fost a treia lucrare de bază pentru orice studii viitoare. Băieți pricepuți şi devotați aveam; până astăzi lucrarea ar fi putut fi gata, dacă... Dar să mai lăsăm de lucru şi pentru generațiile viitoare!

PATRIOTISMUL ŞI IUBIREA DE ȚARA

7. Cari sunt fețele naționalismului adevărat? — fețele naționalismului, care depăşeşte demagogia şi indolența de club politic?

Fețele naționalismului adevărat sânt: patriotismul, care pune binele obştesc de-asupra celui personal, iubirea de țară, care nu se întreabă de rentabilitatea luptei naționale, şi mândria de a fi român. Ideea națională a preocupat floarea tineretului nostru de o sută de ani încoace. Dar intransigența lui se domolea din momentul când cunoştea binefacerile materiale ale luptei politice, încât naționalismul rămânea teoretic; în practică se făcea politică.

De aceea sânt atât de fericit că am apucat vremea când un admirabil tineret nu cere nimic pentru sine, ci e gata să aducă orice sacrificiu pentru țară. Adevărata democrație aceasta este: să dai posibilitate oricui de a fi un bun cetățean. Românii dela un capăt la altul al țării aşteaptă cu nerăbdare să scape odată de cei câțiva profitori neruşinați ai unui politicianism amoral şi de corupția unei administrații care împiedecă orice progres şi sărăceşte o țară bogată.

SFANTA SUFERINȚA...

8. Este un tineret, care suferă pentrucă se închină lui Dumnezeu, pentrucă are credință în Țară şi Rege? E justificată — fie măcar politiceşte — prigonirea lui?

Prigonirea tineretului care luptă pentru noua credință e perfect de justificată... din punctul de vedere al celor ce astăzi au încă pânea şi cuțitul în mână şi se tem să nu le piardă. Această persecuție este însă şi folositoare tineretului însuşi, căci va produce selecționarea necesară, fără de care izbânda finală nu e posibilă. Aşa au fost persecutați Românii din noile provincii, până ce din prigoană a rezultat Unirea; aşa s'a selecționat în curs de veacuri acest neam, până a ajuns stăpân pe cea mai mândră țară din lume.

M. S.

LECTURA PASCALA

— Scurt popas în Noul Testament —

Şi sculându-se toată mulțimea lor, l-au dus la Pilat. Şi au început a-l pârî, zicând: Pe acesta l-am aflat răsvrătind poporul şi oprind a da tribut Cezarului, zicând că el este Christos rege. Iar Pilat l-a întrebat zicând: Tu eşti regele Iudeilor? El răspunzând, i-a zis: Tu zici. (Ev. Luca, versul 23:1-3).

„Iar Irod văzând pe Isus s'a bucurat foarte (Luca V.23:8).

Şi într'aceeaş zi Pilat şi Irod s'au făcut amici (Luca V.23:12).

„Şi-şi băteau joc de dânsul şi ostaşii, apropiindu-se de el şi aducându-i oțet. Şi zicând: De eşti tu regele Iudeilor, mântueşte-te pe tine (Luca, V.23:36-37).

„Iar de la ora a şasea s'a făcut întunerec peste toată țara până la ora a noua (Matei, V.27:45).

Atunci Isus iarăş strigând cu voce tare şi-a dat spiritul (Matei, V.27:50).

Şi iată, catapeteasma templului s'a rupt în două, de sus până jos; şi pământul s'a cutremurat şi pietrele s'au despicat. Şi mormintele s'au deschis; şi multe corpuri ale sfinților ce adormiseră s'au sculat. Şi ieşind din morminte după Invierea lui au venit în sfânta cetate şi s'au arătat multora.

Iar sutaşul şi cei ce păzeau împreună cu el pe Isus, văzând cutremurul şi cele ce s'au făcut, s'au înfricoşat foarte, zicând: Adevărat fiu al lui Dumnezeu a fost acesta (Matei, V.27:51-54).

Iar Sâmbătă, târziu, pe când începeau zorile celei întâi zile a săptămânii, au venit Maria Magdalena şi cealaltă Marie, să vază mormântul. Şi iată, s'a făcut cutremur mare: că îngerul Domnului, pogorîndu-se din cer, a venit şi a prăvălit piatra de pe uşă şi şedea d'asupra ei. Şi era vederea lui ca fulgerul şi îmbrăcămintea lui albă ca zăpada. Şi de frica lui s'au cutremurat păzitorii şi s'au făcut morți. Iar îngerul luând cuvântul a zis femeilor: nu vă temeți; că ştiu că pe Isus cel crucificat căutați. Nu este aici că s'a sculat, precum a zis. (Matei, V.28:1-6).

Şi le-a zis: Aşa este scris şi aşa trebuia să sufere Christos, şi să învieze din morți a treia zi. (Luca, V.24:46).

Prea umil culegător al versurilor milenare din Cartea Eternității, nu eu mărturisesc despre aceasta, ci Evangheliştii. Ei au scris acestea şi ştim că mărturia lor este adevărată în veci. Ei n'au mai scris, după aceea, despre Pilat şi Irod şi nici despre ostaşii batjocoritori. Dar Istoria profană, care i-a mai pomenit, spune că Pilat a sfârşit uitat de toți departe, sub zidurile Romei, iar Irod şi seminția lui suferă de atunci rătăcitor, fără hodină, prin lumea ce se leapădă de el. Cât despre ostaşii Răstignirii, o legendă povesteşte că nu şi-au găsit lăcaş în leagănul pământului, că vânturile mării şi paserile cerului le poartă încă sufletele sfâşiate în jurul lumii pământeşti.

Amin.

Presă creatoare

Mult timp publicistica românească prezenta aspectul tragic al unei totale desinteresări față de problemele cardinale ale neamului nostru. Publicațiile de luptă politică, indiferente față de fenomenul naționalist, afişau un intelectualism, pe care-l bănuiai imediat nesincer şi snob, sau atitudini ideologice complect străine de structura spirituală a României, iar cele literare se pretau la toate extravaganțele semite, impuse de moda timpului.

Scrise impertinent, scatologic uneori, ca «Facla» lui N. D. Cocea, disolvant, ca «Aurora» d-rului N. Lupu, ele înfățişau o oribilă decadență, peste care a trebuit să vină, în cele din urmă, valul sănătos al unei altfel de mentalități, care să răscumpere păcatele unei prese vândute şi pervertite.

Astăzi, avem o presă nouă — o presă care sintetizează aspirațiile de elevare națională ale unui neam întreg.

La Orăştie, continuă să apară, numai flacără şi duh, vechea foaie de intransigență românească «Libertatea», pe care părintele Ioan Moța a orânduit-o întotdeauna pe căi drepte de lumină curată ca lacrimile Preacuratei. In «Libertatea» nu bate numai inima «Ardealului», ci vibrează în ea, sub ocrotirea lui Ion I. Moța, sufletul tuturor plaiurilor noastre de doină şi de jale, dar şi de speranță tare ca muchile stâncilor.

D. dr. Ion Banea supraveghează la Cluj mersul de bună-vestire al «Glasului Strămoşesc», din care se lămureşte, ca un paloş înfipt pe-o culme scăldată în soare, disciplină fără greş a elitelor noastre.

«Cuvântul studențesc», de o sobrietate academică niciodată desmințită, se aşează deasemenea între cele mai bune publicații româneşti. Numărul închinat eroilor din Spania a fost un altar presărat cu toți crinii prinoseniei româneşti.

«Cuvântul Argeşului», unde s'au adunat de multe ori aproape toți reprezentanții scrisului legionar, e păstorit cu grijă mare de Todie Curătoreanu.

Nu vom uita nici «România Creştină» a d-lui Sergiu Florescu, împiedicat deocamdată de nişte ghiare diavoleşti, şi nici «Bartul de fier» dela Focşani, care militează trainic pe frontul naționalist.

Alături de aceste publicații de luptă directă, se situează presa de atitudine ideologică, susținută de-un bogat arsenal ştiințific.

«Insemnări Sociologice» dela Cernăuți, condusă de d. profesor Traian Brăileanu, publică în fiecare număr comentarii judicioase la faptul zilei, realizând totodată, cu o luciditate critică, pe care prea puține reviste au avut-o în trecut, un climat intelectual de-o sinceritate net legionară.

La Bucureşti, apare «Rânduiala», a cărei animatori sunt: D. C. Amzăr, Ernest Bernea, Ion I. Ionică şi Ion Samarineanu. In colecția revistei au apărut broşuri de-o severă ținută românească, semnate de: M. Polihroniade, D. C. Amzăr, E. Bernea, Victor Puiu Gârcineanu şi Aron Cotruş.

Ultimul număr a avut greutatea de cuvânt al Căpitanului.

«Ideea Românească», îngrijită de Pavel Costin Deleanu, aduce aceleaşi preocupări de naționalism autentic. In paginile ei publică: Iordache Nicoară, Mihai Urzică, Horia Stamatu, Ştefan Ion Gheorghe, Haig şi Ar. Acterian.

La Moineşti, «Orientări» a părintelui C. R. Crişan, în care e desbătută pe larg problema educației şi culturei româneşti.

«Cuvântul Nou» al camaradului Valeriu Cârdu e clar ca un îndemn la luptă şi vibrând de impetuozitatea tinerească.

Condusă de doi tineri învățători cu multă dragoste de adevăr, «Țara Şipenițului» e o revistă serioasă, cu circulație mare în nordul țării.

Viu, acidulat, constructiv, şi «Omul Nou» al lui Stere Mihalexe.

La Cernăuți, «Iconar»-ul lui Liviu Rusu luptă pentru aceleaşi gânduri de împlinire românească.

Pe teren teologic, «Predania», revista d-lui G. Racoveanu, la care colaborează d-nii prof. Nae Ionescu şi prof. Grigore Cristescu, creează o stare nouă, de înviorare în duhul adevăratei ortodoxii.

Mircea Streinul

Rugă'n revărsat de zori

MIHAIL PINTEA

Doamne, în lumină albă m'a'mbrăcat
Zorile, călcând peste câmpie,
Şi lumina, ca o apă vie,
Trupul meu murdar mi l'a spălat.

Degetele mi-am muiat în rouă,
Ca într'un aghiasmatar sfințit,
Şi'n revărsat de zori, m'am pomenit
Că-mi împreun mâinile-amândouă

Şi că-mi lipesc genunchii de țărână
Şi Te-aştept o Doamne, să-mi vorbeşti;
Căci te simțeam, cum peste mine, creşti
Hohot alb de floare, cer, lumină!

Şi'ncredințat c'aevea Te-am văzut,
Te aşteptam, o, Doamne, să loveşti
De-acol' din înălțimile cereşti
In răsvrătirea mea de mai demult.

CITIȚI:

Crez de generație

de

VASILE MARIN

cu un cuvânt înainte de

Corneliu Zelea Codreanu

şi o prefață de

NAE IONESCU

CRANII DE LEMN

Ion I. Moța

Se găseşte de vânzare la librăriile şi debitele româneşti.

Pentru un număr mai mare de exemplare, a se adresa la administrația generală, a cărții,

ATENA IANULI
Str. Gutenberg 3.
Bucureşti

Prețul unui volum: 70 lei.

SPORT

Prestigiul romanesc al „Unirii Tricolor"

După cum vedeți, ne intilnim din an in paști, în pagina aceasta. Nu din vina mea, nici din a dvs. Ci dintr'a împrejurărilor care sau mă'nping să sfichuiesc pe cineva sau mă decepționează aceleași împrejurări fiindcă nu mă ascultă. Poate că sint vinovați și unii din sportivii dornici de un rezultat care să le huzurească orele de așteptare pe stadion, incit uită că poate, totuș, dacă jucau alții in locul lui X Y sau Z (litere din alfabetul unguresc) isbutiau cel puțin acelaș rezultat. Dar sint lucruri vechi și nu le mai actualizăm. Deocamdată.

Altceva mă îndeamnă să scriu acum o potrivire în special. Invierea Omului și Inmormintarea care se pregătește unei echipe rominești, cu elemente realizate de dinsa, Unirea Tricolor, fala Oborului și a tuturor care înțeleg romînește.

Unirea Tricolor, pe care Petrică Steinbach a hrănit-o cu tot sufletul lui, este pe punctul de a luneca din Divizia A. In schimb la toamnă vom vedea iarăș vedetele cosmopolite și răsuflate ale Rapidului, lenevindu-se inainte-ne.

S'ar putea zice că e o echipă proastă și deci, stiințific, trebue să coboare.

Dar altfel se explică înfringerile cam regulate ale Unirii. Prin momentul ei sufletesc. Moralul i-a căzut vertiginos și aici DIN VINA NOASTRA a tuturor care am vrut să fim spectatori obiectivi. Am mers până acolo, că am aplaudat în zemflemele panica ei. Dar nu ne gindeam la sfârșitul acesta. Și ar fi trebuit onoratul spectator care a huiduit-o în matchul ei cu Ripensia, cu AMEFA sau cu Chinezul, să-și tragă palme, gândindu-se că semnează astfel actul de deces al unei echipe rominești, cu tradiție tare și multă, foarte curată sinceritate.

E o echipă tinără care are nevoe de asentimentul mulțimii. Care trebue încurajată. Și nu atunci cind e în marș spre victorie, cind e SIGURA.

Unirea Tricolor trebue susținută cind GREȘEȘTE. Copiii greșesc, și de aia ni's mai dragi. Și atunci trebuesc ei ajutați, nu alungați.

Domnule Spectator, mă adresez dumitale și sentimentelor dumitale oneste, (chiar spectatorul minoritar și condescendent) Unirea Tricolor va juca in match cu FC Rapid, care n'are ce pierde dacă nu câștigă (titlul l-a ciștigat de mult Venus) dar să ții minte că Unirea Tricolor trebue SA BATA. Pentru 3 motive:

1. Rapidul i-a răpit 2 mari jucători, care acuma au devenit foarte neinsemnați.

2. E o echipă romînească și fără «doctori» și «eminențe».

3. Să-și consolideze poziția și sufletul. Dar oricum, să se găsească soluția din vreme pentru ca UNIREA TRICOLOR să ne rămână la loc de cinste, fiindcă il merită!

Ion Băleanu

Sport pascal

In toate ramurile de activitate pauzele sunt bine venite. Ele folosesc atât pentru verificarea antecedentelor cât și pentru scrutarea planurilor de viitor. In alți ani, de Paști, sporturile noastre se găseau într'o completă vacanță oficială. Atât atleții cât și conducătorii își puteau vedea in tihnă de nevoile lor sufletești sau trupești și numai dacă se bucurau de o prea mare disponibilitate, își permiteau luxul unor întreceri amicale.

Tradiția aceasta, spulberată acum, era bine venită nu numai pentru motivele de mai sus. Ea exterioriza și o oarecare decență față de o anumită latură spirituală, românească și creștinească, cu care sportul caută înrudire cu orice preț.

Sportul — mai ales footballul — se vrea neapărat instituție națională. Așa cam cum este în Anglia. Este adevărat că în multe privințe footballul românesc umblă pe urmele celui englez: public mult, pasionat, din toate straturile sociale, rudimente de sistem englez în joc, etc. etc. (Și sperăm că în curând ne vom apropia de englezi și prin calitate).

Dar de aici până la fixarea unei tradiții naționale, de manieră englezească, este o cale cam lungă. Fiindcă sportul nostru — tot de football vorbesc — nu știe să se integreze complexului de tradiții care formează fenomenul românesc. Așa, spre exemplu, programul oficial smulge din căldura festivă și familială a căminului pascal câteva sute de inși, îi obligă să peregrineze pe meleaguri străine, să-și facă Paștele prin hoteluri sau în tren.

Vedeți? Noi nu respectăm nici Paștele! Pe când englezii joacă football Sâmbăta ca să poată cinsti creștinește și englezește ziua Domnului. (Nu mai vorbim de categoriile inferioare, deci tineresti, obligate să joace football — asta la noi — Dumineca dimineața, în timpul liturghiei).

Iată dece protestăm contra «programului pascal».

Desigur, ne vom duce la matchurile de Paști. Fiindcă sunt interesante și fiindcă preferăm footballul cinematografului.

Dar întrebați-i și pe jucătorii cari se deplasează sau nu, ce-ar prefera: să joace football sau să ciocnească ouă roșii și pahare cu neamurile?

Matchurile de Paști și arbitrii

SAMBATA 1 MAIU 1937

DIVIZIA NAȚIONALA

F. C. Rapid — Unirea Tricolor, teren Venus ora 17, arbitru d. Petre Vasile ajutat de d-nii M. Contescu și S. Dozsa.

JUNIORI

F. C. Rapid — Unirea Tricolor, teren Venus, ora 15, arbitru d. Stăncescu Al. ajutat de d-nii Plăcșu M. și Neguț I.

REZERVE

F. C. Rapid — Unirea Tricolor, teren Venus, ora 10.30, arbitru d. Rațiu V.

AMICALE

Cupa «Securitar», teren Unirea, ora 8 a. m., arbitru d-nii Tr. Dumitrescu, Drăgan E. și Mihu Augustin.

DUMINICA 2 MAIU 1937

DIVIZIA NAȚIONALA

Venus — C.A.O., teren Venus, ora 17, arbitru d. dr. Stanciu ajutat de d-nii V. Bartolomeu și Birău Traian.

Sp. Studențesc — Dragoș Vodă, teren Venus, ora 15, arbitru d. Cristache ajutat de d-nii Paulini H. și Tănăsescu Al.

AMICALE

Macabi juniori — Pebe, teren Macabi, ora 10.45, arbitru d. Mitran C-tin.

LUNI 3 MAIU 1937

AMICALE

Zburătorii — L.P.N., teren S.T.B., ora 10, arbitru d. Nica Marin.

Zburătorii jun. — Ciclop, teren S.T.B., ora 8, arbitru d. Panu Răzvan.

Zburătorii rez. — D. Traiana, teren S.T.B., ora 11.45, arb. d. dr. Rubinștein G.

Metalosport — Grivița, teren Belvedere, ora 10, arbitru d. Rozenștein M.

Stăruința — Dârlău, teren Macabi, ora 14.30, arbitru d. Marcus Herman.

Ind. Iutei — Victoria, teren Iuta, ora 17, arbitru d. Schvartz Vasile.

Ind. Iutei rez. — Victoria, teren Iuta, ora 15, arbitru d. Cacinc Adrian.

MARȚI 4 MAIU 1937

AMICALE

Ripensia — First Viena, teren Venus, ora 17, arbitru nedesemnat, ajutori fiind d-nii Drăgan Emil și Zaregianu.

CUPA NAȚIONALUL NOU

Macabi juniori — Unirea, teren Venus, ora 16, arbitru d. Tănăsescu At. ajutat de d-nii Plăcșu și Birău.

Venus jun. — Juventus, teren Venus, ora 14.45, arbitru d. Birău Tr. ajutat de d-nii Grozea și Mihăescu A.

Ind. Iutei — Ciclop, teren Iuta, ora 16, arbitru d. Robin Eugen.

C.A.B. — Victoria, teren Iuta, ora 10.45, arbitru d. Brandrabur.

C.A.B. rez. — Victoria, teren Iuta, ora 9, arb. d. Goldștein Cociu.

OFICIALE

REZERVE ONOARE

Mociornița — Colțea, teren Unirea, ora 10, arbitru d. Scarlat Petre.

S.T.B. — Ager, teren S. T. B., ora 8.30, arbitru d. Cristea M.

MIERCURI 5 MAIU 1937

AMICALE

Venus — First Viena, teren Venus ora 17, arbitru nedesemnat ajutat de d-nii Mihu A. și Ștefănescu.

CUPA NAȚIONALUL NOU

Venus — Macabi, teren Venus, ora 16, arbitru d. M. Crutescu ajutat de d-nii Grozea și Brandabur.

Unirea — Juventus, teren Venus, ora 14.45, arbitru d. Ciesliski ajutat de d. Plăcșu I.

JOI 6 MAIU 1937

DIVIZIA NAȚIONALA

F. C. Rapid — Chinezul, teren Venus, ora 17, arbitru nedesemnat ajutat de d-nii Birău Tr. și Polesiuc I.

CUPA NAȚIONALUL NOU

Unirea Tr. — Venus, teren Venus, ora 16, arb. d. Tănase T. ajutat de d-nii Dozsa S. și Nica M.

Juventus — Macabi, teren Venus, ora 14.45, arbitru d. Mihu Aug. ajutat de d-nii Plăcșu M. și Crutescu M.

Paiațe și Umbre

Greșeli scump plătite!

Se pare că oficialii și selecționeurii sunt mulțumiți de strălucitul rezultat obținut de reprezentativa noastră națională de rugby.

Numai că, un match nul obținut pe terenul tău, încurajat de publicul tău, contra unei echipe care joacă după o lungă și obositoare deplasare, sună mai mult o înfrângere. Mai ales dacă ținem seama de faptul că italienii au început acum câțiva ani să parctice acest sport.

In toate cronicile noastre am susținut că echipa e defectuos alcătuită. Dar, ceace revoltă e faptul că în locul selecționeurilor, care au avut roluri de paiațe, suporterii cluburilor ce dețin puterea în federație au alcătuit pur și simplu echipa națională. Nu vreau să numesc aceste cluburi cu un frumos trecut rugbystic și care nu suna cu nimic amestecate în legăturile de culise ale acestor fanatici susținători ai favoriților lor. Aruncați o sumară privire în formația echipei naționale și veți vedea cele trei cluburi de care vă vorbesc, copios reprezentate.

In logica lor strâmtă au și găsit argumentul salvator. Iată-l: ROMANIA a realizat la foot-ball în compania țării prietene, CEHOSLOVACIA, match nul. Era cu atât mai imperios ca matchul cu sora noastră ITALIA, să se termine la egalitate. Frumos. Numai că aci e cu totul altă poveste. Dacă la foot-ball față de CEHOSLOVACIA, cotată printre cele mai bune echipe din lume, ne onorează matchul nedecis reușit de formația noastră (?), nu ne putem declara însă mulțumiți de rezultatul dela rugby reușit în compania unei țări care deși soră ne era (acum nu mai e) cu mult inferioară. Susțin acest lucru deoarece cu însăși formația fantezistă — prezentată de comisia PAIAȚELOR după sugestia UMBRIȘTILOR — am fi putut smulge victoria dacă, fosilele—după cum bine spunea în interviewul său cunoscutul rugbyst I. G. — și-ar fi făcut pe deplin datoria.

TROACAR

CARNET

Profesorul german care va fi angajat pentru sbor planat fără motor se numește Hirt, nu Hirsch cum din greșeală am anunțat ieri.

*

In cadrul unei importante reuniuni internaționale ce se va desfășura în arena „Sport palast" din Berlin, Ilie Petrescu, campionul României la categoria semi-grea va susține matchul vedetă, având de germanul Adolf Heuser, unul din cei mai buni produși ai ringului țărei sale.

Contând printre vedetele Europei, Heuser și-a pus în ultimul timp de mai multe ori candidatura la titlul continental al cărui deținător a fost pe vremuri, dar împrejurări neprielnice l-au impiedicat să concureze la cucerirea trofeului.

In cariera sa de profesionist, Heuser a susținut 74 matchuri isbutind să recolteze peste 60 victorii, dintre cari multe inainte de limită.

că examenul va fi extrem de greu

că examenul va fi etrem de greu pentru compatriotul nostru care, totuși, la plecarea din București a arătat mult optimism.

*

Turneul First - Wienna

Excelenta formație austriacă FIRST WIENNA va întâlni în match amical pe Ripensia în ziua de Marți 4 Mai, ora 17, pe arena din Splaiu, iar a doua zi, la aceeaș oră, pe Venus.

Ambele matchuri se vor desfășura în prezența ministrului Austriei la București și vor avea ca deschidere partidele de juniori ce se vor juca pentru o competiție specială.

Primatul muncii românești si svârcolirile disperate ale evreilor și minoritarilor

In ajunul unei constatări dureroase

Am publicat ieri declarațiile făcute presei de către d. senator C. Moteanu, președintele comisiunei pentru încadrarea personalului românesc în întreprinderi, în legătură cu rezultatele aplicațiunei legii din 1934. Aceste declarații au stârnit — ne așteptam — o mare panică în cuiburile de năpârcă ale streinilor din țara noastra.

Expunerea d-lui C. Moteanu, n'a fost pe placul democraților și mai cu seamă pe cel al evreilor democrați. Costatările făcute de președintele comisiunei pentru încadrarea personalului românesc în întreprinderi, nu le convine, pentrucă ele vizează însăși situația acestor beneficiari ai toleranței noastre condamnabile.

Ce constată d. C. Moteanu?

1. Că intelectualitatea română este obligată, în împrejurările de azi, să intre în solda industriei și comerțului, cari 80% se află în mâinile minoritarilor.

2. Că n'avem o burghezie românească. In schimb, avem una complect minoritară.

3. Că elementele cari sunt menite să conducă statul și națiunea, sunt tributare minoritarilor, cari astfel, dispun de destinele Neamului românesc.

4. Că minoritarii sunt refractari, opunându-se legii care îndrumă personalul românesc în întreprinderi.

5. Că legea din 1934, privitor la munca românească, este inoperantă și că deci trebue schimbată.

6. Că situația de inferioritate a elementului românesc nu mai poate dăinui, și în consecință este necesar să se recurgă la măsuri mult mai energice, rezolvându-se această importantă problemă de ordin național prin acte de guvernământ, care — în extremis — ar putea avea un caracter de mai multă autoritate, spre deosebire de modul lamentabil și neserios cum se aplică unele din legile votate cu nemiluita în Dealul Mitropoliei.

Ce neadevăruri a spus d. C. Moteanu? Nu sunt aceste crude realități din Tara Românească?

Dece supără adevărurile? Dece se alarmează evreii de prevederile unui regim de autoritate?

Alarma cu «dictatura» și povestea cu «anticonstituționalul», nu mai prinde. Și mai ales, nu mai sperie.

Problema primatului românesc trebue rezolvată. Or cum: chiar de s'ar modifica Constituția.

INAUGURAREA expoziției „Lunei Bucureștilor"

La solemnitate va lua parte M. S. Regele Carol II-lea

D. Al. G. Donescu, primarul general al Capitalei, a supus M. S. Regelui, spre aprobare, programul festivităților ce vor avea loc în ziua de 9 Mai, cu prilejul inaugurării expoziției «Lunei Bucureștilor».

La această inaugurare vor participa reprezentanții celor 71 de județe.

Deasemenea fiecare județ se va manifesta în cadrul lui în așa fel încât se va constata cu deplină satisfacție produsul bogăției tuturor ramurilor de activitate.

In cadrul «Lunei Bucureștilor» se va inaugura o seamă de expozițiuni strâns legate de mișcarea culturală, artistică, națională, precum și a economiei așezământului statului român.

In acest scop reuniunile culturale și cu caracter național, cât și reuniunile profesionale fac pregătiri în ramura lor de activitate.

*

Cu acest prilej se va deschide bulevardul I. C. Brătianu care străbate 5 străzi principale și e în strânsă legătură cu piața 8 Iunie și dealul Patriarhiei.

INFORMATIUNI

Membrii activi ai Soc. Mărășești regionala Ploești, sunt convocați în adunare generală ordinară pentru ziua de Duminică 16 Mai 1937 ora 9 dim. la sediul regionalei din str. Cuza Vodă Nr. 2 etaj. In caz că la data de 16 Mai nu vor fi prezenți jumătate plus unul din numărul membrilor activi ai regionalei, adunarea se va amâna pentru Duminică 23 Mai 1937 la aceiaș oră și în acelaș loc.

Cererile profesorilor secundari care doresc să se înscrie la cursul de specializare în vederea complectării și liceele și gimnaziile de stat, se vor adresa ministerului educației naționale până la 7 Mai.

Celor admiși li se vor comunica telegrafic în ziua de 9 Mai.

Ministerul Aerului și Marinei a cumpărat prin I. A. R. din America, 4 avioane Lookheend Electra, destinate liniilor aeriene de transport. Alte trei avioane vor sosi în curând.

Următorii foști ofițeri activi vor comunica printr'o carte poștală Ministerului Apărării Naționale, Direcțiunea Personalului (Biroul Ofițerilor de Rezervă) până la 20 Mai 1937, domiciliul actual și unitatea în care a contat.

INFANTERIA: Locot. Nițescu Eracle, lt. Șerbănescu Mihail, lt. Cristeianu Vasile, lt. Mălai Leonida; slt. Horoi Victor, slt. Ursuleac M. Emil, slt. Stoica L. Ștefan, slt. Sterie M. Constantin.

MEDICI: Medic lt. Ciulin Ioan, medic slt. Dornescu Adrian.

Adunarea generală a Societății Naționale de Cruce Roșie a României va avea loc în ziua de 11 Mai a. c. orele 10 dimineața la sediul său din strada Biserica Amzei No. 29 București.

Comitetul Cercului Militar Ofițeri Bazargic pe anul 19932 (1.I.932—31-XII-932) a fost compus din următorii membri:

Președinte: col. Schwab Hugo; vice-președinte: lt.-col. Vasiliu V.; vice-președinte supleant: lt.-col. Petrășcoiu Nic.; membrii: cpt. Petrescu, Nestor V., Anariano Gh., Tănăsescu C., Harkas M.; supleanți: cpt. Butărăscu Tr., Dutu Gh.; casier: lt. Ingeaua En.; custode: lt. Cristescu V.; controlor: maior Mărculescu I.; cenzori: maior Wagner A., cpt. Dumitrescu A., lt. Savaniu A.

Inspectoratul pregătirii premilitare comunică tuturor celor cari au concurat la „Imnul Premilitarilor" că nici una din textele prezentate nu a îndeplinit condițiunile cerute.

Concursul a fost închis.

Examenul de pedagogie pentru școalele normale care fusese la 12 Mai, a fost amânat pentru 24 Mai. In ziua de 25 Mai se va face vizita medicală a candidaților.

Stațiunile balneo-climatice cari beneficiază de 50 la sută și 25 la sută reducere pe C. F. R.

Am anunțat că direcțiunea generală a căilor ferate a dispus ca reducerile acordate călătorilor la stațiunile balneoclimatice să fie acelea cari au fost date anul trecut.

Timpul de ședere minimum în stațiune va fi de 8 zile și cel mult 90 zile, socotindu-se din ziua și ora sosirei trenului în acea stație.

Se acordă 50 la sută reducere necerându-se niciun timp minimum de ședere pentru aceia cari pleacă Sâmbăta, Duminica, în ajun de sărbătoare și se înapoiază fie Duminica fie Luni, sau respectiv sărbătoarea sau a doua zi de sărbătoare.

Când sunt două sau mai multe sărbători consecutive sau despărțite de o zi, atunci se poate beneficia de reducerea de 50 la sută dacă se face plecarea în ajunul primei sărbători, ora 0.00 și înapoierea cel mai târziu ultima sărbătoare ora 24.

*

Tot anul: Băile Herculane și Vatra Dornei.

Dela 15 Mai — 1 Octombrie:

Amara, Balcic, Băile Borsec, Băile Malnaș, Bălțătești, Budachi sat, Budachi Dacia, Bugaz, Burnaș, Buziaș, Carmen-Sylva, Constanța, Mamaia, Câmpulung-Muscel, Călimănești, Covasna, Eforie, Govora, Geoagiu (Hunedoara) Lacul Sărat, Mangalia, Oglinzi, Ocna Sibiului, Olănești, Pucioasa, Slănic M[...], Sovata, Strunga, Techirghiol, [...]nad, Vâlcele, Vulcana (Dâmbovița).

STAȚIUNILE CL[IMATICE] CU 50% REDUCERE

Intreg anul: Breaza de Jos, Breaza de Sus, Bușteni, Polana-Te[...], Predeal, Sinaia, Azuga, Com[...]

Dela 15 Mai — 1 Octombrie Vălenii de Munte.

*

Dela 15 Mai—1 Octombrie: [...] Bozna, Băile Episcopiei, Bicsad, [...]bista, Cojocna, Coștui, Felix, [...]nei, Lipova, Moneasa (Arad), [...] Miresei, Ocna Mureș (Mioara), Sugatag (Maramureș), Ocnele M[...], [...]bolat Serghievca (Cetatea Albă), Monteoru, Sângiorgiul Român, Sângeorgiul de Mureș, Slănic Pr[...], Someșeni, Telega, Turda, Tușnad.

Stațiuni climatice cu 25 la sută reducere

Dela 15 Mai—1 Octombrie: Ada-Kaleh, Baia Mare, Băița sau Chitău (jud. Someș), Bocșa Montana, Bran, Brașov, Brezoi, Caransebeș, Câmpeni (Turda), Câmpulung (Bucovina), Colibița (Năsăud) Codlea, Curtea de Argeș, Dârste, Gura Humorului, Harghita (Ciuc) Iacobeni (Bucovina), Lacul Ghilcaș (Ciuc) Matei Basarab (Prahova), Mânăstirea Agapia, Mânăstirea Neamț, Mânăstirea Tismana, Mânăstirea Văratec, Moinești, Păltiniș (Sibiu), P. Neamț, Pietroșița, Pojorâta (Câmpulung-Bucovina), Posada, Prundul Bârganului (Năsăud), R. Vâlcea (Vâlcea), Râșnov (Brașov), Rotbav (Făgăraș), Rupea Cohalm (Târnava Mare), Săcelul (Gorj) Sighișoara, Solca (Suceava), Stâna din Vale (Bihor), Timișul de sus, Timișul de jos, Tg. Ocna, Toplița, Toria-Filelis, Salvatoria (Trei Scaune), Valea Largă, Vama C.-Lung, Vața de jos (Hunedoara) Vijnița (Storojineț) și Vijnicioara (Storojineț).

Călătorii cari conform tarif[...] beneficiază de 50 la sută reducere, [...] plăti la ducere costul unui bilet [...] preț întreg. Acesta va servi și la [...]poiere pe baza vizei stației pentru [...] a fost emis biletul sau oricare din stațiunile care deservesc localitatea.

Acei cari beneficiază de 25 la sută reducere, vor călători la ducere cu [...] cu preț întreg, iar la înapoiere [...] și cumpăra încă o jumătate de [...] astfel că vor avea asupra lor două [...]lete.

Călătorii în relațiile dintre [...] Constanța și Mamaia pentru care cerea de 50 la sută se acordă și [...] singură cursă vor plăti jumătate [...] biletul intreg atât la ducere cât și înapoere.

Lacul Techirghiol, fiind deservit [...] stațiunile Carmen Sylva, Eforie și [...]chirghiol, biletele pentru înapoiere [...] fi vizate de oricare din aceste stații.

Legalitatea dreptului de import

In legătură cu activitatea comercială și industrială, s'au luat în ultimul timp măsuri cari, datorită unor greșite concepții înrădăcinate la noi, au născut, printre cei vizați la „neplăceri" o adevărată goană, specific jidovească, pentruca aceste dispoziții să nu fie traduse în fapt.

Și, deoarece comerț românesc, muncă românească și industrie românească sunt, spre rușinea noastră, jidovești, hebreii noștri s'au adunat în haite, urlând la răspântii, fără să-și dea seama, că dacă urletul lor nu provoacă compătimire, sună a pustiu.

Și cum cea mai usturătoare biciuire le este aplicată la capitolul import, unul dintre cele mai mănoase monopoluri jidovești, tărtanii s'au grăbit să declare toate măsurile luate, ca ilegale.

Suprimarea drepturilor de import însă, este perfect legală.

Iată ce glăsuește art. 8 aliniatul c, din «Legea pentru utilizarea personalului românesc, în întrepr[...]

«Retragerea avantaje[lor] de orice fel pe care în[tre]prinderea respectivă le a[re] dela Stat, sau dela in[stitu]țiile controlate de Stat».

Și aceasta e numai una [din] sancțiunile ce se aplică acelor [...] batjocoresc cu nerușinare, toate [dis]pozițiile emanate dela instit[uțiile] noastre de stat.

Din lipsă de spațiu, amânăm pe altă dată discutarea legalității [aces]tor dispoziții.

Menționăm totuși că una dintre [fir]mele sancționate s'a plâns justiției [...] rezultatul a venit prompt, o pal[mă] grea, peste această nerușinare.

G. Pa[...]

Ștofe, mătăsuri, imprimeuri
Bogat asortiment de primăvară
La Magazinul
C. N. DUMITRESCU
Str. Lipscani No. 68.
Telefon 310/11.

Sportivi!
Cumpărați încălțăminte modernă - eftină și solidă
La Magazinul Românesc
Vasile Vasilescu
(Luptătorul)
No. 46. — Strada Carol — No. 46

VIZITAȚI Ceasornicăria Românească
ANTON PETRAȘINCU
B-dul Elisabeta 41 (vis-a-vis de Liceul Lazăr)

DE SF. SARBATORI
Aprovizionați-vă cu toate articolele alimentare
DELA
„COOPERATIVA LEGIONARA"
Serviciul promt la domiciliu
Se primesc comenzi telefonice la No. 3.05.54
Prețuri cari desfid orice concurență.

CITIȚI în fiecare lună
„LUMEA NOUĂ"
Director M. MANOILESCU
singura revistă de studii precise și complete asupra țării noastre înnoite, asupra României tinere, de mâine.

Răspândiți „Buna Vestire"

Tragedia muncii româneşti

Primatul muncii româneşti, este o problemă — de viaţă şi moarte — pentru români. Copiii de azi — cetăţenii de mâine, cer soluţiuni grabnice. Viitorul naţiei şi al lor, depinde de realizarea acestui comandament. Luptele generaţiei vremurilor noastre, reprezintă trecutul — baza prezentului şi garanţia viitorului.

Protecţia muncii naţionale

de **Gh. Acsenti-Justus**

Una din cele mai arzătoare probleme — în legătură cu luptele şi sacrificiile generaţiei prezente — a fost: PRIMATUL MUNCII ROMANEŞTI.

Luptele din trecut, când elementul băştinaş avea de luptat cu o infimă cantitate de cetăţeni minoritari — pot fi socotite ca un patriotism zelos şi ca o acţiune care poate justifica anumite tendinţe politice şi variate interese personale.

Astăzi când întreaga opinie românească — formată de revendicările profesionale a tuturor claselor sociale: MEDICI, AVOCAŢI, PROFESORI, CLERUL; iar în lumea muncitoare: MESERIAŞII, LUCRATORII şi SALARIAŢII din întreprinderile industriale şi comerciale, SIMT PERICOLUL COTROPIREI DE CATRE STRAINI — cocoloşiţi pe meleagurile mănoaselor noastre câmpii din: Ardeal, Banat, Bucovina, Basarabia şi Vechiul regat, — toate partidele au înţeles isbucnirea instinctului naţional, în sufletul marelui şi patriotului român: VAIDA-VOEVOD, exponentul sufletului românesc.

PROBLEMA MUNCII NAŢIONALE, ESTE O PROBLEMA DE STAT

Naţia întreagă, răscolită în lung şi în lat, de suferinţele îndurate pe terenul *economic, financiar* şi *social*, a făcut obiectul preocupărilor tuturor guvernelor ca să revizuiască toate legiuirile cu caracter *economico-financiar*, iar pe de altă parte să legifereze în concordanţă cu rezultatul cercetărilor, făcute pe teren, în legătură cu nevoile muncitorimei din câmpul muncii.

S'a consfinţit prin redactarea celor două legi:

Protecţia muncii naţionale, în întreprinderi, fabrici, uzine şi combaterea trusturilor şi cartelurilor — toate în mâinile străinilor, că:

Munca românească trebue pusă în drepturile ei

Problema naţionalizării muncii, nu este nouă. Ea datează odată cu căpătarea independenţei politice, când generaţiile trecute au luptat şi pentru o independenţă economică — deşi nu exista marea industrie de azi, ci numai vestiţii meşteşugari români. Numai aceştia au înfruntat pe «specialiştii» străini, aduşi de unii boeri înstrăinaţi

Numai datorită patriotismului vechilor boeri, s'a putut continua acea politică tradiţională a vechilor bresle — adevărate fortăreţe ale românismului — de acum 200 ani.

NAŢIONALIZAREA INDUSTRIEI

Până la isbucnirea răsboiului mondial, pentru independenţa noastră economică am avut: răsboiul vamal cu Austria, legile de protecţie a industriei naţionale (Costinescu şi Djuvara); tariful vamal Petre Carp ca şi legea industrială Neniţescu.

TOATE AU AVUT CA SCOP: NAŢIONALIZAREA INDUSTRIILOR ŞI PROTEGUIREA ELEMENTULUI ROMANESC.

***Muncitorii ca şi meseriaşii, au fost ocrotiţi sub imperiul legilor lui* Filipescu, Missir şi Neniţescu.**

După războiul de întregire, această problemă s'a prezentat cu un caracter mai grav.

IN FAŢA PERICOLULUI

Toate comandamentele vieţei noastre economice şi financiare erau în mâinile străinilor. In faţa acestui pericol, toate clasele sociale şi profesionale — fiind înăbuşite în domeniul activităţii — de cele 5 milioane minoritari, AU DAT ALARMA.

OFICIALITATEA, N'A MAI CONSIDERAT CA RASVRATITORI PE EXPONENŢII CLASELOR PRODUCATOARE; iar revendicările lor, le-au considerat ca juste, căutând să le dea legi pentru ocrotirea şi proteguirea muncii româneşti.

Totuşi, problema nu a fost rezolvată prin creiarea legilor migraţiunilor, protecţia muncii indigene, şi încadrarea personalului românesc în întreprinderi.

din punct de vedere sanitar.

Factorul muncă din întreprinderile noastre industriale, are nevoie de a fi apărat în faţa riscurilor ce le are, odată cu desvoltarea marei industrii, în faţa maşinismului exagerat şi al standardizărei producţiei.

Asigurările sociale reprezintă principiul cel mai modern, când prin contribuţia colectivităţii, muncitorul este apărat de riscurile meseriei, apărându-i-se sănătatea cu concursul medicinei muncii.

Conducătorii departamentului muncii, înţelegând importanţa problemelor sociale, au legiferat la timp legiuirile muncitoreşti, cu consensul tuturor factorilor sociali.

ASIGURARILE SOCIALE ŞI OFICIALITATEA

In legătură cu importanţa asigurărilor sociale, dăm următoarele păreri autorizate:

TACKE IONESCU: «Suntem pentru o asemenea reformă. Ea este însă atât de importantă şi atât de apreciată, încât trebue făcută cu concursul tuturor partidelor politice, nu de un singur partid (1912).

D. J. T. FLORESCU: «Unificarea asigurărilor o aprob, cu toată inima. Aprob şi ideia fericită de a unifica diferite regimuri existente azi».

D. prof. dr. MEZINCESCU: «Asigurarea este o prelungire a căminului, înglobând şi ideia de proprietate şi de familie».

CUVANTUL D-LUI M. MANOILESCU

«Acceptarea acestei reforme, se datoreşte importanţei autorului proectului de lege şi faptului civilizat de a te duce pe teren în mijlocul interesaţilor — să stai de vorbă cu ei, pentru a adapta proectul după nevoile lor.

Armonia dintre capital, muncă şi partidele politice, ca şi legiuirile votate şi prevederile lor, au stabilit acea pace sufletească a muncitorilor, atât de necesară pentru armonia socială a claselor producătoare.

Legiuirile muncitoreşti din Codul muncii ca şi asigurările sociale, vor apăra munca românească, asigurând în acelaş timp elementului băştinaş o situaţie economică înfloritoare — consolidând familia neamului nostru.

Cu acest piedestal, care va susţine forţele noastre economice, România va deveni o ţară respectată în afară şi consolidată în interiorul ei — visul vitejilor înaintaşi, dorinţa marilor conducători din trecut şi prezent, precum şi aspiraţia neamului românesc.

C. Acsenti-Justus

Mii de paşaportari în ţară

Aproape toate legiuirile votate nu s'au aplicat, iar unele au fost sabotate uneori, chiar de către unii membri ai guvernelor conducătoare.

Permanent a fost o contradicţie între ministerul de interne, muncii şi cel al industriei. Datorită acestui fapt şi azi se găsesc în ţară mii de paşaportari.

Aceşti străini, cu salarii princiare şi lucrând în mod clandestin, unii din ei au fost recrutaţi ca «SPIONI» ai statelor interesate şi duşmane ţărei noastre.

PROPRIETATEA URBANA IN MAINILE STRAINILOR

Atât proprietatea urbană, cât şi cea rurală, sunt azi în mâinile străinilor, căci 80 de miliarde din venitul naţional, este rulat de întreaga şleahtă înstrăinată.

Profesiile libere, meseriile uşoare, comerţul ca şi industriile miniere, petrolifere ca şi cele forestiere şi carbonifere — sunt în patrimoniul celor ce nu au nimic comun cu sufletul românesc al întregei naţii băştinaşe.

Aproape întreaga activitate intelectuală şi muncitorească este ameninţată de numărul mare al străinilor importaţi.

ABONAŢII din CARTEA de TELEFOANE

PAGINA Litera	Agentura	Atelier Debite	Avocaţi Doctori	ZIARIŞTI INGINERI	FOTOGRAF TIPOGRAF	Transport engrosist	MAGAZINE Medicamente	Domiciliu	Străini	Români
289 WAC-VE	6	6	3	3	2	2	4	45	72	—
244 SCH—	4	5	9	9	—	—	2	34	63	7
154 KAD	5	3	10	6	1	14	8	37	84	1
161 LEH	3	1	5	3	—	6	12	46	76	18
TOTAL	18	15	27	21	3	22	26	163	295	26

Lozinca Vaida

In faţa acestui pericol naţional, poporul român a reacţionat. A fost dat viziunei clare a lui VAIDA VOEVOD, care împins de instinctul neamului, s'a rupt din sânul partidului naţional-ţărănesc şi împreună cu o falangă de luptători — în frunte cu D. R. IOANIŢESCU, TILEA, a pus această problemă în faţa opiniei publice.

PRIVITA LA INCEPUT CU NEDUMERIRE, IN MAI PUŢIN DE DOI ANI LOZINCA VAIDA A CUCERIT ŢARA.

Astăzi toţi — dela tineretul curat şi însufleţit şi până la omul încăruntit şi cu judecată rece, dela partidele politice oportuniste, până la asociaţiile profesionale sărăcite — întreaga suflare românească se agită, pentru cucerirea locurilor, la care românii au dreptul şi prin origină şi prin numărul şi importanţa naţiunei române, fiind naţia majoritară şi dominantă.

CE MAI TREBUIE, PE LANGA PRIMATRUL MUNCII NAŢIONALE

Ocrotirea muncii naţionale, înseamnă şi proteguirea braţelor româneşti, dar nu numai din punct de vedere economic, ci şi

Tragedia muncii româneşti

Marea industrie este înstrăinată şi trustificată. Cele opt mari grupe, cari constituesc industriile de bază în producţia unei ţări — SUNT ACAPARATE DE STRAINI — ascunşi sub masca anonimatului.

MESERIILE, rentabile, sunt deasemenea acaparate, bieţii români, executând numai munci grele şi prost plătite.

In COMERŢ, aproape nu mai găsim nume româneşti.

Ceeace e dureros şi alarmant, este că, în chiar ministerul Apărării Naţionale, avem aproape 44 la sută aşa zişi: «SPECIALIŞTI MINORITARI».

IMPERATIVUL VIEŢEI NAŢIONALE

şi dreptul de legitimă apărare, obligă guvernul ca şi partidele politice, să ia măsuri pentru apărarea vieţei naţiei dominante.

Cu toţii, trebuie să fim alături de sentimentele cari clocotesc în sufletul întregei naţiuni, care are:

Dreptul la viaţă, într'o ţară bogată, liberă şi conştientă de misiunea pe care o are la porţile orientului.

Ne poate împiedica Constituţia?

Pot fi invocate tratatele de pace?

NICI UNA, NICI ALTA

Tratativele de pace, au la bază ideia morală şi politică, a naţiei dominante. Ea singură, are drepturi colective; iar minorităţile numai drepturi parţiale.

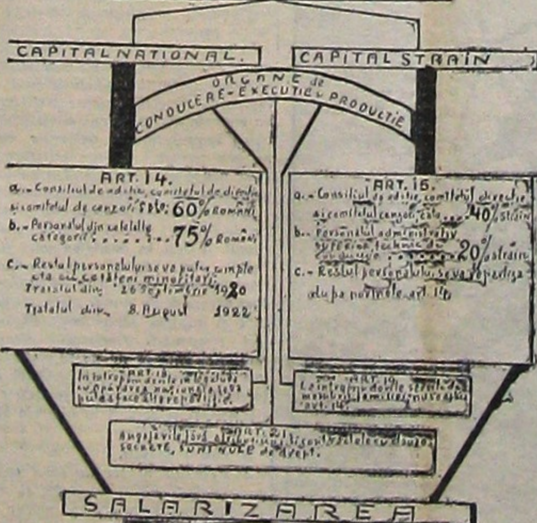
Principiul Wilsonian

Ca urmare trebue să primeze interesele colective ale naţiei dominante, faţă de cele individuale ale minoritarilor — căci poporul român a păstrat graniţele de azi — cu sângele sacrificat de el, — care nu sunt simple graniţe geografice, ci graniţe etnice sufleteşti.

Robiţi economiceşte şi financiar, deşi naţiune dominantă — totuşi, vom fi tributari celor cari trăiesc în ţară numai cu drepturi individuale, dar cu avantagii de colectivitate de care ar trebui să se bucure numai naţia dominantă.

Neluându-se măsuri la timp, ar însemna şi apropiata robie politică,

Un tablou edificator

Anteproiectul de lege, — pentru ocrotirea muncii naţionale — în lumina intereselor româneşti

BENZINA ALBASTRĂ ETHYL-UNIREA

va face excursiile mai plăcute şi mai economice. Intrebuinţând acest combustibil antidetonant — recomandat de fabricanţii de automobile — pantele vor fi urcate cu mai multă uşurinţă, pornirea se va face mai repede, iar viteza va fi considerabil mărită. Cel mai mare avantaj al Benzinei Albastre Ethyl-Unirea este acela că arzând în mod raţional, vibraţiile motorului sunt reduse la minimum şi deci, maşina se uzează mai greu.

BENZINA ETHYL ALBASTRA

O UNGERE PERFECTĂ ŞI ECONOMICĂ PRIN

LUBOIL

Intrebuinţând uleiuri de calitate inferioară pe motivul că sunt mai „ieftine", realizaţi o „economie cât se poate de costisitoare". Fiecare proprietar de maşină trebue să caute un ulei de calitate superioară şi cu un preţ destul de convenabil, pentru a-şi permite schimbarea uleiului la fiecare 1200 Km.

Luboil a făcut dovada calităţilor sale excelente, atât prin experienţele de laborator, cât şi în practică, fiind întrebuinţat de cea mai mare parte dintre automobilişti

UNIREA

Dela I A cu mâna orice dureri Creionul Medical „Gripsi", combate cu succes pe cale externă fără a dăuna organismului durerile de cap, de mijloc, lumbago, nevralgii, sciatice, dureri din lovituri, bronşite, răguşeli, dureri musculare, junghiuri, reumatisme rebele.

De vânzare la Farmacii şi Droguerii.

„GRIPSI"

Doriţi cel mai potrivit cadou de sărbători şi onomastici?

Cumpăraţi câteva butelii de vin de COTNARI veritabil de la RESTAURANTUL

COŞNA-CIREŞOAIA

BUZEŞTI

care a adus o mare cantitate din viile Ion Acsente şi Prinţului Calimache-COTNARI, Dealu Mândrului, fostele proprietăţi ale Domnitorului Ştefan cel Mare

RACITOARE ultima perfecţiune

Articole menaj, Tacâmuri Urs,

IONESCU, str. Academiei 23

Gralex

Incălţămintea noastră este lucrată din materiale încercate şi trainice

Pantofi de dame din Chevreaux, negri, foarte uşori.

Pantofi bărbăteşti din box, negri şi culori, model englezesc.

Preţuri de fabrică foarte reduse.

INTREPRINDERILE GRIGORE ALEXANDRESCU

Bucureşti, Oituz 19 (colţ Şepcari 18)

Şos. Colentina, 21 (Zahana)

Produse Integral Româneşti

Fabricaţiune nouă

Oradea, oras galiţian

ORADEA, 2. — Unul dintre oraşele importante, atât din punct de vedere strategic, cât şi economic, industrial, etc. — Oradea — situat pe graniţa de Vest a ţării, e integral prins în plasa păienjenişului jidovesc.

Menţionăm faptul că majoritatea jidanilor şi-au maghiarizat numele şi obiceiurile, refuzând deci o adaptare — cel puţin formală — la mediul Ţării Româneşti, sub egida căreia trăiesc.

Pentru o edificare precisă aducem următoarele exemple.

Statisticele demografice arată pentru Oradea 50% jidani, 30% unguri şi doar 20% români.

Comunitatea evreiască din Oradea dispune de 2 temple impunătoare ca arhitectură şi 15 (cincisprezece) sinagogi.

Deasemenea evreii neologi au un templu tot atât de mare.

Românii ortodocşi au o singură catedrală românească.

ZIARISTICA

Presa românească e slab reprezentată şi boicotată chiar de anumiţi români cari citesc şi azi ziarele ungureşti (cu conducere evreiască). Cotidiane în limba maghiară apar 8 (opt) în Oradea.

Există un singur cotidian românesc.

SITUAŢIA BANCARA

Intrucât capitalurile mari aparţin exclusiv jidanilor, e logic ca şi băncile să aibă în majoritatea lor o conducere străină. Exemplificăm:

Casa de Păstrare a jud. Bihor şi Banca de Economie, director: Nicolae Szemere.

Casa de Păstrare Civilă S. A., director: Béla Révész.

Banca Industria S. A., director: dr. Emil Adorján.

Banca Generală de Credit Ungară S. A, cu sediul central în Budapesta, director: Alex. Kardos.

Banca de Scont S. A. director: A. Klein.

Institutul de Credit al Reuniuii populare S. A. director, Bartholomeu Zöldi.

Banca şi Societatea Comercială din Bihor, director: Arnold Engel.

Banca Dacia S. A. director: dr. Reményi Géza.

Banca propietarilor de case S. A. director: dr. Edmond Váradi.

Banca de Credit Mărunt şi Economia S. A. director: Adolf Bleyer.

Banca Centrală, S. A. director: Mauriţiu Farkas.

SITUAŢIA COMERCIALA

Oradea fiind şi în imperiul austro-ungar un centru de legătură comercială între Apus şi Orient, invaziunea evreilor comercianţi şi acaparatori s'a produs paralel cu importanţa ascendentă a oraşului din punct de vedere comercial. Dovada eclatantă o fac cele 1265 de întreprinderi comerciale, cari în majoritate absolută sunt evreieşti.

Firme româneşti sunt abia 145.

Industria cimentului şi carierelor aparţine în Oradea jidanilor, în întregime.

Industria spirtului aparţine exclusiv jidanilor, exploatată de 7 (şapte) firme cu capitaluri de zeci de milioane.

Industria grafică e concretizată prin 23 tipografii, dintre cari numai 2 (două) sunt româneşti, restul sunt jidoveşti şi ungureşti (2).

In rezumat, comerţul cât şi marile întreprinderi industriale sunt exploatate exclusiv de jidani, cari boicotează făţiş sau deghizat orice încercare de lansare în comerţ a elementului românesc.

Ici şi colo câte o licărire plăpândă de firmă românească, fără capital şi fără concursul chiar şi al românilor, care se stinge înainte de a câştiga teren.

U. D. Herlea

Manual pentru Bacalaureat

de d-nii

C. F. Niculescu, G. Borneanu şi Grig. Ernescu

Sintetizează în mod perfect întreaga materie cerută la examen

650 pagini — 23 obiecte

Editura „Cartea Românească"

Naționalismul economic

In 1841, când apare *Sistemul național de economie politică* al lui Frederic List, care constituie o justificare teoretică a unor necesități istorice presante, economia oficială de catedră era încă economia lui A. Smith. Economistul german introduce pentru prima oară în economie două idei definitorii, de atunci, ale nouei atitudini economice, naționalismul economic. Marile coordonate ale sistemului național sunt: 1. *ideea de naționalitate* și 2. *ideea de forță productivă*.

Ambele idei subrogau principiile smitheane, al internaționalismului și al bogăției prezente consumabile.

După List, economia politică nu mai este *știința bogățiilor*, considerate în marele bazar al omenirii, ci «știința care, ținând seama de interesele actuale și *de situația particulară a națiunilor*, învață în ce formă fiecare națiune poate să se ridice la gradul de cultură economică, la care unirea cu celelalte națiuni civilizate, în urma libertății schimburilor, îi va fi posibilă și utilă».

In concepția aceluiaș autor ceeace interesează, în activitatea economică a unei țări, nu este numai acumularea în prezent a unei cantități cât mai importante de valori de schimb, ci conservarea și perfecționarea muncii și economiei pentru viitor. *Puterea de a creea bogățiile este... infinit mai importantă decât bogăția însăși»*.

Pe ideea națiunii, concepută ca o realitate mai concretă și mai imediată decât umanitatea, este grefată noua economie. Națiunea existând, trebuie conservată, iar poziția ei economică perfecționată, pentru garantarea autonomiei și economice și politice. Națiunea fiind perpetuă, depășind prezentul cu generația corespunzătoare, economia națională trebuie să-și conserve capitalul productiv și să-i potenteze productivitatea. Ideea de productivitate, de industrializare aici își are sursa.

Știm ce desvoltare uimitoare a luat în secolul trecut industria germană: desigur, nu grație lui Fr. List, ci unor impulsuri mai adânci, pe cari însă teoreticianul naționalismului economic le-a identificat și justificat.

In ordinea măsurilor de politică economică, decurgând logic din concepția listiană, se situiază protecționismul vamal. Măsura era cerută de situația locală din acea epocă.

Naționalismul economic înțeles ca o subordonare a vieții economice la comandamentele națiunii, implică și o concepție ierarhică a lumii: un primat al valorii umane — sub forma națiunii — față de exigențele telurice ale vieții materiale.

Valabilitatea, astăzi, a concepției naționaliste a economiei, este indiscutabilă. Ceeace se poate discuta, și cu aceasta intrăm în domeniul practic, al politicei economice, este *modalitatea* prezentă a naționalismului economic. Modalitatea diferă dela stat la stat, dela epocă la epocă. Un exemplu: ceeace pentru Germania dela începutul secolului trecut constituia o politică economică națională, taxe mari la import de manufacturate, astăzi nu mai prezintă importanța de atunci, industria germană fiind suficient de evoluată spre a se dispensa de protecția vamală. Exemplele, în acest sens, abundă.

Pentru țara noastră, există o *modalitate proprie*, conformă structurii și gradului de desvoltare al economiei românești. Noi nu vom face nici corporatism italian, nici hitlerism, dacă ținem să mergem pe linia unui naționalism economic realist, creator, românesc. Dar imperativul economiei naționale, el însuși corolar al comandamentului națiunii, exige o politică de mai mare unitate, efort și seriozitate. Organisme noui politice ne impun o primenire, o spiritualizare a cadrelor, totul într'un regim constituțional schimbat după noua orientare a lumii civilizate.

Bacăul economic, cultural, social și politic

BACAUL SUB ASPECT ECONOMIC

BACAU, 2.—E un mare centru industrial. Sunt fabrici de postav, pielărie, casânci, produse chimice, acid carbonic, olei, unsori, lumânări, ceramică, cărămidă, tricotaje, ciorapi, panglici, încălțăminte, mobilă, cartonaje, frânghie, tâmplărie, boiangerie, acid acetic, apă gazoasă, distilerie de băuturi spirtoase, mezeluri bomboane, rafinărie de petrol, metalurgii, etc.

Majoritatea fabricilor sunt în mâinile jidanilor. Fabricile mari sunt exclusiv jidănești. Nici un funcționar nu e român.

Evrei: 68; streini 5; români 18.
Evrei 659; streini 19; români 197.

BACAUL SUB ASPECT CULTURAL

Viața culturală a Bacăului este foarte redusă sau aproape inexistentă. Toată elita intelectuală a orașului nu organizează în timpul iernii șezători culturale sau conferințe cu conferențiari din centrele universitare, ci se adună la mese de pocker sau alte jocuri de cărți și la baluri pe care fiecare societate «culturală» sau filantropică le organizează.

Societăți culturale sunt multe, dar prin activitatea lor sunt inexistente. Singurile care se manifestă sunt: A. Ateneul popular «Vasile Alecsandri» care are un cor bine organizat și o mare bibliotecă pusă la îndemâna tuturor. B. Asociația culturală sportivă C. F. R. care a dat numeroase serbări și șezători. Are un cor de 75 de persoane, condus de un priceput dirijor, Aurel Constantinescu.

In școli, în deosebi la liceul de fete, evreii sunt, în raport cu numărul locuitorilor din oraș și județ, în covârșitoare majoritate.

Cultul: 5 biserici și trei capele ortodoxe, o biserică armenească și una romano-catolică și 24 de sinagogi, dintre care 6 cu clădiri mari, iar restul cu clădiri mici.

ASISTENȚA SOCIALĂ

In afară de un azil de bătrâni întreținut de primăria orașului și asociațiile profesioniste de ajutor reciproc, toate celelalte sunt evreești.

EDILITATEA

Sub aspect edilitar, orașul Bacău a făcut în ultimul timp și face însemnate progrese. In afară de patimi politice primarul actual a realizat mult în ce privește canalizarea, pavatul străzilor, salubritatea etc.

Partidul liberal face eforturi disperate pentru a menține partizanii. Imitând întrucâtva sistemul Gărzii a împărțit orașul în zece sectoare cu șefi direcți răspunzători de situația din sector etc. Dau de asemenea o goană nebună după tineret. Partidul național țărănesc trăiește numai prin evrei. Partidul național-creștin se bucură de mari simpatii. Frontul românesc aproape inexistent până în present. «Totul pentru Țară» a canalizat multe simpatii în lumea intelectuală și se bucură de stima adversarilor. Are puternice nuclee în oraș și mai ales în județ.

Specula cu materialele electrice

«In urma enormei scumpiri a materialelor electrice, datorită majorărei taxelor de autorizații de import, o delegație a Sindicatului Patronal al Electricienilor Autorizați din București, a cerut și a obținut dela d. ministru al industriei și comerțului, ca pentru conductele electrice aflate în vamă, în drum spre țară și comandate cu data certă înainte de 10 Aprilie 1937 să se mențină vechile taxe de autorizație de import, pentru a veni în ajutorul antreprenorilor de instalațiuni electrice cari aveau angajamente de respectat.

Cu toate aceste avantaje obținute, importatorii de conducte electrice și negustorii, întruniți în conferință, în marea lor dorință de grabnică îmbogățire — nesocotind complect interesele marelui public, au hotărît să mențină prețurile ridicate cu ocazia mojorărei taxelor, din ziua de 12 Aprilie a. c. Exemplul lor a fost imediat imitat, nejustificat, și de fabricanții și negustorii celorlalte materiale electrice.

COSTUME
pentru
Străjeri și Străjeri-Cercetași
Echipamente complecte noulle uniforme reglementare
ARTICOLE PENTRU
NUNȚI ȘI BOTEZURI
Confecțiuni pentru Doamne și copii
Incălțăminte solidă
Ștofe - Mătăsuri - Albituri
IMPRIMEURI — TRICOTAJE
Cumpărați cu încredere dela
Gheorghe Fundănescu
La Crucea-Albă - Str. Carol 66 - vis-à-vis de Piața de Flori
BUCUREȘTI
Telefon 3.05—29

Enciclopedia agricolă

De câtva timp circulă în mod tainic, fără reclamă de vitrină, modestă în răspândirea ei, ca și munca care a închegat totuși o lucrare care reprezintă una din cele mai valoroase opere scrisă în ultimul timp.

România e țară agrară, a cărei literatură agricolă este în plin progres, are nevoe de o literatură agricolă propie, fiindcă agricultura, în deosebire de alte îndeletniciri, își are un caracter specific fiecărei regiuni, din diferență de climă, de rol nasc și rezultate deosebite.

Cercetarea unei literaturi străine reușește să te informeze, însă nu poate să-ți dea concluziuni practice pentru agricultura românească.

In această direcțiune, literatura agricolă, în afară de tratate științifice, s'a întrebuințat prin apariținnea a două reviste; «Viața agricolă» editată de soc. inginerilor-agronomi și «Pagini agrare și sociale», care este un granit de perseverență și de muncă a unui om care o conduce de 14 ani, de institutul publicist d. C. Filipescu.

Ideia înfăptuirii unei «Enciclopedii agricole» se confundă cu apariția acestei reviste.

România, în mersul ei ascendent, nu poate fi lipsită de o Enciclopedie agricolă, lucrarea de bază a agriculturii.

Dar în loc ca această operă fundamentală, cum era firesc, să apară acolo unde sunt create, de direcția specială de publicistică și studii, plătite de stat, fără nici o contribuție pozitivă, a fost dat, ca ceva caracteristic operilor de valoare de la noi ca această lucrare să apară din inițiativa și în laboratorul Muncii private.

A fost concepută acum două decenii, nespuse prefața acestei lucrări, s'a înfăptuit anul acesta, când alături de această idee inițială, însă care nu-și găsea răsunet în trecut nici chiar între profesioniști, să vină priceperea, talentul, idealismul unui generații tinere care a făurit această lucrare.

Un mănunchi de tineri ingineri-agronomi, a căror nume stau mărturie pe prima pagină a lucrării, tineri care nu ating 30 de ani, Vodă, Duigan, Grozea, Stănculescu, Prelipceanu, Negreanu, etc. Această lucrare este monumentală, nu numai prin conținut, dar și prin mărime.

Lucrarea întreagă se compune din 4 volume, a circa 750 pagini fiecare.

Primul volum a apărut în 760 pagini, pe o hârtie ireproșabilă, cu 110 clișee originale, cu 8 planșe în dublu ton și 4 planșe în mai multe culori.

După terminarea materiei alfabetice, se vor da tabele rezumative din domeniul agriculturii, zootehniei, botanicei, zoologiei, etc., se va mai publica un vocabular de cuvinte în legătură cu plugăria, pe regiuni și provincii, biografiile și bibliografiile celor mai de seamă savanți va completa această lucrare.

Caracterul enciclopedic rezultă din conținutul primului volum.

Capitolele tratate sunt: Solul, Plante, Animale, Horticultură, Viticultură și vinicultură, Zootehnie, Silvicultură, Industrii agricole, Economie, Legislație rurală, Entomologie, Chimie, Fizică etc.

Susținând această lucrare, intelectualitatea noastră ajută o «tabără intelectuală» care construește o operă care va rămâne: «Marea Enciclopedie agricolă».

Virgiliu Gavrilescu

Pe marginea unei probleme neglijate

Am avut prilejul să vizitez îndeaproape multe mănăstiri și biserici de pe cuprinsul acestei țări și cu sfâșietoare durere în suflet am constatat lucruri cari întrec marginile unei răbdări omenești. Nu voiu insista asupra amvonului transformat adesecori în tribună de propagandă politică de către anumite caiafe travestite în reprezentanți ai lui Dumnezeu pe pământ și nici despre desfacerea manifestelor electorale în pragul bisericii, ci voiu scoate în evidență felul cum este reprezentată iconografia bisericei noastre creștine și națională, această biblie a analfabeților, după cum atât de minunat o caracteriză un erudit scriitor bisericesc.

Până la începutul sec. XIX pictura noastră bisericească a fost încredințată călugărilor zugravi de pe la cari pribegeau cu căldărușa de boiele din loc în loc pictând, îmbărbătând și binecuvântând un neam în prigoană. Deși nu urmaseră nici un fel de școală de pictură care să-i învețe legi de anatomie, perspectivă, chimia și armonia culorilor, sfinții care împodobeau lăcașurile noastre de închinăciune «erau plini de demnitate, evlavie, blândețe, strălucea pe fețele lor pacea și liniștea internă a sufletului curat, carele — lepădând sarcina trupului — a devenit spiritual».

Aceștia au cultivat stilul bizantin atât ca concepție cât și ca factură și au împământenit la noi o lege care este comună tuturor popoarelor de rit oriental.

Urmează apoi o pleiadă de pictori cari și-au făcut studiile în țările din apus și la reîntoarcerea în țară duc o luptă aprigă împotriva artei tradiționaliste și încetul cu încetul introduc în iconografia bisericei noastre caracterul renașterii franceze, întemeiat pe ideile marei revoluțiuni.

Astăzi pictura bisericească este încredințată — în general vorbind — unei pletore de falși și indecenți măzgălitori, cari nu au nimic comun cu arta propriu zis. Toți gnapanii, toți bețivii, toți dezertorii din brazda unei munci cinstite cari au crezut că sunt miruiți cu darul desemnului, s'au cuibărit în bisericile noastre și și-au bătut joc în chipul cel mai ordinar de virtuțile noastre creștinești.

Am avut prilejul să cunosc în drumurile mele astfel de specimene cari au fost frizeri, măcelari, agenți sanitari, sticlari și lucrători plătiți cu ziua pe la diferite întreprinderi comerciale falimentate, deveniți apoi zugravi de biserici, prin intermediul unor preoți văduviți de duhul unei culturi adevărate.

Pentru a confirma revolta ce mă determină să aduc un aspru rechizitoriu preoților noștri, cari patronează în mod inconștient această anarhie, voiu descrie un singur caz.

In orășelul Bistrița există un anume croitor român Ion Mititeanu, care se ocupă de câtiva ani cu confecționarea ornatelor preoțești, icoane, prapuri, etc.

In acest scop românul nostru a angajat pe păduchiosul Lazăr Harnik care îi furnizează sfinți cu kilogramul. Acest jidan care e sticlar de meserie are 28 de ani și nu știm căror împrejurări se datorește că nu are serviciul militar satisfăcut și se ocupă cu comerțul fără ca să aibe brevetul insinuat la primărie.

Intâmplarea a făcut să văd o serie de prapuri pictați de acest perciunat și dați în comision unei librării din Năsăud. Am văzut Christoși cu cap de broască, Christoși cărora li s'a jupuit pielea de pe față și rânjesc sângerând, Christoși cimpanzei, Christoși uriași sprijiniți în labe de gâscă, Christoși epileptici. Christoși rachitici și injectați de turbă, cari așteaptă să fie sfințiți și așezați în altarele bisericei acestui Neam.

E glasul vremii.

E strigător la cer de felul cum ne este batjocorită credința, și nu s'a găsit până în prezent măcar o față bisericească care să se sesizeze de această profanare și să ridice de guler atât pe românul imbecil cât și pe păduchiosul de galițian și să-l înfunde la pușcărie.

Și câte icoane de genul acestora nu împânesc bisericile și casele creștinilor noștri cuminți și evlavioși!

Gh. Matei

Gheorghe I. Cărnar[illegible]
Magazin cu fierărie
Articole de menaj
Olărie smălțuită
Tacâmuri alpaca
Articole de construcție
București, Strada Carol No. [illegible]
(Colț cu Bulevardul Maria) — Telefon 3-41-22.

„FOTOCOPIE[illegible]
MARTIN BILINSKI, magazin [illegible]
Developează, copiază, mărește, reproduce. Aparate și articole pentru fotografi ama[illegible]
Calea Victoriei, [illegible]
colț cu pasajul MAJESTIC. Telefon No. 4[illegible]

LIBRĂRIA
PRINCIPELE CARO[illegible]
ION AL. MIHAILESCU
București Str. Doamnei 18
Oferă în rate mici lunare aparate la baterie cu consum [illegible]
Reyco Radio
PHILIPS și HORNYPHO[illegible]
Pentru d-nii învățători plata în 15 rate fără ACONTO. Ap[illegible] se instalează la domiciliu la prima cerere de reprezentan[illegible]torizați din întreaga țară.

Citiți cu voluptate!
FORTUL 13
cel mai mare roman al anului și FENOMENUL ENGLEZ
cea mai mare carte de eseuri a anului de
DRAGOȘ PROTOPOPESCU
— Cărți boicotate cu frenezie de evrei, câini și toți idioții stângei

Se veselesc copiii...

De noaptea Invierii în sătucul meu...

de SANDU VALERIU

Cu apăsarea unei vieți sbuciumată pe inimă, caut să-mi alcătuesc un mănunchiu de amintiri din copilăria trăită într'unul din fermecătoarele colțuri ale unui sat de plaiu moldovean...

Săptămâna patimilor... deniile... preotul bătrân citind evangheliile. Doamne cum trăiam și mă luminam cu fiecare slovă ce-o rostea.

In Vinerea Mare, ne împărtășiam în «partezi» cântând prohodul, simțiam că ne ridicam în ceruri, la fiecare versel a suferinții Celui Ce-a fost să aducă Lumină pe pământ.

Insfârșit, noaptea Invierii, o așteptam cu nesfârșită nerăbdare...

Țăranii nu mai încăpeau în bisericuță și făceau împărțiri cu cărări prin cari trecea bătrânul preot ca să sfințească pasca și ouăle roșii...

Câtă bucurie trăiam când în miez de noapte, apărea în ușa bisericii, preotul cu făclia în mână și ne spunea ca din alte lumi «Hristos a Inviat» și când luam lumină din lumină....

Ș'acum departe de sătucul drag cuprins de dor, caut să-mi desleg frământarea...

Ii văd din nou, pe prietenii copilăriei mele, cu ochii lor albaștri limpezi ca cerul opalescent de primăvară, așteptând Invierea Domnului să fie cât mai vie și să se ridice de pe suflet lespedea mormântului rece....

In văzduhul nopții, fâlfâie aripi de Arhangheli deasupra capetelor baloane și atingându-i ușor îi zgudue.

«Adevărat a Inviat»

Dela federația generală a salariaților pu[illegible]

Statutul funcționarilor public[illegible]

Consiliul Federației generale a asociațiilor profesionale de salariați publici s'a întrunit aseară în ședință extraordinară, la care au luat parte reprezentanții tuturor organizațiilor componente.

D. AUREL TARNESCU, secretar general, a citit o numeroasă corespondență a organizațiilor din Capitală și provincie, prin care cere lămuriri Federației, dacă este adevărat svonul, publicat și de unele ziare, cum că statutul va fi legiferat pe cale de Decret Regal.

D. președinte STANCU BRADIȘTEANU a adus la cunoștința Consiliului, că svonul legiferării statutului pe cale de Decret Regal nu se poate baza pe nimic temeinic, ci poate fi cel mult o încercare de sondare a atmosferei funcționărești. Legiferarea statutului a fost amânată de către forurile superioare d-lui subsecretar de Stat Bentoiu și anume în urma cererii «Frontului unic» al asociațiilor de funcționari publici.

Statutul funcționarilor publici este o lege cu caracter constituțional și servește de bază organizării Statului. Statutul deci nu poate fi legiferat decât prin Corpurile Legiuitoare, dându-se posibilitatea unei ample discuțiuni, care să pună la punct toate chestiunile în legătură cu funcționarii publici.

«Frontul unic» al asociațiilor de funcționari publici își va face pe deplin datoria, bun înțeles numai pe căi legale.

Consiliul a hotărît, ca s[illegible] pundă tuturor organizați[illegible] cest sens.

Consiliul a mai hotărît, [illegible] gație a Federației, în fr[illegible] președinte, să se prezinte [illegible] ministru, spre a-i înmâ[illegible] nea votată de Adunarea [illegible] Federației, ținută în ziua [illegible] prilie și să-l roage, ca să [illegible] zideratele ce cuprinde.

MIHAIL POLIHRONI[illegible] și ALEXANDRU CRISTIAN [illegible]
DOMNIA LUI CAROL I
VOLUMUL I
1866—18[illegible]
1937
VREME[illegible]

Aviaţia românească în trecut şi prezent

Un istoric plin de realizări şi un prezent mai mult decât promiţător

Se împlinesc, în acest an, trei decenii, decând inginerul transilvănean — Traian şi Vuia — a reuşit primul său sbor pe aerodromul istoric din Franţa, dela Issy les Moulineux, cu o maşină concepută şi construită de el.

Contimporan cu înaintaşii sborului: Wright, Ferber şi Santos Dumont, Vuia a fost în acea epocă de eroic început, reprezentantul geniului românesc la zămislirea celei mai minunate înfăptuiri: maşina aeriană.

La primul Salon Aeronautic care a avut loc la Paris în anul 1907, avionul prezentat de Vuia, la Binţinţi, un sat necunoscut din Ardeal, Vlaicu îşi construise o maşină sburătoare care, trasă cu caii, se deslipise de pământ. Chinuit de ideia de a sbura, după o trudă de ani de zile, ceva mai târziu — în 1909 — Vlaicu s'a putut ridica cu avionul său perfecţionat, la o înălţime de 15 metri, chiar dela prima încercare. A fost prima bătaie de aripă, prin care Vlaicu a pus temelia aviaţiei naţionale. Cariera sa a fost scurtă dar glorioasă, curmată tragic de accidentul dela Câmpina — în 1913 — în sborul său simbolic peste Carpaţi. Iată cum se situează ţara noastră, în istoria universală a aviaţiei şi care a fost contribuţia ţării româneşti în epoca neguroasă a începuturilor.

Era privită aviaţia, pe vremea aceia, drept un sport, o îndeletnicire a exaltaţilor, şi nimeni, nici cei mai clari văzători oameni, nu puteau bănui care este viitorul rezervat progresului de mai târziu. Utilizarea avionului pentru scopuri militare, a găsit în ţara noastră printre primii adepţi.

Incă din anul 1910, aviatorii noştri — puţini la număr — au luat parte la manevrele din Oltenia, cu care ocazie Vlaicu s'a ilustrat prin sborul său dela Slatina la Piatra Olt. Ideia de aviaţie, era pe vremea aceia atât de bine definită încât încă din anul 1910 se înfiinţează, la Chitila, prima şcoală de pilotaj, înzestrată cu toate instalaţiile necesare, iar puţin mai târziu lua fiinţă — tot acolo — şi un atelier de construcţii de avioane, amândouă datorită iniţiativei şi muncei neobosită depuse de Mihail Cerchez, unul dintre acei care au plămădit sborul în ţara românească. Datorită acestui creator îndrăgostit de aviaţie, au învăţat să sboare, pe avioanele construite de

D. RADU IRIMESCU

el, primii piloţi militari, regretatul lt. col. Al. Protopopescu şi comandorul Negrescu Gheorghe pe atunci sublocotenenţi. O a doua şcoală de pilotaj ia fiinţă: acea dela Cotroceni, sub conducerea principelui Bibescu care, după ce îşi luase brevetul în Franţa — în anul 1910 — desfăşurase o activitate care cu drept cuvânt îi va lega numele de începuturile aviatice ale ţării noastre. La această şcoală învaţă sborul piloţi de talia lui Nicu Capşa şi Mircea Zorileanu. Viaţa acestor două şcoli este însă scurtă. Anul 1912 le găseşte desfiinţate şi în locul lor se pun bazele unei şcoli de pilotaj oficiale funcţionând pe aerodromul Cotroceni, sub autoritatea direcţiei Geniului, condusă fiind de maiorul Macri.

Erau profesori la această şcoală locotenenţii Negrescu şi Protopopescu, la categoria «biplanişti» şi Principele Bibescu, împreună cu Nicu Capşa şi Mircea Zorileanu, conduceau secţia de «monoplanişti».

In sfârşit în 1915 la 15 Septembrie se crează Corpul de Aviaţie, sub comanda colonelului Găvănescul.

Zările erau turburi; în Apus războiul începuse şi aviaţia română se pregătea de luptă.

Puţin mai târziu, în acelaş an, ia fiinţă şi prima Şcoală de Observatori aerieni. In acest timp cele două Şcoli de Pilotaj, continuă să formeze piloţi noui în aşteptarea războiului care se apropia. Se simţea însă mult lipsa de material de sbor.

In acest timp ţările din apus, de mult încercate, sub nevoia presantă a războiului, ne lăsase mult în urmă.

Războiul ne surprinde cu 25 de aparate, insuficiente pentru nevoile cari de aci încolo se vor face din ce în ce mai simţite.

Ce mare ajutor ar fi fost pentru noi, pe vremea aceia, o industrie aeronautică, pe care cu atâta înţelegere a realităţii încercase să o întemeieze la Chitila, Mihail Cerchez.

Materialul trimes de aliaţi era bun, dar venea cu mare greutate şi deci cu întârziere. Şi dacă foloasele pe cari aviaţia le-a adus în timpul războiului, în prima perioadă nu au fost cele cari puteau să fie, aviatorii români au ştiut să-şi facă datoria în cele mai vitregi împrejurări.

Din trecutul aviaţiei

Elevi pe vremea aceia erau între alţii: locotenenţii Andrei Popovici şi Polescu.

In acelaş an viaţa frământată a aviaţiei îşi găseşte un nou teren de activitate prin înfiinţarea ligii aeriene, asociaţie care a sprijinit mult desvoltarea aviaţiei române şi care s'a afirmat de îndată ca un instrument util ţării.

Dar succesele anului 1912 sunt cernite prin moartea locotenentului Caranda, care prăbuşindu-se, în pierdere de viteză, cu maşina sa sburătoare, se înscrie în fruntea acelora care vor plăti cu viaţa năzuinţa spre nesfârşit.

Activitatea şcoalei de Cotroceni a fost destul de frumoasă. Aci au făcut aripi piloţi de nădejde: locotenenţii Beroniady, Giossan, Enescu Athanase, Sever Pleniceanu, Ovidiu Rătescu şi alţii, cari vor rămâne pentru totdeauna credincioşi nouei lor arme, ducându-i greul din timpul războiului şi până azi.

Campania din Bulgaria ne găseşte perfect de bine pregătiţi. Aviaţia română era în acea vreme în fruntea tuturor manifestărilor aviatice pe picior de egalitate ca technică şi ştiinţă apuseană.

Vlaicu, Nicu Capşa, Polly Vacas şi alţi sburători au dus cu glorie aripile româneşti peste câmpiile Bulgariei, dând prilejul unei noui ilustrări a aviaţiei române.

Progresul, care cere mereu jertfe, nu a întârziat să-şi arate implacabila lui lege...

Negel, Vlaicu... şi alţii îşi trec pe rând numele, în cartea de aur şi de sânge a aviaţiei.

PREZENTUL

Despre acest prezent nu se poate da prea multe detalii, nu se pot spune prea multe lucruri, dat fiind interesul păstrării unui secret necesar apărării noastre ca stat, într'un viitor războiu.

Dar vom da despre fiecare capitol câteva preliminarii.

In fruntea ministerului aviaţiei şi marinei este d. inginer Radu Irimescu, care a înţeles şi înţelege să nu se abţină dela nici un sacrificiu, dela o jertfă, pentrucă aviaţia şi marina românească să capete locul pe care-l merită.

In realizările pentru cari d-sa şi-a consacrat toată activitatea şi priceperea, este ajutat de un foarte ales corp ofiţeresc, care înţelege imperativul realizărilor pe tărâmul aviaţiei şi marinei.

Atât la conducerea ministerului, cât şi la fabricarea, controlarea şi punerea în funcţie a materialului, se observă — şi asta este spre cinstea neamului nostru — o abnegaţie şi atenţie deosebită.

Haina pe care aviatorii şi marinarii noştri o poartă, cinsteşte numele de Român, şi-l ridică la adevărata lui valoare.

Gloria lor şi neamului i-a zămislit şi pe care-l va apăra, atunci când nevoia va cere.

D. G.

Adunarea dela Casa Negustorilor

Miercuri seara la orele 8 s'a ţinut la sediul Casei negustorilor din str. Academiei 15, adunarea membrilor corporaţiilor comerciale şi industriale.

D. Dumitru Giovanidis preşedintele organizaţiei arată teroarea fiscală ce s'a abătut asupra comercianţilor căci comisiile de impuneri fiscale au majorat pe toţi negustorii la impuneri, fără nici o justificare. — Cere a se face demersuri la ministerul de finanţe ca să se revizuiască impunerile.

D. **Alex. Niculescu**, directorul general al Casei negustorilor, vorbeşte despre vadul comercial care trebuia legiferat de guvern, şi care promisese că-i va depune proectul de lege, constată că au fost numai vorbe goale şi că actuala Cameră de comerţ se ocupă numai de politică, de interesându-se complect de nevoile negustoreşti.

D. **Ioan Graca** preşedintele corporaţiei băuturi spirtoase, arată neajunsurile comercianţilor cârciumari, precum şi şicaniile ce le face garda financiară aplicându-le amenzi fără nici un rost. — De asemenea cere ca brevetele dela ţară să fie unificate cu cele dela oraşe, desfiinţându-se arenzile comunale.

D. **Ioan Pulcă** preşedintele corporaţiei vărare şi ciment, vorbeşte contra trustului şi a cartelului care scumpesc viaţa, cerând guvernului să reglementeze funcţionarea lor.

D. **Gh. Rădulescu** consilier, arată necazurile comercianţilor de coloniale (băcănii) care au câştiguri mici în raport cu dările fiscale la care sunt impuşi.

Deasemenea cere desfiinţarea regimului contingentărei, care scumpeşte viaţa colonialelor în profitul engrosiştilor.

D. **Petre Mihăilescu** consilier vorbeşte despre taxa locativă cerând desfiinţarea ei, precum cere ca taxele de iluminat să fie micşorate.

D. **Ionel Bălăreţul** secretarul general vorbeşte despre legea repausului duminical care a ajuns o pacoste pe capul negustorilor.

Cere desfiinţarea legei.

D. **Ionel Vlădut** consilier vorbeşte despre registrele comerciale la care sunt obligaţi a le ţine; şi roagă pe toţi negustorii a se adresa la Casa negustorilor pentru înfiinţarea lor, care le dă contabilul respectiv, ferindu-i de neplăceri din partea organelor fiscale.

Adunarea a ratificat apoi înscrierea în organizaţie a 836 noi membri pe care i-a repartizat la corporaţiile respective.

Au luat parte la discuţii dinii: Bărbulescu, Dragoş, Mitu, Theodorescu, Istrătescu, Grigorescu, Mateescu, Ionescu, Popescu V-le şi alţii.

Cuvinte pentru cei hulţi

Zilnic primim scrisori dela cititorii noştri prin care ni se semnalează abuzul şi tembelismul agenţilor ordinei publice. Pretutindeni ne pricepere şi lipsă de simţ al datoriei.

Oameni din provincie urmăriţi de strigoiul mizeriei şi veniţi în Capitală cu nădejdea că vor putea să câştige un codru de pâine, sunt bruscaţi şi bătuţi de către agenţii de ordine. Desigur, ăştia o fac în numele ordinei.

Dar inconştienţa acestor agenţi nu pricep că răvăşesc sufletele atâtor români când îi plesnesc cu cnutul.

Nu le cerem agenţilor să înţeleagă drama acestor suflete obidite şi bătuţi de o soartă aspră şi amară pe care nu o merită. Şi, nici nu vrem ca agenţii ăştia să fie nişte gentlemeni. Pentrucă atunci ar face concurenţă celor dela Londra. Cerem doar ca şefii acestora să-i muştruluiască, să-i mai subţieze. Să le ştruluiască, să-i mai subţieze. Să le deschidă orizontul conştiinţei, altoindu-le mai mult simţ şi suflet românesc. Să priceapă că în românul aruncat de vântul mizeriei pe străzile Capitalei, e prezentă conştiinţa acestei ţări.

Să relatăm un caz. Deunăzi, pe la oarele opt seara, în drum spre florăria Senatului, un ardelean cu nevastă-sa stăteau tăcuţi la marginea trotuarului tăcuţi, timizi, cu trupurile sfârtecate de mizerie şi încărcaţi de cusături naţionale, aşteptau un client. Numai ce s'au pomenit îmbrânciţi, loviţi şi cu marfa aruncată de către sălbăticia unui sergent. Insfârşit, după ce i-a administrat bietului ţăran testa de „ordine", i-a explicat apoi, cum că nu are voie să vândă marfa în Calea Victoriei. Pentrucă, într'adevăr românul din ţara asta pe care a dospit-o şi frământat-o cu sângele lui, nu mai are dreptul decât să moară aşa precum a murit moţul Petre Lalieş. Ţara preocupată numai de „ordine", refuză să-i ocrotească, necum să-i ogoale foamea.

In schimb, grupuri de negustori ambulanţi evrei şi minoritari cu mărfuri care mai de care mai respingătoare, stau neturburaţi de acelaş agent tembel. Fiindcă zelosul agent a primit antidotul care să-l tempereze. Pricepeţi d-voastră.

Alt agent primeşte cinci lei pentruca să permită trecerea peste Calea Victoriei a unei căruţe cu trei valize, la un punct unde nu e interzisă trecerea la acea oră.

Dar aceste mici ironii ale vieţii se petrec cu sutele aici în Capitala noastră. In Capitala asta aşa de largă cu bondarii ghiftuiţi, însă cu sufletul hain, uscat când e vorba de opinca ţării.

Mihail Cosma

Coniţa Marieta decând şi-a luat maşina electrică nu-şi mai strică mâinile ca înainte

Kahalul la lucru

Societatea jidovească „Discom" pe cale de a distruge o instituţie românească la Botoşani

De aproape o lună de zile se dă o luptă străjnică între Federala «Infrăţirea Plugarilor» din Botoşani şi societatea jidovească «Discom».

Se ştie că din 1935, Federala a contractat cu Direcţia Monopolului Alcoolului din Bucureşti, concesiunea distribuţiei alcoolului în cuprinsul judeţului Botoşani. Dela această dată, federala a angajat personal special pentru această operaţiune, a făcut investiţii de sute de mii lei, atât ea cât şi subcentrele sale din judeţ, care sunt numai cooperative şi Bănci Populare. Cum federala lucra numai cu personal românesc şi din această afacere se câştigă ceva, jidanii, cari în acest oraş mişună ca viermii, dimpreună cu cozile de topor, care erau înfruptate dela vechii concesionari, tot nişte jidani, cu şperturi mari şi cum federala nu poate să se preteze la asemenea murdării, au început a-i săpa temelia cu ajutorul funcţionarilor necinstiţi dela Depozitul Judeţean al Monopolului Alcoolului cât şi cei dela finanţe cari sunt în legătură cu această afacere şi cari pretind a li se da şperţuri sub formă de bani s'au spirt, cel puţin la sărbători şi cât mai des în timpul anului. Nerealizându-se aceste pretenţiuni, au început a face rapoarte, în cari arătau că federala nu activează şi că nu aprovizionează subcentrele cu cantităţi necesare.

COMPLICITATEA CELOR MARI

Acest lucru a convenit de minune Direcţiunei Generale dela Bucureşti care aştepta momentul prielnic să rezilieze contractul federalei, pentru a concesiona distribuţia monopolului societăţii jidoveşti «Discom», la care patronează jidanul Blank şi dela care putea stoarce mari şperţuri.

Dovada cea mai bună că s'a angajat şperţuri mari în această afacere, este că s'a contractat cu Discomul pentru o cotă de vânzare mult inferioară acelei Contractate cu Federala. Şi atunci ne întrebăm; care este interesul statului să rezilieze un contract cu o instituţie românească dela care avea câştig şi să contracteze cu o instituţie jidovească dela care nu va avea decât perderi.

Ştie oare d. ministru al finanţelor de această afacere? Şi dacă ştie cum permite această potlogărie să se săvârşească chiar sub ochii Domniei Sale.

Dar domnul Ministru al Cooperaţiei ce are de zis că i se distruge o federală, un judeţ mai bine zis, căci această federală reprezintă cooperaţia întregului judeţ. Se aruncă pe drumuri zeci de funcţionari coperatori, cari trăiau din această operaţiune. Nu crede d-sa că ar trebui să intervie pentru a nu se săvârşi o asemenea crimă cu acei ce-i sunt atât de devotaţi şi a căror suferinţe le ştie atât de bine.

Noi mai credem încă în cinstea şi devotamentul pentru ţară a d-lor miniştri de finanţe şi cooperaţie şi credem că această tâlhărie nu se va săvârşi cu acest judeţ.

Vom mai reveni.

Nicolae Murăraşu

TECHNICA GENERALA
Inginer GH. CREŢU
Bucureşti I. — Strada Regală No. 16 — 18
TELEFON 3.25-04
Intreprinderi mecanice, electrice, sanitare şi de încălziri centrale, radio, depozit de maşini şi materiale electrice
CU PREŢURI CONVENABILE

Maestrul JEAN SIBICEANU
cu noua sa formaţie de jazz şi muzică variată concertează în fiecare seară
La Renumitul Restaurant VIŞOIU-ŞOSEA
(lângă Arcul de Triumf)
La pian apreciatul compozitor Teodor Sibiceanu. — Canto CRISTIAN VASILE

Articole de voiaj şi Vânătoare, Geamantane, Truse, Tocuri de armă, cartuşiere, zgărzi pentru câini, hămuleţe, etc.
VINDE EFTIN
I. TĂNĂSESCU
Str. Câmpineanu No. 1. — o — Calea Victoriei No. 95
—Fabrică proprie—.

Problema spaţiilor verzi şi Bucureştiul

Una din principalele dogme ale urbanisticei actuale — care interesează astăzi în mod atent cercurile edilitare din lumea întreagă — este aceea a spaţiilor verzi, cărora li s'a dat o deosebită extindere din momentul când desurbanizarea a constituit o primordială preocupare pe planul social.

Intr'adevăr, s'au creiat la periferie sau în suburbane grădini şi case pentru lucrători care să permită şi claselor mai puţin avute posibilitatea de adăpost sănătos.

Astfel, Societatea din Colmar a dat o mare desvoltare cartierelor, grădini pentru lucrători, acordând mari concesii şi instituind concursuri. In felul acesta s'au creiat până acum 1.200 grădini pe o suprafaţă de 35 ha.

Noua urbanistică

Un exemplu strălucit de felul cum ţările naţionaliste ştiu să aibă grijă deosebită pentru a condiţiona regimul de viaţă omenească celor nevoiaşi, îl constitue creiarea unui mic oraş-grădină la Bologna.

Proiectul acestui oraş-grădină merită întreaga atenţie pentru concepţia originală în care au fost împletite practicul cu extravagantul.

Voiu face loc unei succinte descrieri a acestui proiect.

Suprafaţa rezervată oraşului-grădină este de 25.000 m. p., din care numai 18 la sută va fi ocupată de construcţii. Toate casele vor avea terase şi grădini suspendate.

Oraşul va fi format din 16 construcţii cu un total de 78 apartamente, începând dela vilele cu două etaje până la edificiile cu patru etaje. In mijlocul cartierului va fi o şcoală pentru 60 elevi.

Acest oraş grădină este creiat de Asociaţia fascistă a celor căzuţi sau răniţi pentru cauza revoluţiei.

Am evidenţiat această înfăptuire care reliefează suficient spiritul de protecţie pentru cei mici şi slabi în Italia Ducelui Musolini.

Şi am găsit necesar să încerc sentimentele edililor noştri prin această exemplificare, înainte de a discuta modul cum s'a înţeles a se răspunde aceleaşi probleme la noi — şi mai ales în Capitală.

Bucureştiul de eri... Bucureştiul de azi

In Bucureştiul de eri — căruia pe drept i se spusese oraşul grădină — azi totalul parcurilor are o suprafaţă de numai 806.009 m. p. Ceeace revine, la o populaţie de aproximativ 800.000 locuitori, 1,06 m. p. de suflet.

Incercând să schiţăm un tablou comparativ în planul acestei probleme, vom afla cifre care, hotărît, impresionează.

Iată, deci, Los Angelos că are 15 m. p. verdeaţă la locuitor, Chicago 40 m. p. şi Berlinul 66 m. p.

Iar alături de acestea aflăm Bucureştiul în lumina ruşinoasă a cifrei 1,06.

Este foarte adevărat că actualul primar general s'a sesizat de importanţa acestei probleme şi a căutat să-i dea o deslegare care ar duce — în cale dreaptă — la rezultate fericite.

Astfel, s'a creiat şi se va completa Parcul Naţional şi alte noui parcuri pe porţiunea dintre şoseaua Cotroceni şi valea Dâmboviţei, pe terenurile municipiului, ale Pirotechniei şi ale câtorva proprietăţi particulare, în câmpul Caracaş, în groapa Cuţarida, în târgul Moşilor, la sud de şoseaua Iancului, în gropile Ganovici, dela str. Turturele până spre Dudeşti, în valea Plângerei cu dealul Piscului până la Văcăreşti, pe dealul Arsenalului, în grădina Filipescu, pe terenul Soc. de dare la semn al fabricei Gib, până în azilul Elena Doamna.

Alte proecte

S'a mai proectat amenajarea în formă de parc a malurilor lacurilor formate de Colentina, a malurilor Dâmboviţei, precum şi a pădurei Băneasa, până la linia forturilor.

In felul acesta s'ar putea realiza o suprafaţă de plantaţiuni de 1.677 ha., ceeace ar reveni la peste 10 m. p. de verdeaţă la locuitor.

Dacă — vedeţi, ceeace e trist, e acest dacă — vor putea fi înfăptuite, fiindcă, în momentul de faţă toate acestea au fost realizate doar în... proiect.

VASILE MONARU

Doriţi să vă petreceţi concediul de vară plăcut?
Participaţi la una din excursiile ce va organiza secţiunea noastră de
„TURISM & VOIAJ"
a). Excursiuni lunare la Paris (expoziţia Universală).
b). Excursiuni în GERMANIA (vizitarea Berlinului) şi ANGLIA.
c). " spre fiordurile Norvegiei.
d). In proect un voiaj de 35 zile în Statele Unite

ULTIMA ORA

«BUNA VESTIRE» urează, după datina strămoșească, tuturor abonaților, cititorilor și prietenilor săi: *Sărbători fericite!* HRISTOS A INVIAT

Katz Leibovici, Samoilă și Haimovici, prospeții conducători ai tineretului național-țărănist

Domnul Ion Mihalache a ales.

Intre un tineret, care avea cel puțin avantagiul de a fi, românesc și în bună parte țărănesc, țăranul autentic Ion Mihalache a preferat pe Katz, Leibovici, Samoilă și Haimovici.

Bănuim, ascultând sonoritatea de «ghetto», a acestor nume, câtă imensă dragoste trebue să ascundă sufletul noului tineret pentru țăranul român.

Așa dar în locul lui Ilariu Dobridor tragedul «tânăr» I. C. Petrescu ine în locul celor două mii de demisii o năvală de croici macabei, plus câteva cunoscute lichele autohtone.

Tragică descompunere morală a unui om, a cărui cămașe devenise la un moment dat, indreptarul unei lupte.

Iată tabloul unui partid care poartă titulatura de «național-țărănesc». Pentru cei mai vârstnici de 40 de ani, conducătorii: Kaufman, Auschnitt, Zipstein, etc.

Pentru cei mai tineri: Katz, Leibovici, Samoilă, etc.

Ceeace se evidențiază din toate acestea, este tendința categorică a partidului național-țărănesc spre o politică comunizantă în apanajele agonizoase ale presei jidovești.

Riscurile acestei politici se vor vedea mai curând decât se bănuește.

Țărăniștii înfrânți în alegerile comunale din județul Bacău

In județul Bacău au avut zilele trecute alegeri comunale în ultimele 11 comune. Rezultatul a fost dezastruos pentru partidul național-țărănesc, care spera un deosebit succes, deoarece, pe hârtie, numără, în acele comune, mii de partizani între cari foarte mulți învățători.

Intre timp s'au schimbat multe; numai speranța conducătorilor țărăniști a rămas aceeași. La alegerile comunale efectuate cu puțin timp mai înainte leaderii țărăniști locali au invocat, în sprijinul eșecului lor, motivul că Guvernul, în legătură cu național-creștinii, a făcut alegeri numai în comunile unde erau țărăniștii slabi. Au așteptat alegerile din zilele trecute ca o verificare a celor afirmate și ca o reabilitare. Numai că nu s'a întâmplat nici una nici alta. Mulțimea îi cunoaște acum și le aplică prima dintre cele «Zece porunci țărăniste» pe care le-au răspândit în județ și care sună: «Judecă oamenii după fapte, nu după vorbe».

I-au judecat după faptele lor jidovești și comuniste și i-au găsit că sunt, vorba Scripturii, ușori.

Iată rezultatul:

Deși au pus liste în toate comunele, din numărul total de votanți de 5058, au luat numai 676 de voturi concretizate în 5 locuri. In 7 comune din 11 nu au reușit a lua cincimea, cu toate anticipatele lor garanții. In comuna Geoseni au luat numai 14 voturi.

SUCCESUL DREPTEI

Față de cele 676 de voturi luate cu mare chin și mulți bani de țărăniști, partidele de dreapta au avut un răsunător succes. Național-Creștinii au totalizat 1111 voturi, luînd 8 locuri, pierzând o cincime în comuna Valea-Rea pentru vreo 2 voturi. Frontul românesc, deși nu a pus liste în toate comunele, a obținut 388 de voturi și două mandate. Partidul liberal de sub șefia d-lui G. Brăteanu a depus liste numai în două comune, obținând 261 de voturi și 2 locuri. Restul de 37 de locuri au fost luate de guvern.

Pascalie politică

Succesiunea patimilor național-țărăniste

Pornim spre Inviere cu aceleași frământări interne spovedite și împărtășite tuturor.

Alegerile și campania electorală nu țin seamă de cele Săptămâna Mare sau una oarecare din cele 52 de peste an. Sbuciumul inutil al unora și nerăbdarea altora despoaie sufletește Marea Sărbătoare, pe care o așteptăm cu nerăbdare, în fiecare an, o viață omenească.

Și totuși, nu putem ca înainte de a intra curați în Săptămâna Luminată să nu analizăm o clipă câmpul de bătaie al unora

DELA ANNA...

din oștile politice, cari se luptă în Sărbători și peste Sărbători.

Guvernul cu toate sdruncinările pe care opoziția i le-a cauzat fățiș sau subteran, se pare că va mai rămâne încă foarte mult la putere.

De altfel, acest fapt este motivat în primul rând de tratativele începute acum o săptămână și cari au avut ca rezultat un schimb de vizite anunțate imediat după vacanță. Terminarea acestor conversații este de primă importanță și este necesar să fie perfectate de aceleași persoane cari le-au început.

Acesta este un fapt.

Apoi, în ordinea internă, rezultatele electorale sunt foarte imprecise și uneori contradictorii, cu toate că au reușit să pună în lumină un singur fapt: *inutilitatea ca armătură politică, a partidului național-țărănesc.*

Că cum aceste alegeri comunale au fost provocate mai mult pentru a desemna factorului Constituțional soluția succesiunii, din care totuși nu se poate desprinde nimic precis, guvernul prin forța lucrurilor rămâne poate fără voie la putere, până se va găsi o formulă de cristalizare adecvată.

Iată în scurt situația taberii guvernamentale în Sărbători.

PATIMILE NAȚIONAL-ȚARANISTE

Pe baricada Frontului Popular, situația se prezintă fenomenologic tocmai prin contrast.

Alianța fariseilor politici, Anna—Lupu și Caifa—Filipescu, este departe de a putea stăpâni revolta Ierusalimului Tineresc. Nici chiar romana intervenție a d-lui Ion Mihalache n'a isbutit să schimbe infestin ceva.

Partidul național-țărănesc a intrat într'o lentă putrefacție, din care nu poate fi salvat, oricâte operații și transfuzii i s'ar face.

Creiat pentru apărarea intereselor țărănimii, el s'a coalizat tocmai cu capitalul jidovesc exploatatorul acestor interese, pierzându-și rațiunea programatică a existenții sale.

Rezultatele alegerilor comunale și județene, sunt dealtfel concludente: Partidul național-țărănesc a pierdut bătălia la sate, câștigând lupta numai în centrele jidovești. La Iași și Chișinău întreaga jidovime comunistă a putut asigura victoria noului partid al proletariatului românesc, dar l-a decăzut din drepturile de apărător al țărănimii.

Bătrânul Anna—Lupu rânjește plin de satisfacția dezastrului care l-a provocat. Nu-l mai interesează nici o judecată.

Dar d. Mihalache, târziu desmeticit și-a spălat mâinile, ștergându-și-le pe cămașa țesută casnic la Topoloveni, în timp ce afară se aude glasul Tineretului care îi strigă: «Elli, Elli, lama sabbactani».

LA CAIAFA

Partidul național-țărănesc e sortit morții, ca ori ce lume veche; doar patimile-i sunt mai prelungite și întreținute sadic de aceeași jidovime, care în anul Mântuirii 33, însulița o Coastă.

INVIEREA

Dar sbuciumul acesta, ca și atâtea altele nu pot fi decât un îndreptar pentru viitorime.

«Tout est pour le mieux dans les meilleurs de mondes possibles», îmi sună parcă în ureche, ca acum zece ani, când pregăteam de vieață.

Fie ca sunetul de clopot să ne aducă astăzi Invierea, iar celor ce o simt le spunem: **«Cristos a Inviat».**

Stilex

Rezultatul alegeril dela Chișinău

După cum am prevăzut, majoritatea voturilor național-țărăniștilor cartelați cu comuniștii, s'a confirmat.

Liberalii 2645.
N.-Țărăniștii 3737.
Național-creștinii 653.
Georgiștii 149.
Frontul-Românesc 254.
Inscriși la vot: 22.000. Au votat numai 7.597.

Locuitorii din suburbii nu și-au ridicat cărțile ... gător fiind sistemat... piedecați.

Din totalul votanți... ese un procent de ... dani.

După succesul ... țional-țărăniștii au ... *manifestație de ...* **DEFILAND CU PU... STRANS.**

Revolta și indignar... public este de nedes...

Ceeace constituie grandoarea conducătorul... accepția contemporană a acestui cuvânt, e că, *fundându-se complet cu poporul său, el apare ... el ca o forță exterioară, capabilă să influențeze ... lui și să-l transforme.*

Disciplina și organizația militară **între parti... de odinioară și** *soldatul politic* **de astăzi, nu sunt ...** *rențe;* **e un abis.**

*

Astăzi, s'a sfârșit cu această mentalitate. ... partide revoluționare cari, sub forma partidelor ... își asumă responsabilitatea nouilor partide ... cultivă disciplina sub forma ireproșabilă și ... pe care, până aici, singură armata îl cunoștea ... timp ce ieri oricine s'ar fi abținut de a face din ... său de disciplină un subiect de mândrie, astăzi e ... dru de-a *se supune.*

*

Nouile partide sunt miliții civile. Membrii lor ... soldați. Toți își aliniază picioarele, iau poziți... «drepți» și își salută cu salutul roman superior... *litic,* **în serviciul cerut** *politicește,* **pentru un ... politic.**

Din «Le parti unique»
de Mihail Manoilescu

Intervenția înseamnă răsboi declară d. Baldw

LONDRA 30. — Primul ministru al Angliei d. Baldwin adresând o scrisoare alegătorilor săi din sectorul Vandvord a atacat violent opoziția laburistă.

In această scrisoare, premierul englez arată că în ceeace privește politica externă, dacă Anglia ar fi fost guvernată de laburiști, răsboiul ar fi fost inevitabil deoarece aceștia nu vor să păstreze imparțiali... în răsboiul intern al ... niei.

Actualmente, ... declară d. Baldwin ... că să preseze guvern... acesta să ia măsuri, ... să ducă la o interven... Angliei în favoarea ... nului spaniol.

Dar aceste interven... seamnă *răsboiu* **decla... Baldwin.**

D. Beck în audien la președintele republicei Polo

VARȘOVIA, 29 (Rador). — D. Mosciski, președintele Republicei, a primit azi în audiență pe d. Beck, ministrul afacerilor străine ... re l-a pus la curent cu ... discutate în cursul înt... derilor avute la Bucur...

Expoziția internațională a cărbunelui dela Ankara

Direcțiunea generală a căilor ferate a aprobat o reducere de 50 la sută din taxele tarifului tren de persoane, la înapoere, vizitatorilor Expoziției internaționale a cărbunelui ce va avea loc la Ankara între 23 Aprilie a. c.—23 Mai a. c.

Această reducere s'a aprobat atât vizitatorilor din România, cât și celor din alte țări care vor tranzita prin țara noastră, bineînțeles dacă s'a efectuat ducerea tot prin țara noastră.

Vizita baronului von Neurath la Roma

ROMA, 29. (Rador). — Azi s'a dat un comunicat oficial cu următorul text:

„Invitat de guvernul fascist, baronul von Neurath, ministrul de Afaceri Străine al Germaniei, va sosi la Roma în ziua de 3 Mai, pentru a înapoia vizita pe care a făcut-o în toamna trecută la Berlin contele Ciano, ministrul Afacerilor Străine.

Baronul von Neurath va rămâne mai multe zile la Roma. d-sa va fi însoțit de mai mulți înalți funcționari din ministerul de Externe al Reichului".

Statele scandinave se pronunță pentru neutralitate cu orice preț

STOCKHOLM, 30 (Rador). — D. Sandler, ministru de Externe al Suediei, a ținut asară un discurs la radio, ocupându-se de curentele și tendințele actuale în politica externă.

D-sa și-a exprimat o părere esențialmente optimistă asupra posibilităților de a se evita un nou răsboiu, întrucât s'a produs o destindere, care dovedește că forțele de moderațiune continuă să fie biruitoare.

Politica Suediei combină participarea sa activă la Societatea Națiunilor cu neutralitatea față de litigiile marilor puteri și cu absoluta repugnanță de a lua angajamente care să fie contrarii acestei atitudini; însfârșit, ea își rezervă dreptul de a defini neutralitatea sa în viitoarele conflicte din cauza efectelor nesigure ale mecanismului Societății Națiunilor.

«In actuala situație — a spus ministrul — trebuie să ne bizuim pe două posibilități, în momentele critice: Sau Societatea Națiunilor va funcționa regulat, sau se va dizolva în condiții opuse. Trebuie să ne rezervăm libertatea de acțiune, pentru fiecare din aceste două cazuri. In țările nordice se prevede situația în care ar putea deveni necesară o declarație de neutralitate, care poate fi conformă cu pactul Societății Națiunilor. Deaceia țările nordice elaborează actualmente în comun principiile juridice și technice ale neutralității».

Vești aviatice

O comisiune formată din d-nii: președinte lt. c-dor Stănculescu I., din partea aviației civile, lt. c-dor Pâclea Traian, din partea serviciului școalelor din ministerul aerului și profesor George Țintă din partea federației aeronautice regale a României a fost la Craiova unde a examinat elevii cari au urmat cursurile teoretice de aviație organizate de Aero-Clubul Olteniei.

S'au prezentat 18 elevi la examen dintre cari au reușit 13.

*

Ministerul aerului și marinei a hotărît ca România, care fusese invitată la meeting-ul aerian internațional dela Dubendorf (Zurich) nu va putea participa la această manifestație.

*

Direcțiunea Aviației Civile din Ministerul Aerului și Marinei comunică:

Comandantul aeroportului Ismail înștiințează că pe aeroportul local sunt în curs lucrările de balizare. Piloților de turism cari urmeaz să aterizeze la Ismail, li se atrage în deosebi atenția asupra gropii care se găsește la Sud,Vestul terenului.

Deasemenea aeroporturile Alexandria, Roșiorii de Vede și Caracal sunt închise pentru orice activitate de sbor până la noui dispozițiuni.

Regele Suediei la Berlin

BERLIN 29 (Rador). — Regele Suediei, care înapoindu-se din sudul Franței în Suedia, s'a oprit o zi la Berlin, a oferit azi un dejun la legația suedeză.

Au luat parte la acest dejun între alții d-nii von Neurath, ministrul afacerilor străine, dr. Schacht, președintele Băncii Reichului, ministrul Suediei la Berlin și persoanele din suita Suveranului.

Bâzu Cantacuzino este împiedecat de o furtună de nisip să-și continue raidul

LONDRA 29 (Rador). — Furtuna de nisip care continuă să bântuie regiunea Auleff, din Africa, împiedică pe aviatorul Bâzu Cantacuzino să plece cu avionul dela Londra în raidul de 10.000 km.

Dealtfel în regiunea aerodromului Hatfield vântul de nord-est continuă să bată, făcând foarte grea decolarea avionului, cu încărcătura maximă.

Totuși, dacă furtuna din Africa va înceta, Bâzu Cantacuzino își va lua sborul imediat.

In Spania

Trupele naționaliste înaintează

VITORIA 29 (Rador). — Corespondentul Agenției D.N.B. comunică:

Trupele naționaliste și-au continuat azi înaintarea pe frontul din provinciile basce, în ciuda rezistenței destul de vii a forțelor guvernamentale.

Coloanele naționaliste motorizate se îndreaptă spre Guernica. Ele se găsesc actualmente în apropiere de Arrazua, iar alte detașamente nu se mai află decât la o distanță de șapte kilometri pe șoseaua spre Bilbao.

După calculele provizorii făcute până acum, naționaliștii au capturat în cursul zilei de eri 25 tunuri, 75 mitraliere, 3000 puști și mii de grenade de mână.

La Eibar, lucrările de înlăturare a dărâmăturilor au dovedit că mai multe case fuseseră minate de guvernamentali și că încărcăturile de dinamită care se găseau la temelia lor erau legate prin fire electrice astfel încât clădirile puteau fi aruncate în aer la deslănțuirea atacului naționaliștilor. Inaintarea extrem de repede a trupelor naționaliste a împiedecat executarea acestui plan.

*

SALAMANCA 30 (Rad... Agenția Havas trans... textul comunicatului ... cial naționalist:

Micile atacuri date ... guvernamentali în ... gon și în Asturii au fost ... înlesnire respinse de ... ționaliști cu mari pierd... pentru inamic.

Pe frontul Biscaya, ... intarea victorioasă a ... pelor naționaliste co... nuă.

Ieri a fost ocupată ... litatea Guernica, prec... și toate satele care se ... sesc la Estul cotei cu ... lași nume.

Guernica a fost ocup... după o bătălie strălu... Orașul era apărat de ... vizie alcătuită din ba... lioane basce și asturie... venită din Santander. ... făcut prizonier pe com... dantul acestei unități. ... mulți ofițeri ai stat... său major au fost omor... Inamicul a avut peste ... morți. Deasemeni am ... cut aproape 500 de pri... nieri, printre cari și ... deputat al provinciei, c... făcea funcțiunea de șef ... artileriei. Materialul c... turat este în cantit... enormă.

ECOURI ȘI POLEMICI

Dela Palat

COMUNICAT Nr. 46

Mareșalatul Curții Regale face cunoscut următoarele:

In ziua de 29 Aprilie 1937 M. S. Regele și M. S. Marele Voevod de Alba Iulia au luat sfânta împărtășanie în capela Sfintei Patriarhii.

La dejun M. S. Regele a avut invitat pe d. Ernest Urdăreanu, mareșalul Curții Regale.

Debarcarea Lupilor dela șefia Capitalei va deveni fapt împlinit după sărbători.

Iată dealtfel ce scrie chiar oficiosul său «Adevărul»:

«Dat fiind că d. dr. Lupu pleacă «deseori la Arsura, toate măsurile «hotărîte în legătură cu reorganizarea partidului național-țărănesc «în Capitală, vor fi aduse la cunoș- «tință printr'un comunicat pe care «conducerea organizației il va da «după sărbători».

Că doctorul Lupu pleacă deseori la Arsura și în special de câte ori se arde, știm. De data aceasta însă se face numai că se duce la Arsura, pentru a nu explica de ce nu mai semnează el comunicatul.

Ghiciți de ce?

Ciocnirea ouălelor la național-țărăniști a fost amânată după Paști, urmând ca apoi d. Ion Mihalache, șeful partidului să facă iar un amplu expozeu și poate chiar să-și dea din nou demisia.

Grigore-Traficantul își face Paștele la Paris, lucrând subteran.

Fără să vrem ne amintim de o caracterizare a lui Grigore Filipescu, făcută acum câțiva ani de d. C. Argetoianu.

«Filipescu este întocmai ca un cartof: ce are bun e sub pământ».

In editorialul de aseară «Lupta» proclamă pe d. senator Moțeanu ca amator de dictatură economică, amenințându-l cu trăsnetele bătrânului șef liberal, când s'o întoarce.

De ce nu lași domnule senator, dictatura economică ovreilor? Te-ar declara atunci șef rabin.

Azi părăsește Capitala d. Octavian Goga, plecând la Ciucea.

Șeful partidului național-creștin trebuia să plece încă de acum 4 zile, dar fiind gripat nu a putut părăsi casa.

D. Goga va rămâne la Ciucea până la 9 Maiu, în care timp va avea consfătuiri acolo cu fruntașii ardeleni din toate partide.

ROMA, 29 (Rador). — In ziua de 5 Mai va avea loc la Școala Română din Roma vernisajul expoziției anuale a lucrărilor executate de artiștii bursieri ai Școalei.

Desenul din pagina I-a a ziarului nostru, precum și vignetele din cuprinsul paginei II-a se datoresc talentatului *Geo Zlotescu.*

Pentru călătoria participanților la congresul avocaților ce va avea loc la București în ziua de 9 Mai a. c., direcțiunea generală a căilor ferate a aprobat o reducere de 75 la sută din taxele tarifului tren de persoane, atât la ducere, cât și la înapoiere, pentru zilele de 8—9 Mai 1937.

Această reducere s'a aprobat numai pentru 200 persoane.

Intreruperea călătoriei nu este admisă nici la ducere nici la înapoiere.

Eri dimineață a avut loc ședința comisiunei interimare a județului Ilfov.

După soluționarea diverselor chestiuni privind administrația internă, s'a aprobat mutarea a diverse cantități de pietriș pe șoselele Otopeni — Tunari — Ștefănești, București — Fierbinți și București — Tunari.

S'a acordat o subvenție de 20.000 lei soc. Hipică Dobrogeană, pentru organizarea unui concurs hipic național.

S'a aprobat urgența proectului de reparare a șos. județene Dobreni — Gestinari.

TIPARUL INSTITUTULUI DE ARTE GRAFICE «EMINESCU» S. A., STR. ING. ANGHEL SALIGNY No. 2

Redactor responsabil: V. OLANIUC STERE